

Palvelutuotteet 2022

Eteva kuntayhtymä

Yhtymähallitus 27.5.2021 § 43 liite 2

Tiedoksi:

Yhtymäkokous 16.12.2021 § 25 liite 4

ETEVA

Sisältö

Hakemisto – Palvelutuotteet tuotenumerojärjestyksessä	8
1 Eteva ja palveluihin ohjautuminen	13
1.1 Sopimusohjauksen ja asiakasprosessin vaiheet.....	13
1.2 Etevan palveluihin hakeutuminen	14
1.3 Kunnan tai muun tilaajan palvelupyyntö	14
1.4 Palvelutarpeen arviointi ja palvelun sisällön suunnitelma.....	14
1.5 Palvelusta ja palvelutuotteesta sopiminen eräissä poikkeustapauksissa	14
2 Asumisen palvelutuotteet	16
2.1 Lasten ja nuorten palvelut.....	17
Lasten ja nuorten lyhytaikainen asumispalvelu 2.1.1	17
Lasten ja nuorten lyhytaikainen asumispalvelu, lastensuojeluasiakas 2.1.2	17
Lasten ja nuorten lyhytaikainen asuminen, suuri tuen tarve 2.1.9	18
Lasten ja nuorten lyhytaikainen asuminen, suuri tuen tarve, lastensuojeluasiakas 2.1.10.....	18
Lasten ja nuorten pitkäaikainen asumispalvelu 2.1.3	18
Lasten ja nuorten pitkäaikainen asumispalvelu, lastensuojeluasiakas 2.1.4	19
Tuntihoito alle 18-vuotiaille 2.1.5.....	19
Lastensuojelun jälkihuolto 2.1.8	19
Lasten ja nuorten kuntoutuspalvelu 2.4.1	20
Lasten ja nuorten kuntoutuspalvelu, lastensuojeluasiakas 2.4.2.....	20
Lisätuki asumispalvelussa, alle 18-vuotias 2.1.11	20
Lisätuki asumispalvelussa, lastensuojeluasiakas 2.3.4	20
Yöaikainen lisätuki asumispalvelussa, alle 18-vuotias 2.1.12	21
Yöaikainen lisätuki, lastensuojeluasiakas 2.3.5.....	21
2.2 Asumispalvelut	21
Kotiin vietävä tuki, valmennus ja ohjaus 2.2.1	21
Vähäinen avun tarve 2.2.2	21
Kohtalainen avun tarve 2.2.3.....	22
Kohtalainen avun tarve, lyhytaikainen 2.2.4.....	22
Suuri avun tarve 2.2.5.....	22
Suuri avun tarve, lyhytaikainen 2.2.6.....	22
Erittäin suuri avun tarve 2.2.7	23
Erittäin suuri avun tarve, lyhytaikainen 2.2.8	23
Vaativan tuen tarve 2.2.9	23
Vaativa tuen tarve, lyhytaikainen 2.2.10	23
Erityisen vaativan tuen tarve 2.2.12	24
Senioriasuminen, suuri tuen tarve 2.2.13.....	24

Senioriasuminen, erittäin suuri tuen tarve 2.2.14	25
2.3 Asumisen lisätuotteet	25
Lisätuki asumispalvelussa 2.3.2	25
Yöaikainen lisätuki 2.3.3	25
Ryhmämuotoinen toiminta asumisyksikössä 2.3.6	26
Tuntihoito aikuisille 2.3.7	26
3 Perhehoidon palvelutuotteet	27
Perhehoito, taso 1, 3.1.1	28
Perhehoito, taso 1, lastensuojeluasiakas 3.1.2	28
Perhehoito, taso 1, lyhytaikainen 3.1.3	28
Perhehoito, taso 1, lyhytaikainen, lastensuojeluasiakas 3.1.10	29
Perhehoito, taso 2, vaativa 3.1.4	29
Perhehoito, taso 2, lastensuojeluasiakas 3.1.5	29
Perhehoito, taso 2, lyhytaikainen 3.1.6	29
Perhehoito, taso 2, lyhytaikainen, lastensuojeluasiakas 3.1.11	29
Perhehoito, taso 3, erityisen vaativa 3.1.7	29
Perhehoito, taso 3, lastensuojeluasiakas 3.1.8	30
Perhehoito, taso 3, lyhytaikainen 3.1.9	30
Perhehoito, taso 3, lyhytaikainen, lastensuojeluasiakas 3.1.12	30
Osavuorokautinen perhehoito, taso 1, 3.2.1	30
Osavuorokautinen perhehoito, taso 2, vaativa 3.2.2	31
Osavuorokautinen perhehoito, taso 3, erityisen vaativa 3.2.3	31
4 Osallisuutta ja työllistymistä edistävän toiminnan palvelutuotteet	32
4.1 Työelämävalmiuksia edistävä toiminta	33
Tuettu työllistyminen, tuntiperusteinen 4.1.1	33
Työllistyminen ryhmässä 4.1.4	33
4.2 Työllistymistä tukeva toiminta	34
Työllistymistä ja työssä pysymistä tukeva toiminta 4.2.1	34
4.3 Osallisuutta tukeva toiminta	34
Osallisuutta tukeva toiminta, vähäinen avun tarve 4.3.1	34
Osallisuutta tukeva toiminta, kohtalainen avun tarve 4.3.2	35
Osallisuutta tukeva toiminta, suuri avun tarve 4.3.3	35
Osallisuutta tukeva toiminta, kaiken kattava avun tarve 4.3.4	35
4.4 Lisätuki päiväaikaisessa toiminnassa	35
Lisätuki päiväaikaisessa toiminnassa 4.4.1	35
4.5 Kuntouttava työtoiminta	36
Kuntouttava työtoiminta 4.5.1	36

5 Asiantuntijapalvelujen palvelutuotteet.....	37
5.1 Tutkimukset, arvioinnit ja suunnitelmat.....	37
Palveluratkaisu 5.1.1.....	37
Psykologin tutkimus 5.1.4.....	37
Psykologin laaja tutkimus 5.1.5	38
Puheterapia-arviointi 5.1.8.....	38
Laaja puheterapia-arviointi 5.1.9.....	38
Erillinen lausunto 5.1.15.....	38
Terapeutin tai kuntoutusohjaajan arvio 5.1.17.....	38
Terapeutin tai kuntoutusohjaajan laaja arvio 5.1.18	39
Autismin kirjon arviointi diagnostiikan tueksi 5.8.4	39
Kommunikoinnin ja/tai tietokoneen käytön laaja arviointi 5.9.1.....	39
5.2 Palvelut asiakkaan arjen tukemiseen	39
Lääkärin etäkonsultaatio jäsenkunnille, tuntiperusteinen 5.2.4.....	39
Psykologin etäkonsultaatio jäsenkunnille, tuntiperusteinen 5.2.5	40
Asiantuntijan etäkonsultaatio jäsenkunnille, tuntiperusteinen 5.2.6	40
Psykologin konsultaatio, tuntiperusteinen 5.3.1	40
"Yhdessä eteenpäin" – moniammatillista tukea ja ohjausta asiakkaan arkeen 5.3.5	40
Seksuaalineuvojan toteuttama neuvonta ja ohjaus, tuntiperusteinen 5.3.6	40
Terapeutin tai kuntoutusohjaajan toteuttama ohjaus ja neuvonta, tuntiperusteinen 5.3.7	41
IMO-asiantuntijan palvelu, tuntiperusteinen 5.3.8.....	41
Psykologin tukikeskustelu, tuntiperusteinen 5.5.1	41
Yksilöllinen toimintaterapia, tuntiperusteinen 5.5.2	41
Kommunikoinnin ohjaus, tuntiperusteinen 5.9.3	42
5.3 Yhteisöille suunnatut palvelut	42
Yhteisön ohjaus 5.4.1	42
Tukitiimitoiminta 5.4.2	42
5.4 Ryhmäpalvelut	42
Terapeuttinen ryhmä, tuntituote 5.6.1.....	42
Muuttovalmennus 5.6.3	42
5.5 Koulutukset	43
Koulutus, koko päivä 5.10.1.....	43
Koulutus, puoli päivää 5.10.2.....	43
Asiantuntijan luento 5.10.3	43
6 Kehitysvammapsykiatrian palvelutuotteet	44
6.1 Kehitysvammapsykiatrian palvelutuotteet.....	44
Lyhytaikainen kriisijakso 6.1.0	44
Intensiivijakso I, 6.1.1	44

Intensiivijakso II, 6.1.2	45
Kuntoutusjakso I, 6.1.3	45
Kuntoutusjakso II, 6.1.4	45
Lapsen tai nuoren lyhytaikainen kriisijakso 6.1.17	45
Lapsen tai nuoren intensiivijakso 6.1.5	46
Lapsen tai nuoren kuntoutusjakso 6.1.6	46
Lapsen tai nuoren lyhytaikainen kriisijakso, lastensuojeluasiakas 6.1.13	46
Lapsen tai nuoren intensiivijakso, lastensuojeluasiakas 6.1.14	46
Lapsen tai nuoren kuntoutusjakso, lastensuojeluasiakas 6.1.15	47
Liikkuva kehitysvammapsykiatrian palvelu 6.1.7	47
Lisätuki, lastensuojeluasiakas 6.1.8	47
Tahdosta riippumaton erityishuolto 6.1.10	48
Lisätuki kehitysvammapsykiatrian palvelussa 6.1.11	48
Lisätuki kehitysvammapsykiatrian palvelussa, alle 18-vuotiaat 6.1.18	48
Lyhytaikainen kriisijakso, lastensuojelun jälkihuollon asiakas 6.1.19	48
Intensiivijakso, lastensuojelun jälkihuollon asiakas 6.1.20	48
Kuntoutusjakso, lastensuojelun jälkihuollon asiakas 6.1.21	48
Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, tuntiperusteinen 6.1.12	49
Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, tuntiperusteinen, alle 18-vuotiaat 6.1.22	49
Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, ohjaajaohjaus, tuntiperusteinen 6.1.16	49
Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, ohjaajaohjaus, tuntiperusteinen, alle 18-vuotiaat 6.1.23	49
7 Erityishuoltopiirin lakisäätöiset tehtävät ja palvelutuotteet	50
7.1 Erityishuollon johtoryhmän tehtävät	50
Erityishuollon johtoryhmä 7.1.1	50
Erityishuolto-ohjelma 7.1.2	50
7.2 Tahdosta riippumaton erityishuolto kehitysvammaiselle henkilölle	50
Kehitysvammaisen henkilön määrääminen tahdosta riippumattomaan tutkimukseen 7.2.1	51
Kehitysvammaisen henkilön määrääminen tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon 7.2.2	51
Kehitysvammaisen henkilön tahdosta riippumattoman erityishuollon päättäminen 7.2.3	51
8 Kehitysvammapoliklinikan palvelutuotteet	52
8.1 Kehitysvammapoliklinikan palvelut aikuisille	52
Kuntoutussuunnitelma 8.1.1	52
Kuntoutussuunnitelma, laaja 8.1.2	52
Kuntoutussuunnitelman päivitys 8.1.3	52
Tutkimuskokonaisuus aikuiselle tai aikuistuvalla, jolla epäillään kehitysvammaisuutta 8.1.4	53
Tutkimuskokonaisuus henkilölle, jonka epäillään olevan autismin kirjolla 8.1.5	53
Diagnosoidun autismin kirjon jatkosuunnitelma 8.1.19	53
Erityistä seurantaa vaativan lääkityksen aloittaminen 8.1.20	53

Lääkärin vastaanottokäynti, suppea 8.1.6	53
Lääkärin vastaanottokäynti, perus 8.1.21	53
Lääkärin vastaanottokäynti, laaja 8.1.7	54
Lääkärin puhelu 8.1.22	54
Lääkärin etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.8.....	54
Psykologin etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.9	54
Asiantuntijan etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.10	54
Sairaanhoitajan etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.23	54
Psykologin vastaanottokäynti, perus 8.1.24	55
Psykologin vastaanottokäynti, laaja 8.1.25	55
Psykologin tutkimus 8.1.11	55
Psykologin laaja tutkimus 8.1.12	55
Lääkärin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.26.....	55
Psykologin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.27	56
Asiantuntijan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.28	56
Sairaanhoitajan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.29	56
Puheterapia-arviointi 8.1.13.....	56
Puheterapia-arviointi, laaja 8.1.14.....	56
Erillinen lausunto, perus 8.1.15	57
Erillinen lausunto, laaja 8.1.30.....	57
Terapeutin tai kuntoutusohjaajan arvio 8.1.16.....	57
Terapeutin tai kuntoutusohjaajan laaja arvio 8.1.17	57
Seksuaalineuvojan toteuttama neuvonta ja ohjaus, vastaanottokäynti 8.1.18	57
Seksuaaliterapeutin vastaanottokäynti 8.1.31.....	57
Sosiaalityöntekijän toteuttama ohjaus ja neuvonta, tuntiperusteinen 8.1.32	58
Sairaanhoitajan puhelu 8.1.33.....	58
Sairaanhoitajan vastaanottokäynti, perus 8.1.34	58
Sairaanhoitajan vastaanottokäynti, laaja 8.1.35	58
8.2 Lasten ja nuorten palvelut kehitysvammapoliklinikalla	58
Kuntoutussuunnitelma alle 18-vuotiaalle 8.2.1	58
Kuntoutussuunnitelma alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.2.....	59
Kuntoutussuunnitelman päivitys alle 18-vuotiaalle 8.2.3	59
Tutkimuskokonaisuus henkilölle, jonka epäillään olevan autismikirjolla alle 18-vuotiaalle 8.2.4	59
Diagnosoidun autismikirjon jatkosuunnitelma alle 18-vuotiaalle 8.2.18	59
Eryistä seurantaa vaativan lääkityksen aloittaminen alle 18-vuotiaalle 8.2.19.....	59
Lääkärin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, suppea 8.2.5	59
Lääkärin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, perus 8.2.20.....	59
Lääkärin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.6	59

Lääkärin puhelu alle 18-vuotiaalle 8.2.21	59
Lääkärin etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen 8.2.7	59
Psykologin etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen 8.2.8	59
Asiantuntijan etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen 8.2.9	60
Sairaanhoitajan etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen 8.2.22	60
Psykologin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, perus 8.2.23	60
Psykologin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.24	60
Psykologin tutkimus alle 18-vuotiaalle 8.2.10.....	60
Psykologin laaja tutkimus alle 18-vuotiaalle 8.2.11	60
Lääkärin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle 8.2.25.....	60
Psykologin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle 8.2.26	60
Asiantuntijan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle 8.2.27	61
Sairaanhoitajan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle 8.2.28	61
Puheterapia-arviointi alle 18-vuotiaalle 8.2.12.....	61
Puheterapia-arviointi alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.13	61
Erillinen lausunto alle 18-vuotiaalle, perus 8.2.14.....	61
Erillinen lausunto alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.29	61
Terapeutin tai kuntoutusohjaajan arvio alle 18-vuotiaalle 8.2.15	61
Terapeutin tai kuntoutusohjaajan laaja arvio alle 18-vuotiaalle 8.2.16	61
Seksuaalineuvojan toteuttama neuvonta ja ohjaus alle 18-vuotiaalle, vastaanottokäynti 8.2.17	61
Seksuaaliterapeutin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle 8.2.30	61
Sosiaalityöntekijän toteuttama ohjaus ja neuvonta alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen 8.2.31.....	62
Sairaanhoitajan puhelu alle 18-vuotiaalle 8.2.32.....	62
Sairaanhoitajan vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, perus 8.2.33	62
Sairaanhoitajan vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.34	62
8.3 Palvelutuotteet matka-ajan laskuttamiseen.....	62
Asiantuntijan matka-aika 8.3.1	62
Lääkärin matka-aika 8.3.2.....	62
Palvelutuotteiden ostoehdot kunnille	63
Henkilöasiakkailta perittävät maksut ja niiden ostoehdot	65
Etevan palvelutuotteiden ja THL:n termien vastaavuustaulukko	66
Etevan toimintayksiköt ja muut palvelut	72

Hakemisto – Palvelutuotteet tuotenumerojärjestyksessä

Nro	Palvelutuote	Sivu
	Asumisen palvelutuotteet	
2.1.1	Lasten ja nuorten lyhytaikainen asumispalvelu	17
2.1.2	Lasten ja nuorten lyhytaikainen asumispalvelu, lastensuojeluasiakas	17
2.1.3	Lasten ja nuorten pitkäaikainen asumispalvelu	18
2.1.4	Lasten ja nuorten pitkäaikainen asumispalvelu, lastensuojeluasiakas	19
2.1.5	Tuntihoito alle 18-vuotiaille	19
2.1.8	Lastensuojelun jälkihuolto	19
2.1.9	Lasten ja nuorten lyhytaikainen asuminen, suuri tuen tarve	18
2.1.10	Lasten ja nuorten lyhytaikainen asuminen, suuri tuen tarve, lastensuojeluasiakas	18
2.1.11	Lisätuki asumispalvelussa, alle 18-vuotias	20
2.1.12	Yöaikainen lisätuki asumispalvelussa, alle 18-vuotias	21
2.2.1	Kotiin vietävä tuki, valmennus ja ohjaus	21
2.2.2	Vähäinen avun tarve	21
2.2.3	Kohtalainen avun tarve	22
2.2.4	Kohtalainen avun tarve, lyhytaikainen	22
2.2.5	Suuri avun tarve	22
2.2.6	Suuri avun tarve, lyhytaikainen	22
2.2.7	Erittäin suuri avun tarve	23
2.2.8	Erittäin suuri avun tarve, lyhytaikainen	23
2.2.9	Vaativan tuen tarve	23
2.2.10	Vaativa tuen tarve, lyhytaikainen	23
2.2.12	Erityisen vaativan tuen tarve	24
2.2.13	Senioriasuminen, suuri tuen tarve	24
2.2.14	Senioriasuminen, erittäin suuri tuen tarve	25
2.3.2	Lisätuki asumispalvelussa	25
2.3.3	Yöaikainen lisätuki	25
2.3.4	Lisätuki asumispalvelussa, lastensuojeluasiakas	20
2.3.5	Yöaikainen lisätuki, lastensuojeluasiakas	21
2.3.6	Ryhmämuotoinen toiminta asumisyksikössä	26
2.3.7	Tuntihoito aikuisille	26
2.4.1	Lasten ja nuorten kuntoutuspalvelu	20
2.4.2	Lasten ja nuorten kuntoutuspalvelu, lastensuojeluasiakas	20
	Perhehoidon palvelutuotteet	
3.1.1	Perhehoito, taso 1	28
3.1.2	Perhehoito, taso 1, lastensuojeluasiakas	28
3.1.3	Perhehoito, taso 1, lyhytaikainen	28
3.1.4	Perhehoito, taso 2, vaativa	29
3.1.5	Perhehoito, taso 2, lastensuojeluasiakas	29
3.1.6	Perhehoito, taso 2, lyhytaikainen	29
3.1.7	Perhehoito, taso 3, erityisen vaativa	29
3.1.8	Perhehoito, taso 3, lastensuojeluasiakas	30
3.1.9	Perhehoito, taso 3, lyhytaikainen	30
3.1.10	Perhehoito, taso 1, lyhytaikainen, lastensuojeluasiakas	29
3.1.11	Perhehoito, taso 2, lyhytaikainen, lastensuojeluasiakas	29
3.1.12	Perhehoito, taso 3, lyhytaikainen, lastensuojeluasiakas	30

3.2.1	Osavuorokautinen perhehoito, taso 1	30
3.2.2	Osavuorokautinen perhehoito, taso 2, vaativa	31
3.2.3	Osavuorokautinen perhehoito, taso 3, erityisen vaativa	31
	Osallisuutta ja työllistymistä edistävän toiminnan palvelutuotteet	
4.1.1	Tuettu työllistyminen, tuntiperusteinen	33
4.1.4	Työllistyminen ryhmässä	33
4.2.1	Työllistymistä ja työssä pysymistä tukeva toiminta	34
4.3.1	Osallisuutta tukeva toiminta, vähäinen avun tarve	34
4.3.2	Osallisuutta tukeva toiminta, kohtalainen avun tarve	35
4.3.3	Osallisuutta tukeva toiminta, suuri avun tarve	35
4.3.4	Osallisuutta tukeva toiminta, kaiken kattava avun tarve	35
4.4.1	Lisätuki päiväaikaisessa toiminnassa	35
4.5.1	Kuntouttava työtoiminta	36
	Asiantuntijapalvelujen palvelutuotteet	
5.1.1	Palveluratkaisu	37
5.1.4	Psykologin tutkimus	37
5.1.5	Psykologin laaja tutkimus	38
5.1.8	Puheterapia-arviointi	38
5.1.9	Laaja puheterapia-arviointi	38
5.1.15	Erillinen lausunto	38
5.1.17	Terapeutin tai kuntoutusohjaajan arvio	38
5.1.18	Terapeutin tai kuntoutusohjaajan laaja arvio	39
5.2.4	Lääkärin etäkonsultaatio jäsenkunnille, tuntiperusteinen	39
5.2.5	Psykologin etäkonsultaatio jäsenkunnille, tuntiperusteinen	40
5.2.6	Asiantuntijan etäkonsultaatio jäsenkunnille, tuntiperusteinen	40
5.3.1	Psykologin konsultaatio, tuntiperusteinen	40
5.3.5	”Yhdessä eteenpäin” – moniammatillista tukea ja ohjausta asiakkaan arkeen	40
5.3.6	Seksuaalineuvojan toteuttama neuvonta ja ohjaus, tuntiperusteinen	40
5.3.7	Terapeutin tai kuntoutusohjaajan toteuttama ohjaus ja neuvonta, tuntiperusteinen	41
5.3.8	IMO-asiantuntijan palvelu, tuntiperusteinen	41
5.4.1	Yhteisön ohjaus	42
5.4.2	Tukitiimitoiminta	42
5.5.1	Psykologin tukikeskustelu, tuntiperusteinen	41
5.5.2	Yksilöllinen toimintaterapia, tuntiperusteinen	41
5.6.1	Terapeuttinen ryhmä, tuntituote	42
5.6.3	Muuttovalmennus	42
5.8.4	Autismin kirjon arviointi diagnostiikan tueksi	39
5.9.1	Kommunikoinnin ja/tai tietokoneen käytön laaja arviointi	39
5.9.3	Kommunikoinnin ohjaus, tuntiperusteinen	42
5.10.1	Koulutus, koko päivä	43
5.10.2	Koulutus, puoli päivää	43
5.10.3	Asiantuntijan luento	43
	Kehitysvammapsykiatrian palvelutuotteet	
6.1.0	Lyhytaikainen kriisijakso	44
6.1.1	Intensiivijakso I	44
6.1.2	Intensiivijakso II	45
6.1.3	Kuntoutusjakso I	45
6.1.4	Kuntoutusjakso II	45

6.1.5	Lapsen tai nuoren intensiivijakso	46
6.1.6	Lapsen tai nuoren kuntoutusjakso	46
6.1.7	Liikkuva kehitysvammapsykiatrian palvelu	47
6.1.8	Lisätuki, lastensuojeluasiakas	47
6.1.10	Tahdosta riippumaton erityishuolto	48
6.1.11	Lisätuki kehitysvammapsykiatrian palvelussa	48
6.1.12	Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, tuntiperusteinen	49
6.1.13	Lapsen tai nuoren lyhytaikainen kriisijakso, lastensuojeluasiakas	46
6.1.14	Lapsen tai nuoren intensiivijakso, lastensuojeluasiakas	46
6.1.15	Lapsen tai nuoren kuntoutusjakso, lastensuojeluasiakas	47
6.1.16	Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, ohjaajaohjaus, tuntiperusteinen	49
6.1.17	Lapsen tai nuoren lyhytaikainen kriisijakso	45
6.1.18	Lisätuki kehitysvammapsykiatrian palvelussa, alle 18-vuotiaat	48
6.1.19	Lyhytaikainen kriisijakso, lastensuojelun jälkihuollon asiakas	48
6.1.20	Intensiivijakso, lastensuojelun jälkihuollon asiakas	48
6.1.21	Kuntoutusjakso, lastensuojelun jälkihuollon asiakas	48
6.1.22	Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, tuntiperusteinen, alle 18-vuotiaat	49
6.1.23	Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, ohjaajaohjaus, tuntiperusteinen, alle 18-vuotiaat	49
	Erityishuoltopiirin palvelutuotteet	
7.1.1	Erityishuollon johtoryhmä	50
7.1.2	Erityishuolto-ohjelma	50
7.2.1	Kehitysvammaisen henkilön määrittäminen tahdosta riippumattomaan tutkimukseen	51
7.2.2	Kehitysvammaisen henkilön määrittäminen tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon	51
7.2.3	Kehitysvammaisen henkilön tahdosta riippumattoman erityishuollon päättäminen	51
	Kehitysvammapoliklinikan palvelutuotteet	
8.1.1	Kuntoutussuunnitelma	52
8.1.2	Kuntoutussuunnitelma, laaja	52
8.1.3	Kuntoutussuunnitelman päivitys	52
8.1.4	Tutkimuskokonaisuus aikuiselle tai aikuistuvalla, jolla epäillään kehitysvammaisuutta	53
8.1.5	Tutkimuskokonaisuus henkilölle, jonka epäillään olevan autismlinkirjolla	53
8.1.6	Lääkärin vastaanottokäynti, suppea	53
8.1.7	Lääkärin vastaanottokäynti, laaja	54
8.1.8	Lääkärin etäkonsultaatio, tuntiperusteinen	54
8.1.9	Psykologin etäkonsultaatio, tuntiperusteinen	54
8.1.10	Asiantuntijan etäkonsultaatio, tuntiperusteinen	54
8.1.11	Psykologin tutkimus	55
8.1.12	Psykologin laaja tutkimus	55
8.1.13	Puheterapia-arviointi	56
8.1.14	Puheterapia-arviointi, laaja	56
8.1.15	Erillinen lausunto, perus	57
8.1.16	Terapeutin tai kuntoutusohjaajan arvio	57
8.1.17	Terapeutin tai kuntoutusohjaajan laaja arvio	57
8.1.18	Seksuaalineuvojan toteuttama neuvonta ja ohjaus, vastaanottokäynti	57
8.1.19	Diagnosoidun autismlinkirjon jatkosuunnitelma	53
8.1.20	Erityistä seuranta vaativan lääkityksen aloittaminen	53
8.1.21	Lääkärin vastaanottokäynti, perus	53
8.1.22	Lääkärin puhelu	54
8.1.23	Sairaanhoitajan etäkonsultaatio, tuntiperusteinen	54

8.1.24	Psykologin vastaanottokäynti, perus	55
8.1.25	Psykologin vastaanottokäynti, laaja	55
8.1.26	Lääkärin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille	55
8.1.27	Psykologin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille	56
8.1.28	Asiantuntijan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille	56
8.1.29	Sairaanhoidajan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille	56
8.1.30	Erillinen lausunto, laaja	57
8.1.31	Seksuaaliterapeutin vastaanottokäynti	57
8.1.32	Sosiaalityöntekijän toteuttama ohjaus ja neuvonta, tuntiperusteinen	58
8.1.33	Sairaanhoidajan puhelu	58
8.1.34	Sairaanhoidajan vastaanottokäynti, perus	58
8.1.35	Sairaanhoidajan vastaanottokäynti, laaja	58
8.2.1	Kuntoutussuunnitelma alle 18-vuotiaalle	58
8.2.2	Kuntoutussuunnitelma alle 18-vuotiaalle, laaja	59
8.2.3	Kuntoutussuunnitelman päivitys alle 18-vuotiaalle	59
8.2.4	Tutkimuskokonaisuus henkilölle, jonka epäillään olevan autismikirjolla alle 18-vuotiaalle	59
8.2.5	Lääkärin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, suppea	59
8.2.6	Lääkärin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, laaja	59
8.2.7	Lääkärin etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen	59
8.2.8	Psykologin etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen	59
8.2.9	Asiantuntijan etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen	60
8.2.10	Psykologin tutkimus alle 18-vuotiaalle	60
8.2.11	Psykologin laaja tutkimus alle 18-vuotiaalle	60
8.2.12	Puheterapia-arviointi alle 18-vuotiaalle	61
8.2.13	Puheterapia-arviointi alle 18-vuotiaalle, laaja	61
8.2.14	Erillinen lausunto alle 18-vuotiaalle, perus	61
8.2.15	Terapeutin tai kuntoutusohjaajan arvio alle 18-vuotiaalle	61
8.2.16	Terapeutin tai kuntoutusohjaajan laaja arvio alle 18-vuotiaalle	61
8.2.17	Seksuaalineuvojan toteuttama neuvonta ja ohjaus alle 18-vuotiaalle, vastaanottokäynti	61
8.2.18	Diagnosoidun autismikirjon jatkosuunnitelma alle 18-vuotiaalle	59
8.2.19	Erityistä seurantaa vaativan lääkityksen aloittaminen alle 18-vuotiaalle	59
8.2.20	Lääkärin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, perus	59
8.2.21	Lääkärin puhelu alle 18-vuotiaalle	59
8.2.22	Sairaanhoidajan etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen	60
8.2.23	Psykologin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, perus	60
8.2.24	Psykologin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, laaja	60
8.2.25	Lääkärin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle	60
8.2.26	Psykologin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle	60
8.2.27	Asiantuntijan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle	61
8.2.28	Sairaanhoidajan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle	61
8.2.29	Erillinen lausunto alle 18-vuotiaalle, laaja	61
8.2.30	Seksuaaliterapeutin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle	61
8.2.31	Sosiaalityöntekijän toteuttama ohjaus ja neuvonta alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen	62
8.2.32	Sairaanhoidajan puhelu alle 18-vuotiaalle	62
8.2.33	Sairaanhoidajan vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, perus	62
8.2.34	Sairaanhoidajan vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, laaja	62
8.3.1	Asiantuntijan matka-aika	62
8.3.2	Lääkärin matka-aika	62

Lukijalle

Palvelutuoteluetteloa on kehitetty huomioiden toimintaympäristön muutokset ja Etevan sisäinen sekä tilaaja-asiakkailta saatu palaute. Syksyllä 2020 Etevan ja jäsenkuntien välisissä sopimusohjaus-neuvotteluissa nousi esiin jäsenkuntien toive mahdollisuudesta vaikuttaa Etevan palvelutuotteiden sisältöihin. Neuvottelujen aikana päätettiin, että Eteva kutsuu kuntien edustajia työryhmään, jossa palvelumuotoilun keinoin käydään läpi palvelutuotteisiin liittyvät muutostarpeet sekä mahdolliset uudet palvelut. Työryhmässä keskityttiin erityisesti jo olemassa oleviin palvelutuotteisiin, joissa on muokattavaa sekä uusien palvelutuotteiden muotoiluun jäsenkuntien tarpeiden pohjalta.

Tässä palvelutuoteluettelossa on kuvattu Etevan vuonna 2022 tarjoamat palvelut.

Uusia palvelutuotteita edelliseen vuoteen verrattuna on tullut seuraaviin tuoteryhmiin:

- 2.1 Lasten ja nuorten palvelut
- 2.2 Asumispalvelut
- 2.3 Asumisen lisätuotteet
- 6.1 Kehitysvammapsykiatrian palvelutuotteet
- 8.1 Kehitysvammapoliklinikan palvelutuotteet
- 8.2 Lasten ja nuorten palvelut kehitysvammapoliklinikalla

Alle 18-vuotiaiden ja lastensuojelun asiakkaiden palvelutuotteista on luetteloon tehty perustuotteen rinnakkaistuotteet.

Myös ostoehtoihin tehtiin tarkennuksia.

Marika Metsähonkala
toimitusjohtaja

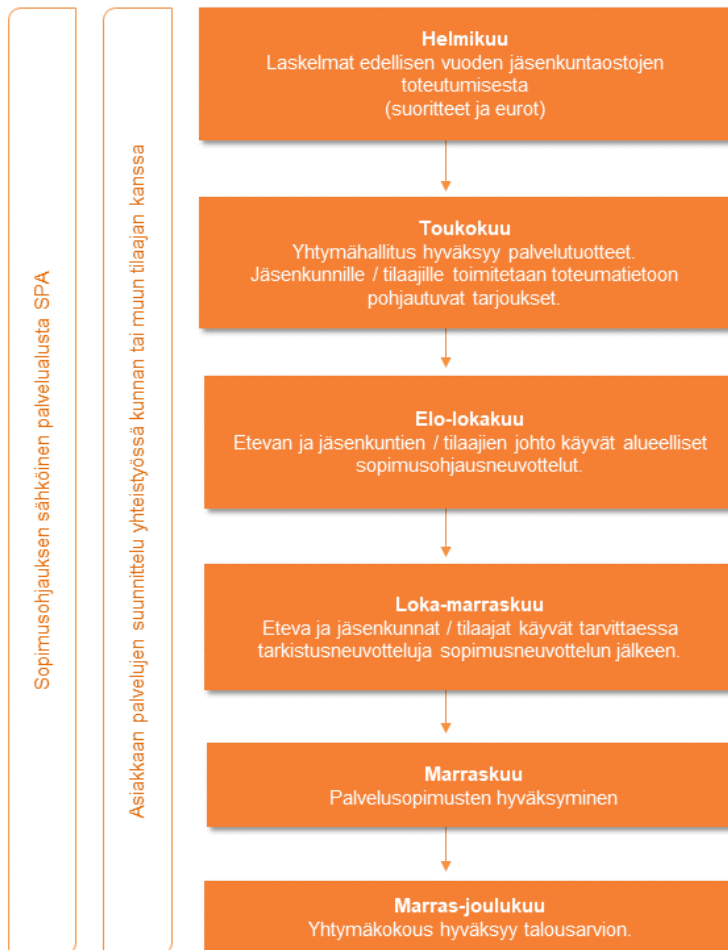
Palvelutuotteet 2022

1 Eteva ja palveluihin ohjautuminen

1.1 Sopimusohjauksen ja asiakasprosessin vaiheet

Etevan uudistettu sopimusohjausprosessi otettiin täysimääräisesti käyttöön vuoden 2015 aikana. Uudistuksen myötä jäsenkunnat muun muassa saavat alustavat tarjoukset toukokuun lopussa ja alueelliset sopimusohjausneuvottelut käydään elo-lokakuussa. Prosessiin liittyvä materiaali on jäsenkuntien käytössä Etevan sähköisen SPA-palvelualustan kautta. Sopimusohjausprosessi on kuvattu tarkemmin alla.

Eteva kuntayhtymä Sopimusohjausprosessi

1.2 Etevan palveluihin hakeutuminen

Etevan palveluihin hakeudutaan ottamalla yhteyttä kotikunnan sosiaalityöntekijään tai palveluohjaajaan. Mikäli palvelujen tarve ilmoitetaan yhteydenotolla suoraan Etevaan, on Etevan sosiaalityö yhteydessä palvelujen tarvitsijan kotikunnan vastuuhenkilöön.

1.3 Kunnan tai muun tilaajan palvelupyynnöt

Kunta tai muu palvelujen tilaaja ilmoittaa palvelutarpeesta tekemällä palvelupyynnön Etevan internet-sivuilla www.eteva.fi.

Etevan palveluihin tulosta vastaavien työntekijöiden yhteystiedot löytyvät osoitteesta www.eteva.fi/Yhteystiedot ja siellä rajaa palvelusta Sosiaalityö. Kiireellisissä tapauksissa palvelupyynnön voi tehdä puhelimitse Etevan sosiaalityöhön.

Palvelupyynnön saapumisen jälkeen Etevan vastuuhenkilö ottaa yhteyttä asianomaisiin.

1.4 Palvelutarpeen arviointi ja palvelun sisällön suunnitelma

Palvelusuunnitelma toimii tarjottavien palvelujen perustana. Kunnan yhteyshenkilö tekee asiakkaan kanssa palvelusuunnitelman, jonka pohjalta sovitaan palvelukokonaisuudesta Etevan kanssa.

Etevan palveluja varten asiakkaalle laaditaan toteuttamissuunnitelma (palveluratkaisu) ennen palvelun aloittamista yhteistyössä asiakkaan, tilaaja-asiakkaan ja tarvittaessa lähi-ihmisten kanssa. Palveluratkaisussa selvitetään asiakkaan voimavarat ja vahvuudet, tuen tarpeet eri elämäalueilla, sosiaalinen tilanne ja terveydentila.

Erytyshuollon tarpeessa olevalle henkilölle tulee tehdä palvelusuunnitelmaan perustuva lakisääteinen erityishuolto-ohjelma. Mikäli kunta ei ole tehnyt erityishuolto-ohjelmaa, Eteva voi tuottaa sen palveluna. Kehitysvammapsykiatrian jaksolle asiakkaalle tehdään tarvittaessa erityishuolto-ohjelma. Erytyshuolto-ohjelmaa laadittaessa kuullaan henkilöä ja hänen lähi-ihmisiään sekä kunnan sosiaalitoimen edustajaa.

Erytyshuolto-ohjelma on samalla sitoumus palvelujen antamiseen, joten erillistä maksusitoumusta ei tällöin tarvita.

Kehitysvammalain ohella palvelujen tarjoaminen voi perustua myös muuhun lakiin, esimerkiksi vammaispalvelulakiin. Palvelujen antamisesta sovitaan aina kunnan tai muun tilaajan edustajan kanssa ennen palvelun aloittamista. Kunta tai muu tilaaja tekee palvelusta valituskelpoisen päätöksen asiakkaalle.

Etevan palvelut on tuotteistettu. Palvelutuoteluettelo on apuna yksilöllisiä suunnitelmia laadittaessa.

1.5 Palvelusta ja palvelutuotteesta sopiminen eräissä poikkeustapauksissa

Asiakkaan erittäin poikkeuksellinen palvelun tarve voi johtaa tilanteeseen, ettei mikään palvelutuoteluettelon mukaisista Etevan palvelutuotteista sovellu suoraan kyseisen henkilön tarpeisiin.

Näissä poikkeustapauksissa voidaan suunnitella sisällöltään ja hinnaltaan yksilöllinen palvelutuote, joka kuvataan yksityiskohtaisesti. Tämä kuvaus toimii myös erillishinnoittelun pohjana. Yksilöllinen palvelutuote on aina määräaikainen ja siitä keskustellaan aina etukäteen kunnan tai muun tilaajan toimivaltaisen edustajan kanssa.

Yksilöllisen palvelutuotteen ja hinnan hyväksyy Etevan erityishuollon johtoryhmä. Hinta koostuu tarvittavista henkilöresursseista, asiantuntijapalveluista ja Etevan yleiskustannuksista.

Kiireellisessä tilanteessa sovelletaan lähinnä soveltuvaa palvelutuotetta, kunnes saadaan valmistettua päätös yksilöllisestä palvelusta.

2 Asumisen palvelutuotteet

Asumispalvelut toteutetaan Etevan strategian ja arvojen mukaisesti. Toteuttamisen lähtökohtana on asiakkaan yksilöllinen elämänsuunnitelma. Asiakkaan toimintakyvyn sekä avun ja tuen arviointi on kaikille osapuolille avointa ja asiakkaita kuullaan aidosti heitä koskevissa elämään ja asumiseen liittyvissä asioissa sekä tuetaan niihin liittyvässä päätöksenteossa. Samanaikaisesti kun vahvistamme asiakkaidemme roolia oman elämänsä suunnittelussa, tuemme heidän osallisuutensa liisääntymistä.

Eteva korostaa toiminnassaan asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja itsenäistä suoriutumista vahvistamalla asiakkaan omaa toimintakykyä, vastuunottoa, itsenäisyyttä, valinnanvapautta ja positiivista uskallusta. Tuemme, ohjaamme ja autamme asiakasta hänen tarvitsemallaan tavalla.

Eteva järjestää asumispalvelua erilaisissa asumismuodoissa. Asumispalvelujen keskeisenä tavoitteena on varmistaa asiakkaille sellaiset asumis- ja toimintaympäristöt, jotka mahdollistavat heille osallistumisen eri toimintoihin tasavertaisina yhteiskunnan jäseninä.

Asiakkaat ovat pääasiassa vuokrasuhteessa Etevaan. Alle 16-vuotiaille pitkäaikaisesti asuville ja/tai lastensuojeluasiakkaille ei tehdä vuokrasopimusta, ei myöskään lyhytaikaisessa asumisessa oleville asiakkaille. Asumisvalmennuksessa asiakas tekee pääasiallisesti vuokrasopimuksen palvelun keston ajaksi. Mikäli asiakas ei opiskele tai ole muun aktiviteetin piirissä, hänellä on oikeus ja mahdollisuus osallistua Etevan järjestämään päiväaikaiseen toimintaan. Etevan asumisyksiköissä ei pääsääntöisesti ole toimintaa arkipäivisin päiväaikaan. Palvelutuotteisiin sisältyvä jatkuva tuki kattaa palvelun arkena aamulla ja klo 15 eteenpäin sekä viikonloppuisin koko päivän ajan.

Asiakas maksaa ylläpidosta, joka koostuu ateriamaksusta ja maksullisista lisäpalveluista. Lisäpalveluja ovat:

- siivoustarvikkeet, -välineet ja -aineet sekä WC-paperit ja muut paperit
- saunan käytöstä aiheutuva sähkön ja veden kulutus
- yhteisissä vaatehuoltotiloissa olevien koneiden ja laitteiden hankinta- ja huoltokustannukset, käytöstä aiheutuva sähkön ja veden kulutus sekä pyykinpesu- ja huuhteluaineet
- yhteisten harrastusvälineiden ja/tai -tilojen käyttö
- yhteisissä tiloissa olevat lehdet
- asumisyksikön asukkaille tarjoama langaton internet-yhteys erikseen määritellyissä yksiköissä.

Edellä mainittujen lisäpalvelujen käytöstä sovitaan asiakaskohtaisessa toteuttamissuunnitelmassa. Etevassa on käytössä 2 lisäpalvelujen maksuluokkaa:

- 1. luokka silloin, kun asukas käyttää 1–3 lisäpalvelua
- 2. luokka silloin, kun asukas käyttää vähintään 4 lisäpalvelua yllä olevasta listasta.

Ateriamaksussa on 2 vaihtoehtoa: osapäivä- ja kokopäivämaksu.

Tilaja-asiakas maksaa palvelutuotemaksun.

Palvelukuvauksessa kerrotaan tuotteen sisältämät laskennalliset avun tunnit. Tuki toteutetaan aina osittain ryhmämuotoisesti.

Asiantuntijapalvelut toteutetaan asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan. Tarve voi vaihdella eri elämäntilanteissa. Palvelutuotekuvauksissa on esitetty tuotteisiin keskimäärin sisältyvä asiantuntijatyön määrä. Asiantuntijatunteihin sisältyy suora ja välillinen asiakastyö sekä tukitiimit. Tukitiimitoiminnan tavoitteena on vahvistaa ja lisätä vammaisten asiakkaiden kanssa toimivien työyhteisöjen valmiuksia ja taitoja ratkaista asiakkaiden arjessa esiin nousevia haasteita.

Palvelutuotteet eivät sisällä akuuteissa tilanteissa ambulanssikydyin yhteydessä tapahtuvaa sairaalaan saattamista eivätkä vapaa-aikana tapahtuvaa henkilökohtaista saattamista (esimerkiksi yksilölliset harrastukset) Etevan henkilökunnan toimesta.

Palveluun kuuluu kuuden kuukauden välein tehtävä arviointi, jossa seurataan tavoitteiden toteutumista.

Tarvittaessa ja lainsäädännön rajoissa tehdään asiakaskohtainen rajoitustoimenpideohje ja huolehditaan sen ylläpidosta. Rajoitustoimenpideohjeistus toimitetaan tilaajalle automaattisesti, 6 kuukauden välein tehtävä arviointi toimitetaan pyydettäessä.

2.1 Lasten ja nuorten palvelut

Lasten ja nuorten lyhytaikainen asumispalvelu 2.1.1

THL SOTE10.7

Asiakas on alle 16-vuotias ja kuuluu tämän palvelutuotteen piiriin sen kalenterikuukauden loppuun, jolloin täyttää 16 vuotta. Palvelun avulla tuetaan perheen jaksamista niin, että lapsi voi asua mahdollisimman pitkään oman perheen kanssa.

Asiakkaalla on tuen tarvetta päivittäisissä toiminnoissa (hygienia, ruokailu, pukeutuminen). Palveluntarve voi eri asiakkaiden kohdalla vaihdella, mutta huolenpito lasten ja nuorten kohdalla toteutetaan ryhmämuotoisesti.

Mikäli asiakas tarvitsee räätälöityä palvelua (yöaikaista lisätukea tai määräaikaisesti enemmän kuin yhden ohjaajan ryhmämuotoista tukea), voidaan lisätuki palvelutuote ottaa käyttöön.

Arkipäivisin, mikäli lapsi on koulussa, palveluun sisältyy 4 tuntia apua päivässä. Viikonloppuisin ja koulujen loma-aikoina palvelu sisältää 8 tuntia apua päivässä. Koska palveluun sisältyy sekä kuntoutuksellisten että kasvatuksellisten elementtien huomioimista, sisältyvät asiantuntijoiden tukitoimet palvelutuotteeseen.

Palvelu on lyhytaikaista, joten palvelun kesto on yhtäjaksoisesti enintään 3 kuukautta.

Palvelumaksuihin sisältyvät asiakkaan ylläpitokustannukset, joten asiakkaalta ei peritä ylläpidon asiakasmaksua.

Lasten ja nuorten lyhytaikainen asumispalvelu, lastensuojeluasiakas 2.1.2

THL SOTE10.7

Mikäli kyseessä on lastensuojelulain perusteella tehty lyhytaikaisen sijoituksen päätös, on palvelun sisältö sama kuin edellä. Palvelu on lyhytaikaista, joten palvelun kesto on yhtäjaksoisesti enintään 3 kuukautta. Palvelumaksuun sisältyy asiakkaan ylläpitokustannukset.

Lastensuojeluasiakas saa kunnan rahoittamana muut lainsäädännön edellyttämät edut.

Lasten ja nuorten lyhytaikainen asuminen, suuri tuen tarve 2.1.9

THL SOTE10.7

Asiakas on alle 16-vuotias ja kuuluu tämän palvelutuotteen piiriin sen kalenterikuukauden loppuun, jolloin täyttää 16 vuotta. Palvelun avulla tuetaan perheen jaksamista niin, että lapsi voi asua mahdollisimman pitkään oman perheen kanssa.

Asiakkaalla on suuri tuen tarve ja asiakas tarvitsee jatkuvaa henkilökohtaista ohjausta päivittäisissä toiminnoissa (hygienia, ruokailu, pukeutuminen). Asiakkaalla voi olla merkittäviä hoidollisia tai muita tuen tarpeita tai haastavaa käyttäytymistä.

Mikäli asiakas tarvitsee räätälöityä palvelua (yöaikaista lisätukea tai määräaikaaisesti enemmän kuin yhden ohjaajan tukea), voidaan lisätuki palvelutuote ottaa käyttöön.

Arkipäivisin, mikäli lapsi on koulussa, palveluun sisältyy 7 tuntia apua päivässä. Viikonloppuisin ja koulujen loma-aikana palvelu sisältää 12 tuntia apua päivässä. Koska palveluun sisältyy sekä kuntoutuksellisten että kasvatuksellisten elementtien huomioimista, sisältyvät asiantuntijoiden tukitoimet palvelutuotteeseen.

Palvelu on lyhytaikaista, joten palvelun kesto on yhtäjaksoisesti enintään 3 kuukautta.

Palvelumaksuihin sisältyvät asiakkaan ylläpitokustannukset, joten asiakkaalta ei peritä ylläpidon asiakasmaksua.

Lasten ja nuorten lyhytaikainen asuminen, suuri tuen tarve, lastensuojeluasiakas 2.1.10

THL SOTE10.7

Palvelu on kuten edellä, mutta hintaan sisältyvien hankintojen lisäksi asiakas saattaa tarvita hankintoja, jotka eivät sisälly palvelutuotteeseen. Palvelun ulkopuolelle jäävistä hankinnoista sovitaan erikseen kunnan kanssa ja lasku menee suoraan kunnan maksettavaksi.

Ylläpidon kustannukset sisältyvät palvelutuotteen hintaan.

Palvelut ja maksut toteutetaan tässä palvelutuotteessa enintään siihen asti, kunnes asiakas täyttää 18 vuotta.

Lasten ja nuorten pitkäaikainen asumispalvelu 2.1.3

THL SOTE10.5

Asiakas on alle 16-vuotias ja kuuluu tämän palvelutuotteen piiriin sen kalenterikuukauden loppuun, jolloin täyttää 16 vuotta. Asiakkaan täytettyä 16 vuotta palvelu määritellään uudelleen.

Asiakas osallistuu perusopetukseen, opiskeluun tai päiväaikaiseen toimintaan. Kotikunta vastaa oppivelvollisuuden toteutumisesta siten kuin lait ja asetukset määrittävät.

Asiakkaalla on suuri tai erittäin suuri avun ja tuen tarve päivittäisissä toiminnoissa (hygienia, ruokailu, pukeutuminen) ja/tai jatkuva avun ja tuen tarve sisällä ja ulkona liikkumisessa sekä muiden palvelunkäyttäjien huomioimisessa. Hän saattaa ymmärtää keskustelua tutuista asioista, mutta pääsääntöisesti hänellä on puhetta tukevien ja korvaavien kommunikaatiomenetelmien opetteluun ja käytön tarve tullakseen ymmärretyksi.

Palveluun sisältyy 4 tuntia apua arkipäivinä ja 8 tuntia apua viikonloppuisin. Avun ja tuen tarve on jatkuvaa ja vaatii henkilökunnan välitöntä ja jatkuvaa läsnäoloa. Palveluun sisältyy sekä kuntoutuksellisten että kasvatuksellisten elementtien huomioimista. Asiakaskohtaisia asiantuntijapalveluja on keskimäärin 50 tuntia asiakasta kohden vuodessa.

Lapselle ja nuorelle hankitaan tai korvataan Etevan toimesta kohtuullisin kustannuksin:

- vaatteet (kustannukset korkeintaan 800 € vuodessa)
- koulussa tarvittavat liikuntavälineet
- yhden kohtuuhintaisen yksilöharrastuksen välineet
- tavanomaiset terveydenhuollon palvelut, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata
- taksimatkojen omavastuut ja muu kulkeminen (ei lomakyydit)
- kohtuullinen vapaa-ajan- ja harrastustoiminta
- alle 16-vuotiaan käyttöraha asiakasmaksulain mukaisesti.

Näiden hankintojen ja ylläpidon kustannukset sisältyvät palvelutuotteen hintaan.

Tarvittaessa Eteva hankkii asiakkaalle huonekalut (sänky, tuoli ja koulupöytä). Hankinnoista sovi-
taan kunnan tai muun tilaajan kanssa, jolta nämä kustannukset peritään.

Lasten ja nuorten pitkäaikainen asumispalvelu, lastensuojeluasiakas 2.1.4

THL SOTE10.5

Palvelu on kuten edellä, mutta hintaan sisältyvien hankintojen lisäksi asiakas saattaa tarvita hankin-
toja, jotka eivät sisälly palvelutuotteeseen. Palvelun ulkopuolelle jäävistä hankinnoista sovitaan
erikseen kunnan kanssa ja lasku menee suoraan kunnan maksettavaksi.

Ylläpidon kustannukset sisältyvät palvelutuotteen hintaan.

Palvelut ja maksut toteutetaan tässä palvelutuotteessa enintään siihen asti, kunnes asiakas täyttää
18 vuotta.

Tuntihoito alle 18-vuotiaille 2.1.5

THL SOTE22.8

Palvelun avulla voidaan vastata perheiden erilaisiin tarpeisiin tarjoamalla alle 18-vuotiaalle, kotona
omassa perheessä asuvalle lapselle tai nuorelle 1–10 tuntia kestävä hoitoa. Palvelun tarkoituk-
sena on antaa asiakkaan pysyväälle hoitajalle / huoltajalle mahdollisuus asiointiin, lepoon tai virkis-
tykseen ja siten tukea heidän jaksamistaan.

Eteva tarjoaa palvelua seuraavasti:

- 1 Palvelu sisältää toiminnallisen päiväohjelman, hoidon ja huolenpidon sekä ateriat. Tuntihoidon
pituus on enintään 10 tuntia ja sitä järjestetään klo 8–21 välisenä aikana.
- 2 Tuntihoitoa voidaan järjestää mahdollisuuksien mukaan lyhytaikaisen hoidon yksiköissä aamu-,
päivä- tai ilta-aikaan joko arkena tai viikonloppuna.

Tuntihoito veloitetaan puolen tunnin tarkkuudella. Tuntihoitoa voi ostaa myös omakustanteisesti
ilman kunnan maksusitoumusta.

Lastensuojelun jälkihuolto 2.1.8

THL SOTE10.4

Palvelutuote hinnoitellaan yksilöllisesti siten, että se on toteuttamissuunnitelman (palveluratka-
sun) mukainen. Lisäksi palvelumaksuun sisällytetään vuokra ja ylläpito. Palvelut ja maksut toteute-
taan tässä palvelutuotteessa siihen asti, kunnes lastensuojelun jälkihuoltovelvollisuus päättyy,
kuitenkin viimeistään asiakkaan täytettyä 25 vuotta.

Lasten ja nuorten kuntoutuspalvelu 2.4.1

THL SOTE10.5

Asiakkaita ovat alle 18-vuotiaat lapset ja nuoret sekä heidän perheensä. Palvelua edeltävät tutkimukset ja arvioinnit, joiden pohjalta asiakkaan kuntoutuksen yksilölliset tavoitteet suunnitellaan. Palvelu sisältää lapsen tai nuoren sekä hänen perheensä ohjauksen ja tuen arjesta selviytymiseen. Palvelun kesto on yleensä 3-6 kk.

Palveluun sisältyy 8 tuntia apua päivässä, jos lapsi tai nuori käy koulua. Jos lapsi tai nuori ei käy koulua kuntoutusjakson aikana ja viikonloppuisin, palvelu sisältää 16 tuntia apua päivässä. Mikäli asiakas tarvitsee räätälöityä palvelua (enemmän kuin yhden ohjaajan tai yöaikaista lisäpalvelua), voidaan silloin ottaa käyttöön lisätuen palvelutuotteet.

Ohjaajilla on kehitysvammahuollon erityisosaamista (mm. autismi, puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointimenetelmät). Etevan asiantuntijat ovat mukana kuntoutuksellisen toiminnan suunnittelussa tai toteuttamisessa (esimerkiksi psykologi, toimintaterapeutti, AAC-ohjaaja, autismikuntoutusohjaaja). Muu asiantuntijapalvelun tarve määritellään yksilöllisesti asiakkaan kuntoutussuunnitelmassa ja toteutetaan erikseen sovittaessa lisäpalveluna. Lisäksi palveluun voidaan erikseen sovittaessa yhdistää kehitysvammapoliklinikan tai kehitysvammapsykiatrian yksiköissä tehtävät tutkimukset ja arvioinnit.

Yli 16-vuotias asiakas on joko vuokrasuhteessa tai maksaa lyhytaikaisen asumisen mukaisen asiakasmaksun pois lukien lastensuojelun asiakkaat. Palvelu on sosiaalihuollon tehostettua palveluasumista.

Lasten ja nuorten kuntoutuspalvelu, lastensuojeluasiakas 2.4.2

THL SOTE10.5

Palvelutuote 2.4.1 laskutetaan palvelutuotenumera 2.4.2, mikäli kyseessä on palvelu lastensuojeluasiakkaalle. Palvelutuotetta käytetään silloin, kun maksajana on kunnan lastensuojelu.

Lisätuki asumispalvelussa, alle 18-vuotias 2.1.11

THL SOTE22.8

Palvelua voi saada alle 18-vuotias asiakas, joka tulee tai jo on Etevan palveluissa ja jonka palvelun tarve on lisääntynyt tilapäisesti ja olennaisesti hänen tavanomaisesta tasostaan. Palvelun tarpeen lisääntyminen voi johtua psyykkisestä, fyysisestä tai sosiaalisesta syystä.

Palvelussa on mahdollista taata asiakkaalle lisätukea ja -apua esimerkiksi leikkauksen jälkeisenä toipumisaikana tai asiakkaan psyykkisen kunnon niin vaatiessa. Palveluihin tulotilanteessa voidaan määräaikaista lisätuesta sopia kunnan tai muun tilaajan kanssa silloin, kun ilman kokeilu-aikaa on hyvin vaikea määrittellä oikeaa palvelutuotetta. Joskus myös palveluihin tulotilanteessa tai uuteen kotiin siirryttäessä asiakas tarvitsee tavanomaista enemmän tukea ja ohjausta. Tällä palvelutuotteella mahdollistetaan palvelunkäyttäjän asuminen tai toiminta tutussa ympäristössä muuttuneessa tilanteessa.

Palvelutuotetta voidaan käyttää myös pysyvästi. Mikäli lisätukea joudutaan käyttämään pysyvästi, tulee tarkastella myös varsinaisen palvelutuotteen oikeellisuutta.

Palvelutuote laskutetaan kunnalta tai muulta tilaajalta asiakkaan normaalin palvelutuotteen lisäksi.

Lisätuki asumispalvelussa, lastensuojeluasiakas 2.3.4

THL SOTE22.8

Palvelutuote 2.1.11 laskutetaan palvelutuotenumera 2.3.4, mikäli kyseessä on palvelu lastensuojelun asiakkaalle.

Yöaikainen lisätuki asumispalvelussa, alle 18-vuotias 2.1.12

THL SOTE22.8

Palvelua voi saada alle 18-vuotias uusi tai jo Etevan palveluissa oleva asiakas, jonka avun ja tuen tarve on lisääntynyt erityisesti yöaikaan joko vakituisesti tai tilapäisesti, jolloin asiakkaalla on tarve läsnäolevaan yövalvontaan. Avun ja tuen tarpeen lisääntyminen voi johtua psyykkisestä, fyysisestä tai sosiaalisesta syystä. Mikäli asiakas tarvitsee lisätukea päivällä ja yöllä on käytössä molemmat palvelutuotteet 2.1.11 ja 2.1.12.

Yöaikainen lisätuki, lastensuojeluasiakas 2.3.5

THL SOTE22.8

Palvelutuote 2.1.12 laskutetaan palvelutuotenumeroilla 2.3.5, mikäli kyseessä on yöaikainen palvelu lastensuojeluasiakkaalle. Mikäli asiakas tarvitsee lisätukea päivällä ja yöllä on käytössä molemmat palvelutuotteet 2.3.4 ja 2.3.5.

2.2 Asumispalvelut

Etevassa asiakas voi asua kerrostalossa, rivitalossa tai omakotitalossa. Asunto voi sijaita kuntakeskuksessa palvelujen lähellä, taajamassa osana pientaloaluetta tai maatilalla. Asuminen omassa kodissa, mielekäs päiväaikainen toiminta ja omat harrastukset tekevät asiakkaiden arjesta kullekin sopivan ja omannäköisen.

Kotiin vietävä tuki, valmennus ja ohjaus 2.2.1

THL SOTE10.6

Kotiin vietävää tukea, valmennusta ja ohjausta voi käyttää asiakas, jolla on kyky selvittää päivittäisistä arkielämän toimista melko itsenäisesti. Tuen, valmennuksen ja ohjauksen tarve on ajoittaista perustuen omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen, terveydenhuollollisissa ja kodinhoidollisissa tilanteissa ja tehtävissä selviämiseen mahdollisimman itsenäisesti. Lisäksi tukea, valmennusta ja ohjausta käytetään kannustamaan asiakasta toimimaan uusissa tilanteissa, kontakteissa ja sosiaalisissa suhteissa, kuten harrastuksissa ja muussa yhteiskunnallisissa tilanteissa ja tapahtumissa.

Tuki, valmennus ja ohjaus annetaan asiakkaan omaan kotiin, joka lähtökohtaisesti ei sijaitse Etevan omistamien tai hallinnoimien yksiköiden välittömässä läheisyydessä. Palvelun toteuttamispaikka voi olla asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan myös muu kuin oma koti.

Tapaamiset hinnoitellaan aputuntien mukaan siten, että matka- ja kirjaamisaika sisältyvät tuntimäärään. Myös yhteydenpito ja neuvottelut ulkopuolisten toimijoiden kanssa lasketaan. Tukitapaamiset veloitetaan puolen tunnin tarkkuudella.

Palvelu muodostuu yksilöllisen tarpeen mukaan suunnitelluista tuki-, valmennus- ja ohjaustapaamisista sekä puheluista tai muuta etäteknologiaa hyödyntävistä kontakteista.

Vähäinen avun tarve 2.2.2

THL SOTE10.4

Asiakkaalla on kyky selvittää päivittäisistä arkielämän toimista melko itsenäisesti, mutta hän voi tarvita satunnaisesti apua ja tukea esimerkiksi liikkumisessa uusilla reiteillä, kirjoitetun tiedon ymmärtämisessä ja uusissa sosiaalisissa kontakteissa tai arjen päivittäisissä toiminnoissa. Asiakkaalla voi olla sairaus, joka ei merkittävästi lisää asiakkaan avun tarvetta. Asiakas ei yleensä tarvitse tukea yöaikaan, mutta saa tarvittaessa yhteyden ohjaajaan.

Palvelutuotteeseen sisältyy keskimäärin 1 tunti apua päivässä ja asiantuntijapalveluja 4 tuntia vuodessa asiakasta kohden.

Kohtalainen avun tarve 2.2.3

THL SOTE10.5

Asiakas tarvitsee apua ja tukea oman toiminnanohjauksen puutteellisuuden vuoksi. Vaikeuksia esiintyy esimerkiksi sosiaalisten tilanteiden, syy- ja seuraussuhteiden hahmottamisen tai aistiviestien tunnistamisen suhteen. Asiakas liikkuu itsenäisesti sisätiloissa, mutta voi tarvita tukea liikkumisessa uusilla reiteillä. Hän voi tarvita apua ajankäytön hahmottamisessa, kommunikoinnissa ja sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa, vaatevalinnoissa ja kotitöistä suoriutumisessa, mutta ei tarvitse jatkuvaa ohjaajan läsnäoloa. Asioidessaan kodin ulkopuolella hän voi tarvita asioimisapua. Yöaikaan hän saa tarvittaessa apua lähellä sijaitsevasta yksiköstä. Palvelua voidaan toteuttaa myös asumisvalmennuksena, jolloin palvelu on määräaikaista ja sisältää valmennusta itsenäisempään elämään ja elämän hallintaan. Valmennuksen lopulla tehdään arviointi sekä laaditaan jatkosuunnitelma sopivasta palvelutuotteesta ja asumismuodosta.

Palvelutuotteeseen sisältyy keskimäärin 2 tuntia apua päivässä. Apu on palvelun järjestämisen kannalta ennakoitavissa ja voi toteutua esim. ohjauskäynteinä asiakkaan kotona tai etäpalveluna. Palveluun sisältyy lisäksi asiantuntijapalveluja keskimäärin 7 tuntia vuodessa.

Kohtalainen avun tarve, lyhytaikainen 2.2.4

THL SOTE10.7

Palvelutuote 2.2.3 laskutetaan palvelutuotenumeroilla 2.2.4, mikäli kyseessä on lyhytaikainen palvelu. Palvelu on lyhytaikaista, jos sen kesto on yhtäjaksoisesti enintään 3 kuukautta.

Suuri avun tarve 2.2.5

THL SOTE10.5

Asiakkaan avun ja tuen tarve on suuri esimerkiksi psyykkisistä syistä tai oman toiminnanohjauksen puutteellisuuden vuoksi. Vaikeuksia esiintyy esimerkiksi sosiaalisten tilanteiden, syy- ja seuraussuhteiden hahmottamisen tai aistiviestien tunnistamisen suhteen. Asiakas pärjää osin itsenäisesti, mutta tarvitsee läsnä olevaa henkilökuntaa reagoimaan nopeasti tuen tarpeeseen, joka ei ole ennakoitavissa. Asiakas osallistuu osittain kodinhoidollisiin tehtäviin.

Palvelu mahdollistaa (aamu- ja iltapäivä-aikaan sekä viikonloppuisin päiväaikaan) yhden työntekijän läsnäolon sekä tarvittaessa ennalta suunnitellusti kahden työntekijän hetkittäisen tuen toimintayksikössä. Asiakkaan haastavaa käyttäytymistä voidaan pääsääntöisesti ehkäistä läsnä olevalla ohjauksella. Palvelu mahdollistaa yöaikaan yhden läsnä olevan tai läheisessä yksikössä saatavilla olevan työntekijän tuen. Palvelua voidaan toteuttaa myös asumisvalmennuksena, jolloin palvelu on määräaikaista ja sisältää valmennusta omatoimisempaan elämään ja elämän hallintaan. Valmennuksen lopulla tehdään arviointi sekä laaditaan jatkosuunnitelma sopivasta palvelutuotteesta ja asumismuodosta.

Palvelutuotteeseen sisältyy keskimäärin 4 tuntia apua päivässä. Tuen tarvetta saattaa ilmetä muun muassa psyykkisessä toimintakyvyssä tai toiminnanohjauksessa, päivittäisissä toiminnoissa, sosiaalisten suhteiden ylläpitämisessä, ajoittaisena apuna sisätiloissa liikuttaessa, jatkuvana tukena ja ohjauksena ulkona liikuttaessa, kommunikoinnin tukena (puhetta tukevat ja korvaavat keinot (AAC)), siirtymätilanteissa tai kodin ulkopuolella asioidessa. Palvelutuotteeseen sisältyy lisäksi keskimäärin 22 h asiantuntijapalveluja vuodessa.

Suuri avun tarve, lyhytaikainen 2.2.6

THL SOTE10.7

Palvelutuote 2.2.5 laskutetaan palvelutuotenumeroilla 2.2.6, mikäli kyseessä on lyhytaikainen palvelu. Palvelu on lyhytaikaista, jos sen kesto on yhtäjaksoisesti enintään 3 kuukautta.

Erittäin suuri avun tarve 2.2.7

THL SOTE10.5

Asiakas tarvitsee lähes jatkuvaa apua ja tukea oman toiminnanohjauksen tai itsesäätelyn puutteellisuuden vuoksi. Hän on riippuvainen henkilökunnasta muiden kanssa ollessaan ja tarvitsee apua päivittäisissä toiminnoissa (hygienia, pukeutuminen, ruokailu) sekä osallisuuden tukemisessa kodinhoidollisissa tehtävissä. Asiakas tarvitsee apua liikkumisessaan sisällä ja/tai ulkona. Asiakas selviytyy päivittäisistä arkielämän asioista, jos hän saa niihin jatkuvaa kokonaisvaltaista apua ja vahvan struktuurin tai yksilöllisiä tilaratkaisuja. Asiakkaan vointi voi vaihdella ennakoimattomasti. Kommunikointi voi tapahtua yksilöllisesti sovellettuja puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja (AAC) käyttäen. Hän voi tarvita ajoittain kahden henkilön avun asioidessaan kodin ulkopuolella. Palvelua voidaan toteuttaa myös asumisvalmennuksena, jolloin palvelu on määräaikaista ja sisältää valmennusta omatoimisempaan elämään ja elämän hallintaan. Valmennuksen lopulla tehdään arviointi sekä laaditaan jatkosuunnitelma sopivasta palvelutuotteesta ja asumismuodosta.

Palvelutuotteeseen sisältyy keskimäärin 6 tuntia apua vuorokaudessa ja asiantuntijapalveluja keskimäärin 33 tuntia vuodessa. Palvelu mahdollistaa ennalta suunnitellun jatkuvan ohjauksen sekä tarvittaessa kahden työntekijän tuen. Yöaikaan saatavilla on yhden työntekijän tuki.

Erittäin suuri avun tarve, lyhytaikainen 2.2.8

THL SOTE10.7

Palvelutuote 2.2.7 laskutetaan palvelutuotenumera 2.2.8, mikäli kyseessä on lyhytaikainen palvelu. Palvelu on lyhytaikaista, jos sen kesto on yhtäjaksoisesti enintään 3 kuukautta.

Vaativan tuen tarve 2.2.9

THL SOTE10.5

Asiakas tarvitsee lähes jatkuvaa apua ja tukea kyetäkseen toimimaan tilanteen ja tarkoituksen mukaisesti ja/tai vahvaa aktiivista tukea itsesäätelyssä. Pienetkin arjessa tapahtuvat muutokset aiheuttavat stressiä. Asiakas tarvitsee päivittäiseen arkielämään jatkuvaa kokonaisvaltaista apua ja tukea, vahvan struktuurin ja/tai yksilöllisiä tilaratkaisuja.

Asiakkaan hoitoon, käyttäytymiseen, sosiaalisiin suhteisiin ja/tai vuorovaikutukseen liittyy vakavia haasteita. Asiakkaan ohjaus- ja hoitotilanteissa vaaditaan jatkuvaa tilanteen ja toimintamallien arviointia itsemääräämisoikeuden näkökulmasta. Asiakkaalla saattaa esiintyä toistuvaa, ulkoisista tekijöistä tai psyykkisestä voinnista johtuvaa ennakoimatonta itseensä, muihin ja/tai ympäristöön kohdistuvaa haastavaa ja väkivaltaista käyttäytymistä, joka edellyttää jatkuvaa tukea ja ohjausta.

Palvelutuotteeseen sisältyy keskimäärin 8 tuntia apua vuorokaudessa ja asiantuntijapalveluja keskimäärin 49 tuntia vuodessa. Asiakas tarvitsee kahden ohjaajan apua useasti päivän ja yön aikana. Asiakkaan kommunikointitapahtumat vaativat aikaa ja erityisosaamista. Henkilöstöllä on oltava erityisosaamista (esim. kommunikaatiotaidot, autismi- ja mielenterveysosaaminen, hoitotyö). Palvelu mahdollistaa jatkuvan valvonnan sekä kahden työntekijän tuen. Yöaikaan on mahdollisuus kahden ohjaajan apuun. Tuote ei ole yksilöohjaustuote. Tarvittaessa yksilöohjaus toteutetaan lisätuotteilla tai tuotteen räätälöinnillä.

Vaativa tuen tarve, lyhytaikainen 2.2.10

THL SOTE10.7

Palvelutuote 2.2.9 laskutetaan palvelutuotenumera 2.2.10, mikäli kyseessä on lyhytaikainen palvelu. Palvelu on lyhytaikaista, jos sen kesto on yhtäjaksoisesti enintään 3 kuukautta.

Erityisen vaativan tuen tarve 2.2.12

THL SOTE10.5

Asiakas saa erityisen vaativaa ja laaja-alaista ympärivuorokautista palvelua, joka sisältää asiakkaan avun ja tuen tarpeita vastaavan asumispalvelun ja päiväaikaisen toiminnan. Palvelu on tarkoitettu henkilöille, joilla on vaativia erityistarpeita liittyen autismin kirjon häiriöihin tai eri syistä johtuvaan vakavaan haastavaan käyttäytymiseen.

Asiakas selviytyy päivittäisistä arkielämän asioista, jos hän saa niihin jatkuvaa kokonaisvaltaista apua ja tukea. Asiakkaan hoitoon, käyttäytymiseen, sosiaalisiin suhteisiin ja/tai vuorovaikutukseen liittyy vakavia haasteita. Asiakkaalla voi olla haastavia tilanteita päivittäin. Hän tarvitsee 2 tai ajoittain useamman ohjaajan apua useasti vuorokaudessa. Asiakkaan kommunikointitapahtumat vaativat aikaa ja erityisosaamista. Asiakkaalla voi esiintyä toistuvaa haastavaa käyttäytymistä ja väkivaltaisuutta.

Palvelu on kokonaisvaltaista, tavoitteellista, suunnitelmallista ja pysyvää. Ratkaisuja asiakkaan arkeen haetaan moniammatillisen asiantuntemuksen ja osaamisen avulla. Henkilöstöllä on erityisosaamista vastata asiakkaan tarpeisiin. Palvelussa hyödynnetään Etevan asiantuntijapalveluja. Palvelu mahdollistaa jatkuvan ohjauksen ja tuen ympärivuorokautisesti. Yöaikaan on mahdollisuus 2 ohjaajan apuun.

Palvelutuotteeseen sisältyy keskimäärin 12 tuntia apua päivässä. Palvelutuotteeseen sisältyy sekä asumispalvelu että päiväaikainen toiminta (5 päivää/viikko). Päiväaikainen toiminta suunnitellaan yksilöllisesti ja toiminnan toteuttamisessa otetaan huomioon asiakkaan tarpeet. Päiväaikaista toimintaa toteutetaan pääsääntöisesti asumisyksikössä ja sen lähiympäristössä.

Senioriasuminen, suuri tuen tarve 2.2.13

THL SOTE10.5

Asiakas on ikääntynyt henkilö tai hänellä voi olla etenevä sairaus, minkä vuoksi toimintakyky on madaltunut. Asiakkaan avun ja tuen tarve on suuri esimerkiksi psyykkisistä syistä tai oman toiminnanohjauksen puutteellisuuden vuoksi. Vaikeuksia esiintyy esimerkiksi sosiaalisten tilanteiden, syy- ja seuraussuhteiden hahmottamisen tai aistiviestien tunnistamisen suhteen. Asiakas pärjää osin itsenäisesti, mutta tarvitsee läsnä olevaa henkilökuntaa reagoimaan nopeasti tuen tarpeeseen, joka ei ole ennakoitavissa. Asiakas osallistuu osittain kodinhoidollisiin tehtäviin.

Palvelu mahdollistaa (aamu- ja iltapäivä-aikaan sekä viikonloppuisin) yhden työntekijän läsnäolon sekä tarvittaessa ennalta suunnitellusti kahden työntekijän hetkittäisen tuen toimintayksikössä. Asiakkaan haastavaa käyttäytymistä voidaan pääsääntöisesti ehkäistä läsnä olevalla ohjauksella. Palvelu mahdollistaa yöaikaan yhden läsnä olevan tai läheisessä yksikössä saatavilla olevan työntekijän tuen.

Tuen tarve saattaa ilmetä mm. psyykkisen toimintakyvyn tai toiminnanohjauksen tukena, päivittäisissä toiminnoissa (pukeutuminen, hygienia ja ruokailu), sosiaalisten suhteiden ylläpitämisessä, ajoittaisena apuna sisätiloissa liikuttaessa, jatkuvana tukena ja valvontana ulkona liikuttaessa, kommunikoinnin tukena (puhetta tukevat ja korvaavat keinot (AAC)), siirtymätilanteissa tai kodin ulkopuolella asioidessa. Palvelutuotteeseen sisältyy lisäksi keskimäärin 22 h asiantuntijapalveluja vuodessa.

Palvelutuotteeseen sisältyy keskimäärin 5 tuntia apua päivässä. Palvelu mahdollistaa asiakkaalle kokonaisvaltaisen tuen ja ohjauksen toiminnallisuutta tukien. Palvelutuote pitää sisällään päiväaikaan toteutettavaa ryhmämuotoista toimintaa, jossa huomioidaan kehitysvammaan ja ikääntymiseen liittyvät toimintakyvyn muutokset. Ryhmämuotoinen toiminta toteutetaan luontevasti yksikön arjessa. Asiakkaat osallistuvat toiminnan suunnitteluun.

Senioriasuminen, erittäin suuri tuen tarve 2.2.14

THL SOTE10.5

Asiakas on ikääntynyt henkilö tai hänellä voi olla etenevä sairaus, minkä vuoksi toimintakyky on madaltunut.

Asiakas tarvitsee lähes jatkuvaa apua ja tukea oman toiminnanohjauksen tai itsesäätelyn puutteellisuuden vuoksi. Hän on riippuvainen henkilökunnasta muiden kanssa ollessaan ja tarvitsee apua päivittäisissä toiminnoissa (hygienia, pukeutuminen, ruokailu) sekä osallisuuden tukemisessa kodinhoidollisissa tehtävissä. Asiakas tarvitsee apua liikkumisessaan sisällä ja/tai ulkona. Asiakas selviytyy päivittäisistä arkielämän asioista, jos hän saa niihin jatkuvaa kokonaisvaltaista apua ja vahvan struktuurin tai yksilöllisiä tilaratkaisuja. Asiakkaan vointi voi vaihdella ennakoimattomasti. Kommunikointi voi tapahtua yksilöllisesti sovellettuja puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja (AAC) käyttäen. Hän tarvitsee ajoittain kahden henkilön avun asioidessaan kodin ulkopuolella.

Palvelutuotteeseen sisältyy keskimäärin 7 tuntia apua vuorokaudessa ja asiantuntijapalveluja keskimäärin 33 tuntia vuodessa. Palvelu mahdollistaa ennalta suunnitellun jatkuvan valvonnan sekä tarvittaessa kahden työntekijän tuen. Yöaikaan saatavilla on yhden työntekijän tuki. Palvelu mahdollistaa asiakkaalle kokonaisvaltaisen tuen ja ohjauksen toiminnallisuutta tukien. Palvelutuote pitää sisällään päiväaikaan toteutettavaa ryhmämuotoista toimintaa, jossa huomioidaan kehitysvammaan ja ikääntymiseen liittyvät toimintakyvyn muutokset. Ryhmämuotoinen toiminta toteutetaan luontevasti yksikön arjessa. Asiakkaat osallistuvat toiminnan suunnitteluun.

2.3 Asumisen lisätuotteet

Lisätuki asumispalvelussa 2.3.2

THL SOTE22.8

Palvelua voi saada asiakas, joka tulee tai jo on Etevan palveluissa ja jonka palvelun tarve on lisääntynyt tilapäisesti ja olennaisesti hänen tavanomaisesta tasostaan. Palvelun tarpeen lisääntyminen voi johtua psyykkisestä, fyysisestä tai sosiaalisesta syystä.

Palvelussa on mahdollista taata asiakkaalle lisätukea ja -apua esimerkiksi leikkauksen jälkeisenä toipumisaikana tai asiakkaan psyykkisen kunnon niin vaatiessa. Palveluihin tulotilanteessa voidaan määräaikaista lisätuesta sopia kunnan tai muun tilaajan kanssa silloin, kun ilman kokeilu-aikaa on hyvin vaikea määrittellä oikeaa palvelutuotetta. Joskus myös palveluihin tulotilanteessa tai uuteen kotiin siirryttäessä asiakas tarvitsee tavanomaista enemmän tukea ja ohjausta. Tällä palvelutuotteella mahdollistetaan palvelunkäyttäjän asuminen tai toiminta tutussa ympäristössä muuttuneessa tilanteessa.

Palvelutuotetta voidaan käyttää myös pysyvästi. Mikäli lisätukea joudutaan käyttämään pysyvästi, tulee tarkastella myös varsinaisen palvelutuotteen oikeellisuutta.

Palvelutuote laskutetaan kunnalta tai muulta tilaajalta asiakkaan normaalin palvelutuotteen lisäksi.

Yöaikainen lisätuki 2.3.3

THL SOTE22.8

Palvelua voi saada uusi asiakas tai jo Etevan palveluissa oleva asiakas, jonka avun ja tuen tarve on lisääntynyt erityisesti yöaikaan joko vakituisesti tai tilapäisesti, jolloin asiakkaalla on tarve läsnäolevaan yövalvontaan. Avun ja tuen tarpeen lisääntyminen voi johtua psyykkisestä, fyysisestä tai sosiaalisesta syystä. Mikäli asiakas tarvitsee lisätukea päivällä ja yöllä on käytössä molemmat palvelutuotteet 2.3.2 ja 2.3.3.

Ryhmämuotoinen toiminta asumisyksikössä 2.3.6

THL SOTE22.8

Palvelua voidaan toteuttaa osaviikkoisesti ja se on lähtökohtaisesti ryhmämuotoista. Palvelun toteuttaminen vaatii asumisyksikössä paikalla olevaa henkilöstöä päiväaikaan, jotta asiakasta voidaan tukea parhaalla mahdollisella tavalla. Toiminnan tarkoituksena on tukea asiakkaan toimintakykyä, vahvistaa osallisuutta ja sosiaalisia suhteita. Palvelutuotteen piirissä oleville asiakkaille laaditaan viikko-ohjelma ja toiminta on suunnitelmallista. Asiakkaan yksilöllinen avun ja tuen tarve arvioidaan ennen tuotteen valintaa ja viikko-ohjelman laadintaa. Mikäli asiakas ei tarvitse henkilökunnan läsnäoloa, hän ei kuulu tämän palvelutuotteen piiriin.

Tuntihoito aikuisille 2.3.7

THL SOTE22.8

Palvelun avulla voidaan vastata asiakkaan erilaisiin tarpeisiin tarjoamalla yli 18-vuotiaalle, kotona omassa perheessä asuvalle asiakkaalle 1–10 tuntia kestävää hoitoa.

Palvelun tarkoituksena on antaa asiakkaan pysyvälle hoitajalle / huoltajalle mahdollisuus asiointiin, lepoon tai virkistykseen ja siten tukea heidän jaksamistaan.

Eteva tarjoaa palvelua seuraavasti:

- Palvelu sisältää toiminnallisen päiväohjelman, hoidon ja huolenpidon sekä ateriat. Tuntihoiton pituus on enintään 10 tuntia ja sitä järjestetään klo 8–21 välisenä aikana. Palvelua voidaan mahdollisuuksien mukaan antaa myös tuntiperusteisesti Etevan ryhmäkodissa.
- Tuntihoitoa voidaan järjestää mahdollisuuksien mukaan lyhytaikaisen hoidon yksiköissä aamu-, päivä- tai ilta-aikaan joko arkena tai viikonloppuna.
- Tuntihoito veloitetaan puolen tunnin tarkkuudella.
- Tuntihoitoa voi ostaa myös omakustanteisesti ilman kunnan maksusitoumusta.

3 Perhehoidon palvelutuotteet

Perhehoito on yksityisen henkilön, perhehoitajan, omassa kodissaan tai asiakkaan kodissa ympäri-
vuorokautisesti tai osavuorokautisesti järjestämää hoitoa, kasvatusta ja ohjausta.

Perhehoidon tavoitteena on edistää asiakkaan perusturvallisuutta, turvata tasapainoinen fyysinen,
psykykinen ja sosiaalinen kehitys sekä tarpeenmukainen huolenpito. Perhehoito voi olla myös ko-
dinomainen vaihtoehto ennen siirtymistä omaan kotiin, jolloin tavoitteena on asiakkaan itsenäisty-
misen tukeminen.

Asiakasta autetaan huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan ja häntä tuetaan vuorovaikutukseen ja
sosiaaliseen kanssakäymiseen. Häntä kannustetaan käyttämään, ylläpitämään ja edistämään omaa
toimintakykyään ja voimavarojaan.

Perhehoito tarjoaa asiakkaalle perheenomaisen, virikkeellisen elämän sekä läheiset ja pysyvät ih-
missuhteet. Perhehoitoa voidaan tarjota eri elämäntilanteessa ja iässä oleville henkilöille. Etevan
perhehoito perustuu toimeksiantosopimukseen tai se hankitaan ostopalveluna yksityisiltä palvelun-
tuottajilta.

Perhehoito voi olla pitkä- tai lyhytaikaista. Pitkäaikainen perhehoito on voimassa toistaiseksi. Per-
hehoito mahdollistaa perhehoidettavalle yksilöllisen hoivan ja hoidon, pitkäaikaisia ihmissuhteita
sekä turvallisen kodin perhehoidettavan iästä riippumatta. Pitkäaikainen perhehoito voi olla mää-
räaikaista (3 kk) esimerkiksi silloin, kun kyseessä on alkava perhehoito tai määräaikaisuus on erik-
seen sovittu tai perusteltu.

Lyhytaikaista perhehoitoa käytetään tukemaan asiakkaan kodissa tapahtuvaa hoitoa ja mahdolis-
tamaan pysyvän hoitajan/hoitajan loma-, sairausloma- ja vapaa-aika. Lyhytaikainen perhehoito
voi kestää yhtäjaksoisesti enintään 14 vuorokautta. Pitkäaikaista perhehoitoa käynnistettäessä voi-
daan lyhytaikaista perhehoitoa käyttää sovitusti tätä enemmän.

Osavuorokautinen perhehoito on aina lyhytaikaista. Osavuorokautinen perhehoito on kestoltaan
korkeintaan 8 tuntia päivässä.

Eteva maksaa perhehoitajalle kuukausittain kulukorvausta.

Lyhytaikaisessa ja osavuorokautisessa perhehoidossa kulukorvauksella katetaan perhehoidossa
olevan asiakkaan:

- ravinto (erityisruokavalio erikseen huomioiden)
- asuminen
- henkilökohtaiset tarpeet (puhtaus ja vaatehuolto).

Pitkäaikaisessa perhehoidossa kulukorvauksella katetaan perhehoidossa olevan asiakkaan:

- asumisesta aiheutuvia kustannuksia (esimerkiksi sähkö, vesi ja asunnon käytöstä aiheutuvat menot)
- ravinto, puhtaanapito ja henkilökohtainen puhtaus
- perusvaatetus, korkeintaan 800 € vuodessa
- koulussa tarvittavat liikuntavälineet
- tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata
- vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalveluiden ulkopuolelle jäävä liikkuminen ja matkat perhekodin lähiympäristössä
- kohtuullinen vapaa-ajan- ja harrastustoiminta
- alle 16-vuotiaan käyttöraha asiakasmaksulain mukaisesti.

Yli 16-vuotias saa eläke- ym. tuloistaan käyttöönsä 15 % tai vähintään 107 € kuukaudessa, tällöin hän ei saa käyttörahaa.

Perhehoitajille järjestetään valmennusta, työnohjausta ja koulutusta asiakkaiden tarpeen pohjalta tapauskohtaisesti.

Perhehoitajien toiminnan ehdot määritetään Perhehoitolaissa (263/2015) ja Etevan perhehoidon toimintaohjeessa (Etevan hallitus 21.3.2019 §16) sekä kunkin perhehoitajan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa tai palvelujen ostosopimuksessa. Perhehoitajalla on oikeus vapaaseen, jonka ajaksi Eteva järjestää perhehoidossa olevalle asiakkaalle perhehoidon toisessa perhehoito-perheessä tai muun soveltuvan palvelun Etevan palveluyksikössä tai muulta tuottajalta hankitussa palveluyksikössä.

Lyhytaikaisen perhehoidon hinta muodostuu 1,2 kertoimella pitkäaikaisen perhehoidon hinnasta.

Kun lyhytaikaista perhehoitoa käytetään korvaamaan pitkäaikaisen perhehoitajan vapaita, kustannuksia nostaa yhtäaikainen perhehoidon palkkion ja kulukorvauksen maksaminen perhehoitajille.

Asiantuntijapalvelut toteutetaan asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan. Tarve voi vaihdella eri elämäntilanteissa. Palvelutuotekuvauksissa on esitetty tuotteisiin keskimäärin sisältyvä asiantuntijatyön määrä. Asiantuntijatunteihin sisältyy suora ja välillinen asiakastyö sekä tukitiimit. Tukitiitiminnon tavoitteena on vahvistaa ja lisätä vammaisten asiakkaiden kanssa toimivien työyhteisöjen valmiuksia ja taitoja ratkaista asiakkaiden arjessa esiin nousevia haasteita.

Perhehoito, taso 1, 3.1.1

THL SOTE10.9

Perhehoidossa oleva asiakas on kehitysvammainen, vammaisen tai muu palvelusta hyötyvä henkilö, jonka perushoitoa, kasvatusta, ohjausta ja huolenpitoa ei voida tarkoituksenmukaisesti järjestää hänen omassa kodissaan tai muita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja hyödyntäen.

Asiakas selviytyy päivittäisistä, arkielämän vaatimista asioista pääsääntöisesti itsenäisesti, mutta tarvitsee joissakin asioissa ja joillakin osa-alueilla ohjausta, apua ja tukea. Hän on usein lievästi kehitysvammainen tai hänellä voi olla laaja-alaisia oppimisvaikeuksia. Öisin hän toimii itsenäisesti. Asiakas kykenee toimimaan ryhmässä itsenäisesti tai vähäisellä tuella. Asiakas kykenee liikkumaan omatoimisesti kotona ja kodin ulkopuolella.

Palveluun sisältyy asiantuntijapalveluja keskimäärin 3,5 tuntia vuodessa asiakasta kohden.

Perhehoito, taso 1, lastensuojeluasiakas 3.1.2

THL SOTE10.9

Palvelu on kuten edellä, mutta palvelutuotteen hintaan sisältyvien hankintojen lisäksi asiakkaan kohdalla saattaa tulla esille tarve sellaisiin hankintoihin, jotka eivät sisälly palvelutuotteeseen. Palvelun ulkopuolelle jäävistä hankinnoista sovitaan erikseen kunnan kanssa, ja lasku menee suoraan kunnan maksettavaksi.

Palvelut ja maksut toteutetaan tässä palvelutuotteessa siihen asti, kunnes lastensuojelun jälkihuoltovelvollisuus päättyy, kuitenkin viimeistään asiakkaan täytettyä 25 vuotta.

Perhehoito, taso 1, lyhytaikainen 3.1.3

THL SOTE10.9

Palvelutuote 3.1.1 laskutetaan palvelutuotenumera 3.1.3, mikäli kyseessä on lyhytaikainen palvelu.

Perhehoito, taso 1, lyhytaikainen, lastensuojeluasiakas 3.1.10

THL SOTE10.9

Palvelutuote 3.1.1 laskutetaan palvelutuotenumera 3.1.10, mikäli kyseessä on lyhytaikainen palvelu lastensuojeluasiakkaalle.

Perhehoito, taso 2, vaativa 3.1.4

THL SOTE10.9

Vaativassa perhehoidossa oleva asiakas on vaikea- ja/tai monivammainen tai muuten vahvaa psyykkistä ja sosiaalista apua ja tukea tarvitseva henkilö, jonka hoitoa, kasvatusta ja huolenpitoa ei voida tarkoituksenmukaisesti järjestää hänen omassa kodissaan tai muita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja hyväksi käyttäen.

Vaativan perhehoidon asiakas tarvitsee merkittävää apua vammaan tai sairauksiin liittyviin toimenpiteisiin. Hän tarvitsee runsaasti ohjausta, apua ja tukea vuorovaikutuksen, toimintakyvyn ylläpidon, päivittäisen selviytymisen ja ryhmässä toimimisen tueksi. Vaativan perhehoidon asiakkaalla esiintyy haastavaa käyttäytymistä satunnaisesti.

Asiakas selviytyy päivittäisistä arkielämän vaatimista asioista, kun saa jatkuvaa apua, jonka tarvetta hänellä on useilla elämän osa-alueilla ja myös ajoittain yöaikaan.

Tavoitteena on kotiolosuhteissa annettavan hoivan ja huolenpidon lisäksi edistää asiakkaan toimintakykyä kuntoutuksellisin keinoin.

Palvelutuotteeseen sisältyy asiantuntijapalveluja keskimäärin 7 tuntia vuodessa asiakasta kohden.

Perhehoito, taso 2, lastensuojeluasiakas 3.1.5

THL SOTE10.9

Palvelu on kuten edellä, mutta palvelutuotteen hintaan sisältyvien hankintojen lisäksi asiakkaan kohdalla saattaa tulla esille tarve sellaisiin hankintoihin, jotka eivät sisälly asiakasmaksuun. Palvelun ulkopuolelle jäävistä hankinnoista sovitaan erikseen kunnan kanssa, ja lasku menee suoraan kunnan maksettavaksi.

Palvelut ja maksut toteutetaan tässä palvelutuotteessa siihen asti, kunnes lastensuojelun jälkihuoltovelvollisuus päättyy, kuitenkin viimeistään asiakkaan täytettyä 25 vuotta.

Perhehoito, taso 2, lyhytaikainen 3.1.6

THL SOTE10.9

Palvelutuote 3.1.4 laskutetaan palvelutuotenumera 3.1.6, mikäli kyseessä on lyhytaikainen palvelu.

Perhehoito, taso 2, lyhytaikainen, lastensuojeluasiakas 3.1.11

THL SOTE10.9

Palvelutuote 3.1.4 laskutetaan palvelutuotenumera 3.1.11, mikäli kyseessä on lyhytaikainen palvelu lastensuojeluasiakkaalle.

Perhehoito, taso 3, erityisen vaativa 3.1.7

THL SOTE10.9

Erityisen vaativaa perhehoitoa saava asiakas on vaikea- ja/tai monivammainen tai muuten kattavaa ja laajaa apua tarvitseva henkilö, jonka hoitoa, kasvatusta ja huolenpitoa ei voida tarkoituksenmukaisesti järjestää hänen omassa kodissaan tai muita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja hyödyntäen.

Erityisen vaativan perhehoidon asiakas tarvitsee runsaasti ja jatkuvasti apua vammaan tai sairauksiin liittyviin toimenpiteisiin sekä jatkuvaa, laaja-alaista avustamista, ohjausta ja tukea vuorovaikutuksen, toimintakyvyn ylläpidon ja päivittäisen selviytymisen tueksi.

Tavoitteena on kotiolosuhteissa annettavan hoivan ja huolenpidon lisäksi edistää asiakkaan toimintakykyä kuntoutuksellisin keinoin. Perhehoitajan valinnassa kiinnitetään huomiota ammatilliseen pohjakoulutukseen ja mahdollisuuteen toimia päätoimisesti perhehoitajana. Erityisen vaativaa perhehoitoa tarvitsevia asiakkaita voi kerrallaan olla vain yksi asiakas perhehoitajaa kohden, muut mahdolliset asiakkaat ovat perhehoidon tai vaativan perhehoidon asiakkaita. Jo perhehoidossa olevan asiakkaan palvelutuotteen muuttuessa esimerkiksi vaativasta erityisen vaativaksi, voidaan olla noudattamatta yksi asiakas perhehoitajaa kohden -periaatetta. Tällöin tilanne arvioidaan kokonaisuudessaan erikseen. Palvelutuotteeseen sisältyy keskimäärin asiantuntijapalveluja 22,5 tuntia vuodessa asiakasta kohden.

Perhehoito, taso 3, lastensuojeluasiakas 3.1.8

THL SOTE10.9

Palvelu on kuten edellä, mutta palvelutuotteen hintaan sisältyvien hankintojen lisäksi asiakkaan kohdalla saattaa tulla esille tarve sellaisiin hankintoihin, jotka eivät sisälly asiakasmaksuun. Palvelun ulkopuolelle jäävistä hankinnoista sovitaan erikseen kunnan kanssa, ja lasku menee suoraan kunnan maksettavaksi.

Palvelut ja maksut toteutetaan tässä palvelutuotteessa siihen asti, kunnes lastensuojelun jälkihuoltovelvollisuus päättyy, kuitenkin viimeistään asiakkaan täytettyä 25 vuotta.

Perhehoito, taso 3, lyhytaikainen 3.1.9

THL SOTE10.9

Palvelutuote 3.1.7 laskutetaan palvelutuotenumera 3.1.9, mikäli kyseessä on lyhytaikainen palvelu.

Perhehoito, taso 3, lyhytaikainen, lastensuojeluasiakas 3.1.12

THL SOTE10.9

Palvelutuote 3.1.7 laskutetaan palvelutuotenumera 3.1.12, mikäli kyseessä on lyhytaikainen palvelu lastensuojeluasiakkaalle.

Osavuorokautinen perhehoito, taso 1, 3.2.1

THL SOTE10.9

Osavuorokautisessa perhehoidossa oleva asiakas on lievästi kehitysvammainen, vammainen tai muu palvelusta hyötyvä henkilö. Hänellä voi olla laaja-alaista oppimisvaikeuksia.

Tavoitteena on edistää asiakkaan perusturvallisuutta, turvata tasapainoinen fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen kehitys sekä tarpeenmukainen huolenpito. Osavuorokautinen perhehoito voi olla myös kodinomainen vaihtoehto ennen siirtymistä omatoimisempaan asumiseen, jolloin tavoitteena on asiakkaan itsenäistymisen tukeminen.

Asiakasta autetaan huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan ja häntä tuetaan vuorovaikutukseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Häntä kannustetaan käyttämään, ylläpitämään ja edistämään omaa toimintakykyään ja voimavarojaan.

Asiakas selviytyy päivittäisistä, arkielämän vaatimista asioista osittain itsenäisesti, mutta tarvitsee joissakin asioissa apua, tukea ja ohjausta.

Asiakas kykenee liikkumaan omatoimisesti kotona ja kodin ulkopuolella.

Osavuorokautinen perhehoito, taso 2, vaativa 3.2.2

THL SOTE10.9

Vaativassa osavuorokautisessa perhehoidossa oleva asiakas on vaikea- ja/tai monivammainen tai muuten vahvaa apua ja tukea tarvitseva henkilö.

Asiakas tarvitsee jatkuvaa apua vammaan tai sairauksiin liittyviin toimenpiteisiin, runsaasti ohjausta ja apua vuorovaikutuksen, toimintakyvyn ylläpidon ja päivittäisen selviytymisen tueksi.

Asiakas selviytyy päivittäisistä arkielämän vaatimista asioista, kun saa jatkuvaa apua, jonka tarvetta hänellä on useilla elämän osa-alueilla.

Osavuorokautinen perhehoito, taso 3, erityisen vaativa 3.2.3

THL SOTE10.9

Erityisen vaativaa osavuorokautista perhehoitoa saava asiakas on vaikea- ja/tai monivammainen tai muuten kattavaa ja laajaa apua tarvitseva henkilö.

Asiakas tarvitsee runsaasti ja jatkuvasti apua vammaan tai sairauksiin liittyviin toimenpiteisiin sekä jatkuvaa, laaja-alaista ohjausta ja avustamista vuorovaikutuksen, toimintakyvyn ylläpidon ja päivittäisen selviytymisen tueksi.

4 Osallisuutta ja työllistymistä edistävän toiminnan palvelutuotteet

Eteva korostaa toiminnassaan asiakkaiden itsemääräämisoikeutta ja itsenäistä suoriutumista vahvistamalla asiakkaan omaa työ- ja toimintakykyä, vastuunottoa, itsenäisyyttä, valinnanvapautta ja positiivista uskallusta. Tuemme, ohjaamme ja autamme asiakasta hänen tarvitsemallaan tavalla.

Eteva tuottaa vammaisille sekä muille erityisen tuen tarpeessa oleville henkilöille yksilöllisesti suunniteltua, monipuolista osallisuutta ja työllistymistä edistävää toimintaa. Toiminnan tavoitteet perustuvat asiakkaiden tarpeisiin ja toiveisiin. Tavoitteena on muun muassa asiakkaan toimintakyvyn tukeminen ja työllistyminen. Eteva tarjoaa asiakkaille mahdollisuuksia oppimiseen erilaisten työtehtävien ja toiminnan kautta sekä mahdollisuuden sosiaaliseen kanssakäymiseen ja onnistumisen kokemuksiin.

Osallisuutta ja työllistymistä edistävän toiminnan sisältö ja toteuttamistavat sovitaan asiakkaan kanssa hänen toiveidensa mukaan yksilökeskeisessä elämänsuunnitelmassa (YKS) palvelutuotteen tarjoamissa puitteissa. Asiakkaan toimintakyvyn ja tuen tarpeen arviointi on jatkuvaa, ja asiakasturvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Eteva järjestää terveelliset ja turvalliset työskentelyolosuhteet asiakkailleen. Toiminnan toteutusmuodot, -paikat ja -tilat voivat vaihdella. Palvelut toteutetaan yhteistyössä asiakkaiden ja eri yhteistyötahojen kanssa.

Etevan osallisuutta ja työllistymistä edistävä toiminta voi olla tuettua työllistymistä, työllistymistä ja työssä pysymistä tukevaa toimintaa, osallisuutta tukevaa toimintaa sekä kuntouttavaa työtoimintaa. Näiden sisällä asiakkaan yksilöllinen avun tarve määrittelee palvelutuotteen. Asiakkaan yksilölliset voimavarat, osaaminen ja toiveet vaikuttavat siihen, miten kunkin asiakkaan kohdalla keskitytään työelämävalmiuksia edistävään toimintaan tai osallisuutta tukevaan toimintaan.

Osallisuutta ja työllistymistä edistävä toiminta toteutetaan siten, että viikossa on 5 toimintapäivää, mutta osa niistä voidaan järjestää asumisyksiköissä toteutettavana päivätoimintana. Toimintaa voidaan järjestää tätä harvemmin, jos se on vammaisen henkilön yksilöllisen avun tarve sekä elämäntilanne kokonaisuudessaan huomioon ottaen hänen etunsa mukaista.

Tarvittaessa ja lainsäädännön rajoissa tehdään asiakaskohtainen rajoitustoimenpideohjeistus ja huolehditaan sen ylläpidosta.

Etevan osallisuutta tukevaan sekä työllistymistä ja työssä pysymistä tukevaan toimintaan sisältyy yksi lämmin ateria ja välipala, joista Eteva perii asiakkailtaan ateriamaksun.

Asiakasta rohkaistaan ja autetaan omatoimiseen työmatkojen kulkemiseen. Tarvittaessa palvelutuotteeseen kuuluu kodin ja Etevan päiväaikaisen toimintayksikön ja/ tai työkokeilupaikan välinen kuljetus, joka toteutetaan yhteiskuljetuksena. Kuljetus ei kuitenkaan sisälly palvelutuotteisiin 4.1.1 ja 4.5.1, mikäli on käytettävissä julkista liikennettä. Jos julkista liikennettä ei ole käytettävissä, voi näihin palvelutuotteisiin kuulua työmatka huomioiden kuitenkin kohtuullisuuden periaate.

Asiantuntijapalvelut toteutetaan asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan. Tarve voi vaihdella eri elämäntilanteissa. Palvelutuotekuvauksissa on esitetty tuotteisiin keskimäärin sisältyvä asiantuntijatyön määrä. Asiantuntijatunteihin sisältyy suora ja välillinen asiakastyö sekä tukitiimit. Tukitiimitoiminnan tavoitteena on vahvistaa ja lisätä vammaisten asiakkaiden kanssa toimivien työyhteisöjen valmiuksia ja taitoja ratkaista asiakkaiden arjessa esiin nousevia haasteita.

4.1 Työelämävalmiuksia edistävä toiminta

Työhönvalmennuksen tavoitteena on työharjoittelun tai -kokeilun kautta asiakkaan työllistyminen avoimille työmarkkinoille. Työllistymistä ja työssä tukevan toiminnan palvelutuotteen turvin asiakkaan kanssa harjoitellaan työtehtäviä ja työelämän pelisääntöjä. Palvelutuotetta 4.1.1 käytetään, kun asiakas on työllistynyt palkkatyöhön ja kykenee selviytymään työtehtävistä itsenäisesti työvalmentajan tuella. Ryhmätyöllistymisen palvelutuotetta käytetään niiden asiakkaiden kohdalla, jotka tarvitsevat työtehtävästä selviytymiseksi enemmän tukea.

Tuettu työllistyminen, tuntiperusteinen 4.1.1

THL SOTE11.4

Asiakkaiden työ avoimilla työmarkkinoilla järjestetään yksilöllisesti työvalmentajan tuen avulla tuntiperusteisesti. Työvalmentaja perehdyttää asiakkaan työyhteisöä tarvittavilta osin ja hänen tuensa on käytettävissä työllistymisen ja työsuhteen eri vaiheissa. Asiakas voi myös työskennellä osan viikosta työhönvalmennuksessa yksilöllisen suunnitelman mukaisesti, jolloin käytetään palvelutuotetta 4.2.1.

Asiakas on työsuhteessa työnantajaan tai asiakas on työkokeilussa, jonka tavoitteena on siirtyminen koko- tai osa-aikaiseen työsuhteeseen. Etevan ohjaaman työharjoittelun ja -kokeilun kesto voi olla enintään 6 kuukautta. Asiakkaalla on ammatillisia ja sosiaalisia valmiuksia työskennellä pääsääntöisesti työpaikan henkilökunnan tukemana. Asiakas saa työvalmentajan apua ja tukea yksilöllisen tarpeen mukaan tuntiperusteisesti.

Työvalmentaja tukee asiakasta toimimaan viranomaisten kanssa ja varmistaa yhteistyössä asiakkaan ja hänen edunvalvojansa kanssa, ettei asiakas tarpeettomasti menetä eläke- tai muita etuuksiaan koko työsuhteen aikana. Työvalmentaja varmistaa työsopimuksen soveltuvuuden asiakkaalle ja selkokielistää työsopimuksen sisällön. Työvalmentaja tekee asiakkaan tuen tarpeen mukaiset työohjeet, mikä tukee asiakkaan työssä selviytymistä. Tuotteeseen sisältyy työohjeiden päivitys ja niiden toteutumisen varmistaminen. Työvalmentaja ja asiakas pitävät puolivuositain kehityskeskustelun. Työvalmentaja tukee työpaikkaohjaajaa ja yritystä vastaanottamaan asiakkaan osaksi työyhteisöä ja lisäksi tarvittaessa neuvoo työnantajaa yhteiskunnan tarjoamista tukimuodoista. Asiakas saa tukea vähintään tunnin viikossa, mutta tuen tarpeen määrä arvioidaan asiakaskohtaisesti. Tuntimäärään lasketaan matka- ja kirjaamisaika sekä yhteydenpito ja neuvottelut työpaikan ja muiden viranomaisten kanssa. Tätä tuotetta käytetään asiakkaan työllistymisen jälkeen.

Työllistyminen ryhmässä 4.1.4

THL SOTE11.4

Ryhmämuotoisen työllistymisen tarkoituksena on madaltaa asiakkaiden palkkatyöhön työllistymisen kynnystä. Ryhmämuotoinen työllistyminen tapahtuu Etevan ulkopuolisilla työpaikoilla yrityksen palkkaamana tai osuuskunta-mallia hyödyntäen. Ohjaaja on aina ryhmän mukana työpaikalla ohjaamassa ja tukemassa työntekoa. Samaan aikaan ryhmässä voi työskennellä 2–5 asiakasta riippuen työpaikasta/tehtävästä. Palvelutuote sisältää työelämävalmiuksia edistävää ryhmämuotoista toimintaa.

Työvalmentaja tukee asiakasta toimimaan viranomaisten ja osuuskunnan kanssa ja hänen vastuullaan on varmistaa, ettei asiakas tarpeettomasti menetä eläke- tai muita etuuksiaan koko työsuhteen aikana. Työvalmentaja varmistaa työsopimuksen soveltuvuuden asiakkaalle ja selkokielistää työsopimuksen sisällön. Ohjaaja tekee tarpeen mukaan ryhmäkohtaiset työohjeet ja huolehtii niiden päivittämisestä. Asiakkaan työskentelyä arvioidaan säännöllisesti, vähintään 6 kuukauden välein. Tätä palvelutuotetta käytetään, mikäli asiakkaan työllistymisen tukeminen ei onnistu palvelutuotteen 4.1.1 turvin.

4.2 Työllistymistä tukeva toiminta

Työllistymistä ja työssä pysymistä tukeva toiminta 4.2.1

THL SOTE11.3

Toiminnalla tavoitellaan asiakkaan työkykyisyyttä ja työllistymistä. Asiakkaan tavoitteena on määrittellä omat työnteon mahdollisuutensa, etsiä omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan. Tätä palvelutuotetta voidaan käyttää asiakkaan työsuhteen 6 kuukauden koeajan ja koeajan päättymisen jälkeen asiakkaan palvelutuotteeksi muutetaan 4.1.1, minkä lisäksi voidaan käyttää koeajan päättymisen jälkeen asiakaskohtaisesti palvelutuotetta 4.1.4.

Työhönvalmennus sisältää ryhmä-, pari- tai yksilövalmennusta, jossa etsitään asiakkaan vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita sekä opetellaan työelämätaitoja asiakkaan voimavarat, toiveet ja kyvyt huomioon ottaen. Työhönvalmennus voi toteutua Etevan päiväaikaisen toiminnan yksikössä tai ulkopuolisilla työpaikoilla työharjoittelun ja/tai -kokeilun turvin.

Asiakas ja työvalmentaja/ohjaaja tekevät yhdessä asiakkaalle työllistymissuunnitelman ja arvioivat sekä päivittävät suunnitelmaa vähintään 6 kuukauden välein ja tarvittaessa useammin. Asiakas tarvitsee päivittäin ohjausta ja neuvontaa työtoimintojen suorittamisessa ja sosiaalisissa kanssakäymisissä. Asiakas pystyy työskentelemään tutuissa työtehtävissä ryhmässä myös itsenäisesti. Asiakkaan tilanne edellyttää henkilökunnan paikallaoloa, muttei jatkuvaa seurantaa. Toiminta tapahtuu ryhmissä, joissa yhdellä työvalmentajalla/ohjaajalla on keskimäärin 7–8 asiakasta ohjattavanaan.

Ryhmän toimintaan kuuluu tavoitteellinen ja suunnitelmallinen työskentely ja keskustelu työelämään liittyvistä asioista toiminnallisia menetelmiä hyväksi käyttäen sekä erilaisiin työympäristöihin ja palveluihin tutustuminen. Työssä hyödynnetään vertaistukea.

4.3 Osallisuutta tukeva toiminta

Osallisuutta tukevan toiminnan tavoitteena on itsenäisten elämäntaitojen opettelu, vuorovaikutuksen ja kommunikaation tukeminen sekä tuettu päätöksenteko vaihtoehtojen kartoittamisen, valintojen ja päätösten tekemisen tukena. Tavoitteena on myös toiminta erilaisissa sosiaalisissa ympäristöissä ja yhteiskunnallisen osallisuuden tukeminen. Osallisuutta tukevassa toiminnassa voidaan mahdollistaa itsensä toteuttaminen työn keinoin, mutta siinä eivät täyty työsuhteen tunnusmerkit. Palvelussa voidaan vastata laaja-alaisiin ja erityisiin tuen tarpeisiin sekä kuntoutumisen tukemiseen.

Toiminta tapahtuu pääsääntöisesti ryhmässä.

Osallisuutta tukeva toiminta, vähäinen avun tarve 4.3.1

THL SOTE11.5

Asiakas tarvitsee monipuolista apua ja tukea päivittäisissä toimissa. Asiakas pystyy toimimaan itsenäisesti tutussa ympäristössä, mutta tarvitsee jonkin verran tukea tilanteiden ja ajankäytön hahmottamiseen sekä vuorovaikutuksen selkiyttämiseen. Vuorovaikutustilanteissa asiakas on vastaavuoroinen ja pystyy toimimaan ryhmässä henkilökunnan tukemana. Asiakkaan tilanne edellyttää henkilökunnan seurantaa, muttei kuitenkaan jatkuvaa valvontaa. Toiminta tapahtuu ryhmissä, joissa yhdellä ohjaajalla on keskimäärin 5 asiakasta ohjattavanaan. Palvelutuotteeseen sisältyy asi-
antuntijapalvelua keskimäärin 3 tuntia vuodessa asiakasta kohden.

Osallisuutta tukeva toiminta, kohtalainen avun tarve 4.3.2

THL SOTE11.5

Asiakas pystyy toimimaan autettuna tutussa ympäristössä, jos hän saa runsaasti apua ja tukea kaikissa päivittäisissä toimissa. Asiakas käyttää kommunikaatioon puhetta tukevia ja korvaavia kommunikointikeinoja (AAC) ja/tai apuvälineitä. Hän tarvitsee tukea ympäristön tulkinnassa ja väärin ymmärrysten selvittämisessä. Asiakkaan tilanne edellyttää henkilökunnan valvontaa ja/tai reagoimia tarvittaessa. Toiminta tapahtuu ryhmissä, joissa yhdellä ohjaajalla on 3–4 asiakasta ohjattavanaan. Palvelutuotteeseen sisältyy asiantuntijapalvelua keskimäärin 7 tuntia vuodessa asiakasta kohden.

Osallisuutta tukeva toiminta, suuri avun tarve 4.3.3

THL SOTE11.5

Asiakas tarvitsee kokonaisvaltaista ja jatkuvaa apua ja tukea kaikissa päivittäisissä toimissa ja kommunikaatiossa. Vuorovaikutus edellyttää asiakkaan hyvää tuntemista. Asiakkaan tilanne edellyttää henkilökunnan jatkuvaa valvontaa ja/tai valmiutta reagoida nopeasti muuttuviin tilanteisiin.

Toiminta tapahtuu ryhmissä, joissa yhdellä ohjaajalla on keskimäärin 2 asiakasta ohjattavanaan. Palvelutuotteeseen sisältyy asiantuntijapalvelua keskimäärin 22 tuntia vuodessa asiakasta kohden.

Osallisuutta tukeva toiminta, kaiken kattava avun tarve 4.3.4

THL SOTE11.5

Asiakas tarvitsee henkilökohtaisen ohjaajan avun ja tuen päiväaikaisen toimintansa toteuttamiseksi joko ryhmässä tai yksin omassa toimintaympäristössä. Toiminta suunnitellaan, räätälöidään ja mukautetaan asiakkaan voinnin ja tilanteen mukaan. Vain henkilökohtaisen ohjaajan avun ja tuen avulla asiakas pystyy tekemään työtehtäviä, osallistumaan erilaisiin aktiviteetteihin ja toimintaan sekä olemaan osallisena päiväaikaisessa toiminnassa. Asiakkaalla esiintyy säännöllisesti haastavia tilanteita, jotka edellyttävät tilanteen aktiivista arviointia itsemääräämisoikeuden näkökulmasta.

Ohjaajalla on 1 asiakas ohjattavanaan. Palvelutuotteeseen sisältyy asiantuntijapalvelua keskimäärin 30 tuntia vuodessa.

4.4 Lisätuki päiväaikaisessa toiminnassa

Lisätuki päiväaikaisessa toiminnassa 4.4.1

THL SOTE22.8

Lisätukea voi saada asiakas, joka jo osallistuu Etevan päiväaikaiseen toimintaan ja jonka palvelutarve on olennaisesti lisääntynyt hänen tavanomaisesta tarpeestaan.

Asiakas voi saada lisätukea myös palvelun aloitus- tai arviointivaiheessa.

Asiakas voi tarvita lisätukea ja -apua hänen psyykkisen tai fyysisen kuntonsa niin vaatiessa tai esimerkiksi kuntoutukseensa. Lisätuella voidaan myös mahdollistaa asiakkaan toiminta tutussa ympäristössä, mutta muuttuneissa tilanteissa.

Palvelujen aloitusvaiheessa voidaan sopia lisätuesta kunnan tai muun tilaajan kanssa silloin, kun ilman kokeilu-aikaa on hyvin vaikea määritellä oikeaa palvelutuotetta. Palvelutarpeen arvioinnissa käytetään apuna yksilökeskeisen elämänsuunnittelun asiakaskohtaisia tavoitteita, Etevan asiantuntijapalveluja sekä toimintakyvyn ja palvelutarpeen arviointimenetelmiä.

4.5 Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttava työtoiminta 4.5.1

THL SOTE11.1

Kuntouttava työtoiminta on määräaikainen sosiaalipalvelu, jonka tavoitteena on parantaa asiakkaan henkilökohtaisia työllistymisedellytyksiä ja elämänhallintaa. Tavoitteena on työkyvyn ylläpitäminen, päivärytmissä pysyminen ja elämänhallinnan tukeminen.

5 Asiantuntijapalvelujen palvelutuotteet

Etevan asiantuntijapalvelut on suunnattu asiakkaille, joilla on vaativia kehitysvammaisuuteen, monivammaisuuteen, mielenterveyteen tai autismin kirjon liittyviä erityishaasteita. Haasteet voivat olla kommunikoinnissa, vuorovaikutuksessa, ihmissuhteissa, käyttäytymisessä tai ne voivat liittyä erilaisiin elämän muutostilanteisiin, kuten koulun aloittamiseen, jatko-opiskeluun tai omaan asuntoon muuttamiseen. Palveluja voivat käyttää myös vammaisen henkilön lähi-ihmiset.

Palvelut toteutetaan yhteistyössä vammaisen henkilön ja hänen lähi-ihmistensä sekä muiden päivittäin hänen kanssaan toimivien henkilöiden kanssa. Tavoite on vahvistaa ja tukea vammaisen henkilön omaa elämänhallintaa, terveyttä ja turvallisuutta sekä edesauttaa hänen itsemääräämistään, jotta hän voi elää mahdollisimman omannäköistä elämää.

Tutkimusten ja arviointien avulla selvitetään asiakkaan toimintakykyä, opiskeluvaihtoehtoja, tunne-elämää ja vuorovaikutustaitoja tavoitteena löytää keinoja ja ratkaisumalleja arjen tilanteisiin. Arviointituotteet sisältävät asiantuntijoiden lausunnon ja suositukset. Ohjaus ja neuvonta auttavat asiakasta ja hänen lähi-ihmisiä sekä päivittäin hänen kanssaan toimivia löytämään sopivimmat toimintamallit erilaisiin arjen tilanteisiin. Ohjaus- ja neuvontatuotteet ja muut tuntuotteet sisältävät tarvittaessa lyhyen yhteenvedon palvelun toteutuksesta.

Asiantuntijapalveluja antavat kehitysvammaisuuteen ja neuropsykiatriin häiriöihin erikoistuneet psykologit, toiminta-, puhe-, musiikki- ja fysioterapeutit, AAC-ohjaajat, autismi- ja aistimonivammaisten kuntoutusohjaajat sekä sosiaalityön ammattilaiset. Asiantuntijapalveluja voidaan toteuttaa tapaamisten lisäksi etäyhteydellä.

5.1 Tutkimukset, arvioinnit ja suunnitelmat

Palveluratkaisu 5.1.1

THL SOTE16.2

Toteuttamissuunnitelman (palveluratkaisun) avulla arvioidaan asiakkaan avun ja tuen tarvetta sekä suunnitellaan hänen tarvitsemansa asumisen, päiväaikaisen toiminnan tai perhehoidon palvelukokonaisuutta. Arvioinnissa selvitetään asiakkaan voimavarat ja vahvuudet, tuen tarpeet eri elämänalueilla, sosiaalinen tilanne ja terveydentila. Arvioinnin toteuttamisessa hyödynnetään ICF-luokitusta. Palvelun toteuttamissuunnitelmassa kuvataan asiakkaan asumismuodossa huomioon otavat asiat ja se sisältää ehdotukset päiväaikaisen toiminnan sisällöstä ja palvelua toteuttavan henkilöstön osaamisvaatimuksista.

Toteuttamissuunnitelman laatii Etevan sosiaalityön työntekijä yhdessä asiakkaan, hänen lähi-ihmistensä ja tilaaja-asiakkaan kanssa. Asumisen ja päiväaikaisen toiminnan palvelupäälliköt ja muut Etevan asiantuntijat voivat osallistua toteuttamissuunnitelman tekemiseen tarvittaessa.

Psykologin tutkimus 5.1.4

THL SOTE12.1

Psykologin tekemässä yksilötutkimuksessa selvitetään asiakkaan kehitystasoa, oppimisvalmiuksia ja neuropsykologisia toimintoja, koulunkäyntiin tai työelämään liittyvien suunnitelmien tueksi tai muuttuneen toimintakyvyn takia.

Tutkimuksia voidaan tarvita pidennetyn oppivelvollisuuden tarpeen arvioimiseksi, jatko-opintojen suunnitteluun tai dementia-oireiden selvittelyyn. Tutkimuksessa tehdään asiakkaan psyykkisen tilanteen tai persoonallisuuden arviointi tai psykososiaalisen toimintakyvyn arviointi. Arvioinnin perusteella suunnitellaan asiakkaan tarvitsema tuki arjessa.

Palvelu sisältää 3–4 tapaamista (á 60 min) asiakkaan omassa lähiympäristössä tai Etevan toimipisteessä sekä lähi-ihmisen haastattelun, palautteen sekä tarvittavat psykologin lausunnot.

Psykologin laaja tutkimus 5.1.5

THL SOTE12.1

Psykologin tekemä laaja tutkimus sisältää kehitystason ja oppimisvalmiuksien, psyykkisen tilanteen ja psykososiaalisen toimintakyvyn arvioinnin. Laajaa psykologin tutkimusta voidaan tarvita, jos asiakkaan tilanteen taustalla on neuropsykiatrista oireilua tai jos asiakkaan tarvitseman tuen suunnittelu on erityisen vaativaa.

Palvelu sisältää 4–6 tapaamista (á 60 min) asiakkaan omassa lähiympäristössä tai Etevan toimipisteessä sekä lähi-ihmisen haastattelun, palautteen sekä tarvittavat psykologin lausunnot.

Puheterapia-arviointi 5.1.8

THL SOTE6.3

Puheterapeutti arvioi asiakkaan arjen tilanteiden vuorovaikutusta, viestintää ja/tai syömis- ja nielemistoimintoja. Vuorovaikutustilanteiden arvioinnissa tavoitteena on saada tietoa siitä, millä tavalla asiakkaan kanssa syntyy kontakti, hänen kiinnostuksen kohteistaan ja suhteestaan ympäristöönsä (toiset ihmiset, esinemaailma). Arvioinnissa selvitetään toimivat/haasteelliset vuorovaikutustilanteet ja viestintäkeinot sekä asiakkaan puheen ja kielen ymmärtämisen tasoa.

Arvioinnin apuna voidaan käyttää myös arjessa videoituja (vuorovaikutus)tilanteita ja/tai kyselylomaketta. Arvioinnin perusteella suunnitellaan ja suositellaan ohjausta, lisätutkimuksia tai hoitoa ja kuntoutusta.

Palvelu sisältää 1–2 tapaamista (á 60 min) asiakkaan omassa lähiympäristössä tai Etevan toimipisteessä, palautteen ja tarvittavat puheterapeutin lausunnot.

Laaja puheterapia-arviointi 5.1.9

THL SOTE6.3

Puheterapeutti arvioi asiakkaan ja hänen lähiympäristönsä vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä asiakkaan kommunikaatiokykyä. Arvioinnin tavoitteena on saada tietoa, jonka perusteella kehitetään käytännön ratkaisuja asiakkaan arkeen, toimivampia vuorovaikutustilanteita ja viestintäkeinoja. Arvioinnin perusteella sovitaan, kuinka asiakkaan lähi-ihmiset sitoutuvat näiden ratkaisujen toteuttamiseen ja minkälaisia tukitoimia tai yksilöllistä kuntoutusta tarvitaan.

Palvelu sisältää enintään 5 tapaamista (á 60 min) asiakkaan omassa lähiympäristössä tai Etevan toimipisteessä, kommunikaatiomateriaalin valmistamista sekä puheterapeutin lausunnon. Arvioinnissa huomioidaan jatkotoimenpiteiden tarpeet, kuten apuväline- ja/tai jatkokuntoutussuositukset sekä ehdotukset kommunikoinnin kehittämiseksi.

Erillinen lausunto 5.1.15

THL SOTE22.8

Asiantuntijoiden tutkimuksiin, arviointeihin ja dokumentteihin perustuen tehdään pyydettyä tarkoitusta varten lausunto, esimerkiksi koulua, jatko-opintoja tai kuntoutusta varten.

Terapeutin tai kuntoutusohjaajan arvio 5.1.17

THL SOTE5.1

Toiminta-, fysio-, tai musiikkiterapeutin, autismituntoutusohjaajan tai aistimonivammaisten kuntoutusohjaajan arviointi. Asiantuntija arvioi ennalta määritellyltä osa-alueelta asiakkaan toimintakykyä, tuen tarvetta, tarvittavia apuvälineitä tai kuntoutuksen jatkamista.

Palvelu sisältää 1-3 tapaamista (á 60 min) asiakkaan toimintaympäristössä esimerkiksi kotona, koulussa, päiväaikaisessa toiminnassa tai Etevan toimipisteessä. Käynteihin sisältyy tarvittavat lausunnot ja suositukset.

Terapeutin tai kuntoutusohjaajan laaja arvio 5.1.18

THL SOTE5.1

Toiminta-, fysio-, tai musiikkiterapeutin, autismikuntoutusohjaajan tai aistimonivammaisten kuntoutusohjaajan laaja arviointi. Asiantuntija arvioi asiakkaan toimintakokonaisuuksien hallintaan liittyviä taitoja, valmiuksia ja niiden osatekijöitä yhteistyössä asiakkaan lähi-ihmisten kanssa.

Palvelu sisältää 4–6 tapaamista (á 60 min) asiakkaan toimintaympäristöissä, esimerkiksi kotona, koulussa tai päiväaikaisessa toiminnassa tai Etevan toimipisteessä. Käynteihin sisältyy palautekeskustelu, tarvittavat yhteenvedot, lausunnot ja suositukset.

Autismin kirjon arviointi diagnostiikan tueksi 5.8.4

THL SOTE5.1

ADI-R (Autism Diagnostic Interview – Revised) on autismin kirjon diagnostinen haastattelu, jonka tarkoituksena on saada kuvaus niistä käyttäytymisen piirteistä, jotka ovat erotusdiagnostisesti tärkeitä autismin kirjon häiriön diagnosoinnissa. Haastattelu keskittyy kehityksellisiin viivästymiin ja poikkeavuuksiin vastavuoroisessa sosiaalisessa kanssakäymisessä, kielessä, kommunikaatiossa ja leikissä sekä rajoittuneisiin, toistuviin ja stereotyyppisiin käyttäytymisen muotoihin ja kiinnostuksen kohteisiin. Haastattelu toteutetaan asiakkaan kehityshistorian tuntevalle lähi-ihmiselle.

ADOS (Autism Diagnostic Observation Schedule) on puolistrukturoitu havainnointimenetelmä, jota käytetään osana autismin kirjon häiriöiden diagnostiikkaa. Menetelmällä saadaan tietoa tutkittavan kommunikaatiosta, sosiaalisesta vuorovaikutuksesta (sisältäen ei-kielillisen vuorovaikutuksen), mielikuvituksen ja luovuuden käytöstä tutkimustilanteessa sekä mahdollisesta stereotyyppisestä käyttäytymisestä ja rajoittuneista kiinnostuksen kohteista.

Tuotteeseen kuuluu joko ADI-R tai ADOS-arvio. Arviointiin sisältyy palaute ja asiantuntijan lausunto sekä suositus jatkokuntoutuksesta asiakkaan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi.

Tuote ei sisällä lääkärin palveluja.

Kommunikoinnin ja/tai tietokoneen käytön laaja arviointi 5.9.1

THL SOTE5.1

Kahden asiantuntijan toteuttama asiakkaan kommunikoinnin ja/tai tietokoneen käytön arviointi. Palvelun tavoitteena on löytää asiakkaalle soveltuvat kommunikoinnin apuvälineet.

Palvelu sisältää 3–7 asiakastapaamista (á 60 min) asiakkaan omassa toimintaympäristössä tai Etevan toimipisteessä, asiakkaalle hankittujen kommunikointivälineiden alkuohjauksen sekä apuväline- ja/tai jatkokuntoutussuositukset sisältävän loppulausunnon.

5.2 Palvelut asiakkaan arjen tukemiseen

Lääkärin etäkonsultaatio jäsenkunnille, tuntiperusteinen 5.2.4

THL SOTE3.1

Etäyhteydellä toteutettavan konsultaation tavoitteena on haastavasti käyttäytyvän asiakkaan lääkityksen tarkistaminen, alustava diagnosointi ja/tai jatkohoidon suunnittelu yhdessä tilaajan kanssa. Konsultaatio voi sisältää lääkärin havainnointia asiakkaasta etäyhteyden avulla. Konsultaatio edellyttää asiakkaan esitietojen toimittamisen lääkärille ennen konsultaatioaikaa.

Konsultaation sisällöstä ja kestosta sovitaan etukäteen.

Psykologin etäkonsultaatio jäsenkunnille, tuntiperusteinen 5.2.5

THL SOTE12.1

Psykologin etäyhteydellä toteuttama konsultaatio. Tavoitteena on tukea asiakkaan lähi-ihmisiä tai asiakkaan päiväaikaisen toiminnan tai asumisyksikön henkilökuntaa asiakkaan vahvuuksien, vuorovaikutustarpeiden, psyykkisen tilan ja muiden erityisen tuen tarpeiden käsittelyssä ja/tai toimintamallien löytämisessä. Konsultaatio voi sisältää psykologin havainnointia asiakkaasta etäyhteyden avulla. Konsultaatio edellyttää asiakkaan esitietojen toimittamisen psykologille ennen konsultaatio-aikaa.

Konsultaation sisällöstä ja kestosta sovitaan etukäteen.

Asiantuntijan etäkonsultaatio jäsenkunnille, tuntiperusteinen 5.2.6

THL SOTE5.1

Puhe- tai toimintaterapeutin, aistimonivammaisten kuntoutusohjaajan tai autismikuntoutusohjaajan etäyhteydellä toteuttama konsultaatio. Tavoitteena on tukea asiakkaan lähi-ihmisiä tai asiakkaan päiväaikaisen toiminnan tai asumisyksikön henkilökuntaa asiakkaan vahvuuksien, vuorovaikutustarpeiden ja muiden erityisen tuen tarpeiden käsittelyssä ja/tai toimintamallien löytämisessä. Konsultaatio voi sisältää asiantuntijan havainnointia asiakkaasta etäyhteyden avulla. Konsultaatio edellyttää asiakkaan esitietojen toimittamisen asiantuntijalle ennen konsultaatioaikaa.

Konsultaation sisällöstä ja kestosta sovitaan etukäteen.

Psykologin konsultaatio, tuntiperusteinen 5.3.1

THL SOTE12.1

Psykologin ohjauksen käynti lapsen ja perheen kodissa, koulussa tai päiväkodissa, jonka tavoitteena on tukea kasvatusta, vuorovaikutusta tai ohjaustyössä vanhempia tai nuoren tai aikuisen asiakkaan asumisyksikön tai päiväaikaisen toiminnan henkilökuntaa.

Ohjauksen tavoitteena on eri-ikäisten asiakkaiden vahvuuksien, vuorovaikutustarpeiden ja muiden erityisten tuen tarpeiden selvittely tai muu käsittely asiakkaan ja hänen lähi-ihmistensä kanssa.

Palvelun tavoitteet ja tapaamiskertojen (á 60 min) määrä sovitaan yksilöllisesti.

”Yhdessä eteenpäin” – moniammatillista tukea ja ohjausta asiakkaan arkeen 5.3.5

THL SOTE5.1

Palvelu on tarkoitettu eri-ikäisille asiakkaille ja heidän lähi-ihmisilleen. Tavoitteena on arvioida asiakkaan tilanne ja sen pohjalta etsiä yhdessä arkeen soveltuvia tukikeinoja ja toimintamalleja. Palvelua tarjotaan esimerkiksi, kun perheeseen on syntynyt erityistä tukea tarvitseva lapsi, asiakkaalla esiintyy haastavaa käyttäytymistä, asiakkaan elämänhallinta ei ole riittävä tai vanhemmuus kaipaa tukea. Palvelua voidaan antaa kotiin, päiväkotiin ja kouluun tai päiväaikaiseen toimintaan.

Palvelun toteuttaa 2–3 aiheeseen perehtynyttä asiantuntijaa ja se sisältää 5–8 ohjauksen käyntiä (á 60 min). Palveluun kuuluu asiakkaan taustatietoihin perehtyminen ja nykytilanteen kartoitus, ohjauksen käynnit, verkostopalaveri, moniammatillinen lausunto ja seurantakäynti. Palvelua voi edeltää laajempi arviointi, joka toteutetaan erillisellä arviointituotteella.

Seksuaalineuvojan toteuttama neuvonta ja ohjaus, tuntiperusteinen 5.3.6

THL SOTE5.1

Seksuaalineuvonta on vuorovaikutukseen perustuvaa ammatillista asiakastyötä. Sen keskeisiä alueita ovat seksuaalisuuteen ja sukupuolisuuteen liittyvät kysymykset ja ongelmat. Tavoitteena on

myönteinen ja luonnollinen suhtautumistapa seksuaalisuuteen liittyviin kysymyksiin. Seksuaalivonnassa annetaan tietoa esimerkiksi anatomiasta, kasvusta ja kehityksestä, seksistä, raskaudesta ja sen ehkäisystä ja seksitaudeista. Lisäksi opetetaan tunne- ja turvataitoja sekä tunnistamaan omia rajoja. Kommunikoinnin ja ymmärtämisen tukena käytetään kuvallista materiaalia. Palvelu koostuu yhdestä tai useammasta käynnistä.

Palvelun tavoitteet ja tapaamiskertojen (á 60 min) määrä sovitaan yksilöllisesti.

Terapeutin tai kuntoutusohjaajan toteuttama ohjaus ja neuvonta, tuntiperusteinen 5.3.7 THL SOTE5.1

Puhe-, toiminta- tai fysioterapeutin, aistimonivammaisten kuntoutusohjaajan tai autismituntoutusohjaajan toteuttama ohjauskäynti. Palvelussa työskennellään ohjaten ja opastaen asiakasta tai asiakasryhmää ja lähi-ihmisiä. Palvelu perustuu asiakkaalle aikaisemmin tehtyihin tutkimuksiin ja arvioihin. Palvelussa siirretään kuntoutustavoitteita, apuvälineitä ja kuntoutusmenetelmiä osaksi asiakkaan arkipäivää.

Palvelun tavoitteet ja tapaamiskertojen (á 60 min) määrä sovitaan yksilöllisesti.

IMO-asiantuntijan palvelu, tuntiperusteinen 5.3.8 THL SOTE5.1

Etevan psykologi tai sosiaalityöntekijä tuottaa kehitysvammalain mukaista palvelua asiakkaiden itsemääräämisoikeuden tukemiseksi, rajoitustoimenpiteiden arvioimiseksi ja tarvittavien itsemääräämisoikeussuunnitelmien laatimiseksi. Työhön sisältyy asiakirjoihin ja asiakkaisiin tutustuminen, moniammatillisessa IMO-työryhmässä työskentely, tarvittaessa rajoitustoimenpiteisiin liittyvä arviointi sekä itsemääräämisoikeussuunnitelmien laatiminen ja kirjaaminen tilaavan kunnan asiakas/potilastietojärjestelmään.

Palvelua ostava kunta tilaa tarvittavat asiakirjat. Palveluun käytettävien tuntien määrä sovitaan palvelua aloitettaessa. Matkakulut veloitetaan erikseen.

Psykologin tukikeskustelu, tuntiperusteinen 5.5.1 THL SOTE12.1

Psykologin antamaa yksilöllistä keskusteluapua, joka keskittyy arvioinnissa määriteltyihin tavoitteisiin. Keskusteluapu voi olla lyhytkestoista, kriisitilanteessa annettavaa tukea tai pidempikestoisena prosessina toteutettavaa palvelua. Tapaamisten kertamäärä (á 60 min) sovitaan palvelun alkaessa. Tukikeskustelukäynteihin sisältyy ennalta sovitusti puhelut asiakkaan verkoston kanssa tai osallistuminen verkostopalaveriin.

Yksilöllinen toimintaterapia, tuntiperusteinen 5.5.2 THL SOTE6.2

Yksilöllinen toimintaterapia perustuu arviointiin ja yhdessä asiakkaan ja hänen lähi-ihmistensä kanssa laadittuun suunnitelmaan. Tavoitteena on vahvistaa asiakkaan tietoista ja tavoitteellista osallistumista hänelle merkityksellisiin ja tarkoituksenmukaisiin toimintoihin. Terapia toteutetaan pääasiassa asiakkaan arjen toimintaympäristöissä. Terapiassa edistetään asiakkaan toimintakokonaisuuksien (esimerkiksi itsestä huolehtiminen, asiointi, koulunkäynti, työ, leikki, lepo, vapaa-aika) hallintaa ja vahvistetaan hänen taitojaan riittävän haasteellisten, tulevaisuuden ja toimintakokonaisuuksien kannalta tärkeiden tehtävien avulla. Terapiassa voidaan tarvittaessa harjoitella taitojen osatekijöitä. Tapaamiskertojen (á 60 min) määrä sovitaan palvelun alkaessa.

Kommunikoinnin ohjaus, tuntiperusteinen 5.9.3

THL SOTE5.1

Palvelussa AAC-ohjaaja ohjaa asiakasta ja/tai hänen lähiyhteisöään puhetta tukevien ja korvaavien kommunikointikeinojen käytössä. Ohjauksen (60 min) määrä sovitaan asiakkaan ja hänen yhteisönsä tarpeen mukaan. Palvelu sisältää muun muassa asiakas- ja verkostotapaamisia, tiedonhankintaa ja materiaalin valmistusta.

5.3 Yhteisöille suunnatut palvelut

Yhteisön ohjaus 5.4.1

THL SOTE22.8

Yhteisön ohjauksen tavoitteena on kuntoutuksellisen, vammaista henkilöä osallistavan työtteen vahvistaminen. Yhteisön ohjauksessa 2 aihealueeseen perehtynyttä asiantuntijaa opastavat yhteisöä (ryhmäkoti, päiväkotiki, koulu, toimintakeskus) tietyn vamma-ryhmän (esimerkiksi autismin kirjo, aistimonivammat) erityistarpeista.

Palvelu voi sisältää vammaan liittyvän erityistiedon soveltamista arkeen ja/tai menetelmien harjoittelua asiantuntijan ohjauksessa. Näkökulmana on ensisijaisesti yhteisön eikä niinkään yksittäisen vammaisen henkilön vuorovaikutus ja toiminta. Tavoitteena on, että asiantuntijat yhdessä henkilöstön kanssa ratkaisevat erilaisten menetelmien avulla haasteellisia tilanteita, jotta yhteisön toimivuus ja jaksaminen vahvistuvat.

Palvelu sisältää 1–3 tapaamista (60 min).

Tukitiimitoiminta 5.4.2

THL SOTE22.8

Tukitiimitoiminnan tavoitteena on vahvistaa ja lisätä vammaisten asiakkaiden kanssa toimivien työyhteisöjen valmiuksia ja taitoja ratkaista asiakkaiden arjessa esiin nousevia haasteita. Työskentelyssä sovelletaan vaihtelevia työmenetelmiä ja se pohjautuu ratkaisukeskeiseen ajatteluun ja toimintatapaan. Tukitiimissä voidaan käsitellä asiakastilanteisiin liittyviä asioita tai yleisemmin pohtia työyhteisön toimintatapoja. Näkökulma on aina asiakaslähtöinen. Tukitiimissä on mukana 2 asiantuntijaa. Tukitiimitoiminnan kesto ja tiheys määritellään tilannekohtaisten tarpeiden mukaisesti.

5.4 Ryhmäpalvelut

Terapeuttinen ryhmä, tuntituote 5.6.1

THL SOTE5.1

Kahden asiantuntijan vetämä ryhmä. Ryhmän toiminnan sisältö suunnitellaan asiakkaiden tarpeiden mukaan. Ryhmätoiminnan tavoitteena on vahvistaa asiakkaiden omatoimisuutta, laajentaa elämänpiiriä, lisätä sosiaalisia taitoja, mahdollistaa toimintaan osallistumista tai löytää uusia toimintamalleja ja ratkaisuja. Ryhmän tavoitteet ja tapaamiskerrat (60 min) perustuvat arviointiin ja yhdessä asiakkaiden ja heidän lähi-ihmistensä kanssa laadittuun suunnitelmaan.

Muuttovalmennus 5.6.3

THL SOTE22.8

Muuttovalmennus on tarkoitettu kotoa tai ryhmäkodista toiseen muuttavalle vammaiselle henkilölle ja hänen perheenjäsenilleen. Muuttovalmennuksen tarkoituksena on valmistaa muuttajaa ja hänen perhettään tulevaan muutokseen sekä muuttajan mahdollisimman itsenäisen ja omanäköisen elämän tukeminen. Muuttovalmennus aloitetaan muuttopäätöksen varmistuttua ja muuton tullessa ajankohtaiseksi.

Muuttovalmennus toteutetaan pääasiassa ryhmämuotoisena toimintana, mutta tarvittaessa sitä annetaan myös yksilöllisesti. Ryhmissä on mahdollista tutustua muihin samassa elämäntilanteessa

oleviin ihmisiin ja saada vertaistukea. Muuttovalmennuksessa käsitellään itsenäistymisen merkitystä, muuton herättämiä tunteita sekä käydään läpi mahdollisia pelkoja, toiveita ja odotuksia.

Muuttovalmennus sisältää yleensä 3–4 tapaamista (á 90 min), jotka ajoittuvat sekä ennen muuttoa, että muuton jälkeen. Ryhmää ohjaa 2 asiantuntijaa.

5.5 Koulutukset

Koulutusta annetaan eri aiheista muun muassa vammaisille henkilöille, omaisille, sosiaali- ja terveystoimen henkilöstölle sekä alalle opiskeleville. Koulutuksen sisältö suunnitellaan palvelun tilaajan tarpeen mukaan. Koulutuksen sisältö voi liittyä elämänkaaren eri vaiheisiin, vammaisen henkilön tarvitsemaan tukeen ja apuun tai kuntoutumiseen. Koulutus voi keskittyä myös työmenetelmiin, kuten yksilökeskeinen elämänsuunnittelu, haasteellinen käyttäytyminen ja tilanteet, kinesteettikka, autismikuntoutus, aistimonivammat, mielenterveys, perhetyö sekä puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointimenetelmät.

Luentotunnin pituus on aina 45 minuuttia.

Koulutus, koko päivä 5.10.1

Koko päivän koulutus sisältää 1–3 asiantuntijan pitämänä 6–8 luentotuntia.

THL SOTE22.8

Koulutus, puoli päivää 5.10.2

Puolen päivän koulutus sisältää 1–2 asiantuntijan pitämänä yhteensä 3–4 luentotuntia.

THL SOTE22.8

Asiantuntijan luento 5.10.3

Asiantuntijan pitämä luento, joka veloitetaan tuntihintaan.

THL SOTE22.8

6 Kehitysvammapsykiatrian palvelutuotteet

Palvelu on tarkoitettu henkilöille, joilla on vaativia erityistarpeita kehitysvammaisuuden, mielenterveyden- ja autismin kirjon häiriöihin tai eri syistä johtuvaan haastavaan käyttäytymiseen liittyen. Kehitysvammapsykiatrian yksiköt tarjoavat apua kriisitilanteissa ja intensiivistä kuntoutusta suunnitellusti. Kriisijakso kestää enintään 4 viikkoa ja intensiivijaksojen kesto on aina yksilöllinen ja se sovitaan tilaaja-asiakkaan kanssa. Palvelu määräytyy asiakkaan tarpeen ja lähettävän tahon kanssa tehdyn sopimuksen perusteella. Palvelu on tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista. Kehitysvammalain mukainen tahdosta riippumaton erityishuolto toteutetaan kehitysvammapsykiatrian yksiköissä.

Kehitysvammapsykiatrian yksiköt sijaitsevat Hämeenlinnassa, Keravalla ja Lahdessa. Lahdessa on myös lasten ja nuorten yksikkö. Kehitysvammapsykiatrian palvelua voidaan järjestää myös liikkuvana palveluna (6.1.7), jolloin intensiivi- tai kriisijakso järjestetään asiakkaan omassa koti- ja/tai työympäristössä. Liikkuva palvelu on aina yksilöllisesti suunniteltu.

Ratkaisuja asiakkaan tilanteeseen haetaan moniammatillisen asiantuntemuksen avulla. Lähityöntekijöiden lisäksi työssä ovat mukana esimerkiksi psykiatri, psykologi ja toimintaterapeutti. Moniammatillinen työryhmä muodostetaan aina asiakkaan tarpeiden mukaan. Psykiatripalvelut kehitysvammapsykiatrian palvelussa tuottaa HYKS Psykiatriakeskus.

Yksiköt toimivat avohuollon periaatteiden mukaan. Yli 16-vuotias asiakas on joko vuokrasuhteessa kuntayhtymään tai maksaa lyhytaikaisen asumisen asumispaketin mukaisen maksun pois lukien lastensuojeluasiakkaat. Muut asiakasmaksut määräytyvät palvelutuotehinnaston mukaan.

Palvelutuotteisiin sisältyy

- moniammatillinen arviointi (ei tuotteissa 6.1.0, 6.1.17 ja 6.1.13), jossa seurataan yksilöllisesti tavoitteiden toteutumista,
- 1–2 seurantayhteydenottoa, jotka toteutetaan etäkonsultaationa, puhelimitse tai käyntinä. Seurantakäynnit sovitaan erikseen.

Kaikkiin jaksoihin kuuluu loppulausunto 5 päivän kuluttua palvelun päättymisestä.

6.1 Kehitysvammapsykiatrian palvelutuotteet

Lyhytaikainen kriisijakso 6.1.0

THL SOTE10.5

Kriisijakso on tarkoitettu tilanteeseen, jossa asiakkaan avun ja tuen tarve on äkillisesti muuttunut tai lisääntynyt. Asiakkaalla voi olla samanaikaisesti useita haasteita liittyen esimerkiksi kehitysvammaisuuteen, mielenterveyteen, autismiin ja vuorovaikutukseen. Nämä voivat ilmetä vakavina käyttäytymisen häiriöinä. Asiakkaan tilanteeseen vastataan moniammatillisella erityisosaamisella.

Kriisiläheteeseen tai palvelupyyntöön vastataan viimeistään seuraavana arkipäivänä.

Kriisijakson kesto on enintään 4 viikkoa, jonka aikana arvioidaan asiakkaan avun ja tuen tarvetta vastaava palvelutuote. Arviointi tehdään yhteistyössä tilaaja-asiakkaan kanssa moniammatillisesti.

Intensiivijakso I, 6.1.1

THL SOTE10.5

Palvelu suunnitellaan asiakkaalle yksilöllisesti. Palvelua käyttävä asiakas tarvitsee henkilökohtaista, jatkuvaa hoitoa ja ohjausta sekä tukea päivittäisten toimien onnistumiseksi ympärivuorokautisesti. Asiakkaan tarpeisiin vastataan moniammatillisella osaamisella.

Palvelu sisältää psykiatrin, asiantuntijoiden ja lähityöntekijöiden erityisosaamisen, esimerkiksi diagnosointi, lääkehoidon suunnittelu, toteutus, seuranta, arvioinnit, tutkimukset ja kuntouttava hoito. Palveluun kuuluu moniammatillinen osaaminen ja kiinteä verkosto- sekä työryhmätyöskentely.

Intensiivijakso II, 6.1.2

THL SOTE10.5

Asiakkaan yksilölliset tavoitteet ohjaavat toteuttamissuunnitelmaa. Palvelu sisältää moniammatilliset tutkimukset ja arvioinnit. Näiden pohjalta suunnitellaan asiakkaan arkea tukevat palvelumallit.

Palvelua käytetään, kun asiakas tarvitsee pidempiaikaista arviointia, tutkimuksia, hoitoa ja lääke-muutoksia, joita ei peruspalveluissa pystytä toteuttamaan.

Palveluun kuuluu moniammatillinen kehitysvammapsykiatrinen erityisosaaminen sekä kiinteä verkosto- ja työryhmätyöskentely.

Kuntoutusjakso I, 6.1.3

THL SOTE10.5

Tavoitteena on asiakkaan kuntoutumisen ja osallisuuden sekä hyvän elämän edistäminen.

Jaksoa edeltää intensiivijakso, jonka aikana on luotu asiakkaan kuntoutumista tukevat toimintamallit ja menetelmät sekä tarvittavat tutkimukset.

Asiakas saa tarvitsemansa avun arkeensa sekä tukea oman elämänsä suunnitteluun ja toteutukseen. Palveluun kuuluu moniammatillinen erityisosaaminen sekä kiinteä verkosto- ja työryhmätyöskentely.

Asiakkaan yksilöllinen suunnitelma ohjaa arkea ja tulevaisuutta koskevia tavoitteita, esimerkiksi toimintakyvyn, sosiaalisten taitojen tai omatoimisuuden vahvistaminen. Kuntoutus sisältää yksilöllistä ohjausta, toiminnallisia menetelmiä ja ryhmämuotoista kuntoutusta. Kuntoutukseen kuuluu ohjattu tavoitteellinen päiväaikainen toiminta.

Asiakas saa tarvitsemansa psykiatri- ja asiantuntijapalvelut sekä tukitiimipalvelun kuntoutusjakson aikana.

Kuntoutusjakso II, 6.1.4

THL SOTE10.5

Tavoitteena on kuntoutuksen eri keinoin asiakkaan osallisuuden ja hyvän elämän vahvistaminen.

Asiakas saa tarvitsemansa tuen ja avun arkeensa sekä tukea oman elämänsä suunnitteluun ja toteutukseen. Tavoitteena on asiakkaan valmiuksien vahvistaminen itsenäisempään elämään. Asiakkaalle on järjestetty päiväaikainen toiminta kehitysvammapsykiatrian yksikön ulkopuolella tai asiakas opiskelee arkipäivisin. Päiväaikainen toiminta ei kuulu palveluun.

Palveluun kuuluu henkilöstön erityisosaaminen ja kiinteä verkosto- ja työryhmätyöskentely kuntoutusjakson aikana.

Lapsen tai nuoren lyhytaikainen kriisijakso 6.1.17

THL SOTE10.5

Kriisijakso on tarkoitettu tilanteeseen, jossa alle 18-vuotiaan asiakkaan avun ja tuen tarve on äkillisesti muuttunut tai lisääntynyt. Asiakkaalla voi olla samanaikaisesti useita haasteita liittyen esimerkiksi kehitysvammaisuuteen, mielenterveyteen, autismiin ja vuorovaikutukseen. Nämä voivat ilmetä vakavina käyttäytymisen häiriöinä. Asiakkaan tilanteeseen vastataan moniammatillisella erityisosaamisella.

Kriisiläheteeseen tai palvelupyyntöön vastataan viimeistään seuraavana arkipäivänä. Kriisijakson kesto on enintään 4 viikkoa, jonka aikana arvioidaan asiakkaan avun ja tuen tarvetta vastaava palvelutuote. Arviointi tehdään yhteistyössä tilaaja-asiakkaan kanssa moniammatillisesti.

Lapsen tai nuoren intensiivijakso 6.1.5

THL SOTE10.5

Intensiivijakson tavoitteena on toteuttaa lapsen/nuoren yksilöllisten tavoitteiden mukaiset, moniammatilliset tutkimukset ja arvioinnit sekä laatia arkea tukevat suunnitelmat ja toteuttaa niitä.

Asiakkaita ovat alle 18-vuotiaat lapset ja nuoret sekä heidän perheensä, jotka tarvitsevat erityistä apua ja tukea kehitysvammaisuuden tai erityisvaikeuksien arvioinnissa, diagnosoinnissa tai kuntoutuksessa. Asiakkaalla voi olla autismiin, oppimiseen, käyttäytymiseen, päivittäisiin toimintoihin tai lääkehoitoon liittyviä haasteita.

Palvelua voi edeltää käynti lapsen tai nuoren kodissa tai muussa lähiympäristössä, esimerkiksi koulussa tai päiväkodissa. Intensiivijaksoon sisältyvät asiakkaan tarvitsemat psykiatri- ja asiantuntijapalvelut, moniammatillinen erityisosaaminen, kiinteä verkosto- ja työryhmätyöskentely sekä yhteistyö lapsen lähi-ihmisten kanssa.

Lapsen tai nuoren kuntoutusjakso 6.1.6

THL SOTE10.5

Palvelun asiakkaina ovat alle 18-vuotiaat lapset ja nuoret ja palvelun tavoite on kuntouttaa ja edistää osallisuutta. Kuntoutusjaksoa edeltää aina intensiivijakso.

Asiakkaat tarvitsevat apua, tukea ja erityisosaamista kehitysvammaisuutensa tai erityisvaikeuksiensa vuoksi sekä säännöllistä tukea arjen hallintaansa sekä ja kasvunsa ja kehityksensä turvaamiseen. Palveluun sisältyvät asiakkaan tarvitsemat psykiatri- ja asiantuntijapalvelut, moniammatillinen erityisosaaminen, kiinteä verkosto- ja työryhmätyöskentely sekä yhteistyö lapsen lähi-ihmisten kanssa.

Palvelu suunnitellaan yksilöllisesti. Yksilökeskeinen suunnitelma ohjaa arkea ja tulevaisuutta koskevia tavoitteita.

Lapsen tai nuoren lyhytaikainen kriisijakso, lastensuojeluasiakas 6.1.13

THL SOTE10.5

Kriisijakso on tarkoitettu tilanteeseen, jossa lastensuojelun asiakkaan avun ja tuen tarve on äkillisesti muuttunut tai lisääntynyt. Asiakkaalla voi olla samanaikaisesti useita haasteita liittyen esimerkiksi kehitysvammaisuuteen, mielenterveyteen, autismiin ja vuorovaikutukseen. Nämä voivat ilmetä vakavina käyttäytymisen häiriöinä. Asiakkaan tilanteeseen vastataan moniammatillisella erityisosaamisella.

Kriisiläheteeseen tai palvelupyyntöön vastataan viimeistään seuraavana arkipäivänä. Kriisijakson kesto on enintään 4 viikkoa, jonka aikana arvioidaan asiakkaan avun ja tuen tarvetta vastaava palvelutuote. Arviointi tehdään yhteistyössä tilaaja-asiakkaan kanssa moniammatillisesti.

Palvelutuotetta käytetään silloin, kun maksajana on kunnan lastensuojelu.

Lapsen tai nuoren intensiivijakso, lastensuojeluasiakas 6.1.14

THL SOTE10.5

Intensiivijakson tavoitteena on toteuttaa lastensuojelun asiakkaana olevan lapsen tai nuoren yksilöllisten tavoitteiden mukaiset moniammatilliset tutkimukset ja arvioinnit sekä laatia arkea tukevat suunnitelmat ja toteuttaa niitä.

Asiakkaita ovat lapset ja nuoret sekä heidän perheensä, jotka tarvitsevat erityistä apua ja tukea kehitysvammaisuuden tai erityisvaikeuksien arvioinnissa, diagnosoinnissa tai kuntoutuksessa. Asiakkaalla voi olla autismiin, oppimiseen, käyttäytymiseen, päivittäisiin toimintoihin tai lääkehoitoon liittyviä haasteita.

Palvelua voi edeltää käynti lapsen tai nuoren kodissa tai muussa lähiympäristössä, esimerkiksi koulussa tai päiväkodissa. Palveluun sisältyvät asiakkaan tarvitsemat psykiatri- ja asiantuntijapalvelut, moniammatillinen erityisosaaminen, kiinteä verkosto- ja työryhmätyöskentely sekä yhteistyö lapsen lähi-ihmisten kanssa.

Palvelutuotetta käytetään silloin, kun maksajana on kunnan lastensuojelu.

Lapsen tai nuoren kuntoutusjakso, lastensuojeluasiakas 6.1.15

THL SOTE10.5

Kuntoutuspalvelun asiakkaina ovat lastensuojelun asiakkaana olevat lapset ja nuoret. Palvelun tavoite on kuntouttaa ja edistää osallisuutta. Kuntoutusjaksoa edeltää aina intensiivijakso.

Asiakkaat tarvitsevat apua, tukea ja erityisosaamista kehitysvammaisuutensa tai erityisvaikeuksiensa vuoksi sekä säännöllistä tukea arjen hallintaansa sekä kasvunsa ja kehityksensä turvaamiseen. Palveluun sisältyvät asiakkaan tarvitsemat psykiatri- ja asiantuntijapalvelut, moniammatillinen erityisosaaminen, kiinteä verkosto- ja työryhmätyöskentely sekä yhteistyö lapsen lähi-ihmisten kanssa. Palvelu suunnitellaan yksilöllisesti ja suunnitelma ohjaa arkea ja tulevaisuutta koskevia tavoitteita.

Palvelutuotetta käytetään silloin, kun maksajana on kunnan lastensuojelu.

Liikkuva kehitysvammapsykiatrian palvelu 6.1.7

THL SOTE10.5

Tavoitteena on asiakkaan psyykkisen hyvinvoinnin, kuntoutumisen ja osallisuuden edistäminen omassa toimintaympäristössään. Asiakkaalle tehdään tarvittavat arvoinnit, tutkimukset ja arkea tukevat suunnitelmat.

Palvelu suunnitellaan asiakkaalle yksilöllisesti ja se toteutetaan asiakkaan lähiympäristössä esimerkiksi kotona, koulussa tai päiväkodissa. Palvelun toteuttavat kehitysvammapsykiatrian yksikön lähiyöntekijät ja asiantuntijat. Tarvittaessa lääkäri osallistuu palveluun.

Palvelun sisältö suunnitellaan asiakkaan yksilöllisen tarpeen pohjalta ja hinnoitellaan tuntiperusteisesti.

Palvelujaksosta tehdään kirjallinen lausunto, joka sisältää suunnitelman johtopäätöksineen.

Lisätuki, lastensuojeluasiakas 6.1.8

THL SOTE22.8

Tämä palvelutuote on tarkoitettu tilanteeseen, jossa kunnan lastensuojelu sijoittaa lapsen tai nuoren määräaikaisesti kehitysvammapsykiatrian yksikköön. Kehitysvammapsykiatrian yksikön lapsiasiakkaat ovat alle 18-vuotiaita. Palvelu on avopalvelua.

Kun lastensuojelun asiakas sijoitetaan kehitysvammapsykiatrian yksikköön, sovitaan kunnan kanssa erikseen palvelutuotteen ulkopuolelle jäävät asiakkaalle lastensuojelulain perusteella kuuluvat palvelut ja edut.

Tahdosta riippumaton erityishuolto 6.1.10

THL SOTE10.5

Erytishuoltoa voidaan järjestää henkilön tahdosta riippumatta kehitysvammalain määrittämässä tilanteissa. Tahdosta riippumatonta erityishuoltoa annetaan Etevässä vain kehitysvammapsykiatrian yksiköissä.

Tutkimuksiin määrittämisestä ja erityishuollon antamisesta päättää erityishuollon johtoryhmä tahdosta riippumattoman hoidon hakemuksen perusteella.

Tahdosta riippumaton erityishuolto sisältää lääkärin, asiantuntijoiden ja lähityöntekijöiden erityisosaamisen sekä kiinteän verkosto- ja työryhmyöskentelyn.

Jaksosta tehdään moniammatillinen kirjallinen yhteenveto, joka sisältää myös johtopäätökset ja jatkosuunnitelman.

Lisätuki kehitysvammapsykiatrian palvelussa 6.1.11

THL SOTE22.8

Palvelutuote on tarkoitettu käytettäväksi kehitysvammapsykiatrian yksikön asiakkaalle tilanteessa, jossa hänen avun ja tuen tarpeensa on lisääntynyt merkittävästi tai asiakkaan avun ja tuen tarvetta ei tunneta siinä vaiheessa, kun hän tulee palvelujen piiriin. Asiakas tarvitsee henkilökohtaista apua ja tukea itsensä tai ympäristönsä turvaamiseksi.

Lisätuen käyttö sovitaan aina tilaaja-asiakkaan kanssa. Asiakkaan palvelutuote muodostuu kehitysvammapsykiatrian palvelutuotteesta ja lisätuesta lähityöhön.

Lisätuki kehitysvammapsykiatrian palvelussa, alle 18-vuotiaat 6.1.18

THL SOTE22.8

Palvelutuote vastaa Lisätuki kehitysvammapsykiatrian palvelussa 6.1.11 ja on tarkoitettu alle 18-vuotiaille asiakkaille.

Lyhytaikainen kriisijakso, lastensuojelun jälkihuollon asiakas 6.1.19

THL SOTE10.5

Palvelutuote vastaa lasten ja nuorten lyhytaikaista kriisijaksoa 6.1.13 ja on tarkoitettu 18-25 -vuotiaille lastensuojelun asiakkaille.

Palvelutuotetta käytetään silloin, kun maksajana on kunnan lastensuojelu.

Intensiivijakso, lastensuojelun jälkihuollon asiakas 6.1.20

THL SOTE10.5

Palvelutuote vastaa lasten ja nuorten intensiivijaksoa 6.1.14 ja on tarkoitettu 18-25 -vuotiaille lastensuojelun asiakkaille.

Palvelutuotetta käytetään silloin, kun maksajana on kunnan lastensuojelu.

Kuntoutusjakso, lastensuojelun jälkihuollon asiakas 6.1.21

THL SOTE10.5

Palvelutuote vastaa lasten ja nuorten kuntoutusjaksoa 6.1.15 ja on tarkoitettu 18-25 -vuotiaille lastensuojelun asiakkaille.

Palvelutuotetta käytetään silloin, kun maksajana on kunnan lastensuojelu.

Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, tuntiperusteinen 6.1.12

THL SOTE22.8

Tavoitteena on tukea kehitysvammapsykiatrian jakson jälkeen asiakkaan paluuta kotiin tai muuttoa uuteen asuinympäristöön. Palvelussa tuetaan asiakkaan arjen toimintakykyä ja edistetään jakson aikana yksilöllisesti toteutettujen toimivien toimintamallien siirtymistä. Palvelu voi sisältää ryhmäohjausta asiakkaan uudessa toimintaympäristössä ja palvelun toteuttavat kehitysvammapsykiatrian asiantuntijat, esimerkiksi toimintaterapeutti, puheterapeutti tai autismiohjaaja.

Palvelua voi tuottaa 1–2 asiantuntijaa ohjauksikäynnillä tai etäkonsultaationa. Palvelun kesto on määräaikainen ja se tuotetaan 1–3 viikon aikana. Palvelun sisältö määritellään asiakaskohtaisesti ja matkakustannukset eivät sisälly hintaan, mikäli palvelu tuotetaan kuntayhtymän toiminta-alueen ulkopuolelle.

Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, tuntiperusteinen, alle 18-vuotiaat 6.1.22

THL SOTE22.8

Palvelutuote vastaa Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, tuntiperusteinen, 6.1.12 ja on tarkoitettu alle 18-vuotiaille asiakkaille.

Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, ohjaajaohjaus, tuntiperusteinen 6.1.16

THL SOTE22.8

Tavoitteena on tukea kehitysvammapsykiatrian jakson jälkeen asiakkaan paluuta kotiin tai muuttoa uuteen asuinympäristöön. Palvelussa tuetaan asiakkaan arjen toimintakykyä ja edistetään jakson aikana yksilöllisesti toteutettujen toimivien toimintamallien siirtymistä. Palvelu voi sisältää ryhmäohjausta asiakkaan uudessa toimintaympäristössä ja palvelun toteuttavat kehitysvammapsykiatrian yksikön hoitajat ja/tai ohjaajat.

Palvelua voi tuottaa 1–2 ohjaajaa ohjauksikäynnillä tai etäkonsultaationa. Palvelun kesto on määräaikainen ja se tuotetaan 1–3 viikon aikana. Palvelun sisältö määritellään asiakaskohtaisesti ja matkakustannukset eivät sisälly hintaan, mikäli palvelu tuotetaan kuntayhtymän toiminta-alueen ulkopuolelle.

Kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, ohjaajaohjaus, tuntiperusteinen, alle 18-vuotiaat 6.1.23

THL SOTE22.8

Palvelutuote vastaa kehitysvammapsykiatrian saattaen siirto, ohjaajaohjaus, tuntiperusteinen, 6.1.16 ja on tarkoitettu alle 18-vuotiaille asiakkaille.

7 Erityishuoltopiirin lakisääteiset tehtävät ja palvelutuotteet

7.1 Erityishuollon johtoryhmän tehtävät

Perussopimuksen mukaisesti Etevan tehtävänä on järjestää ja tuottaa voimassa olevan lainsäädännön pohjalta vammaispalveluja ja muita jäsenkuntien kuntayhtymältä tilaamia ja toimialaan soveltuvia sosiaali- ja kuntoutusalan ja erityisopetuksen palveluja. Lisäksi Eteva huolehtii sille laissa määritetyistä tehtävistä, kuten erityishuoltopiirien lakisääteisistä tehtävistä.

Etevan yhtymähallitus on päätöksellään 21.6.2012 § 49 asettanut erityishuollon johtoryhmän. Erityishuollon johtoryhmä on lakisääteinen yhtymähallituksen alainen toimielin (Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977). Toimielin vastaa erityishuoltopiirin tehtävistä asiakasasioissa.

Erityishuollon johtoryhmän tehtävät ja kokoonpano on säädetty kehitysvammalaissa ja yhtymähallituksen päätöksellä. Erityishuollon johtoryhmän yksilöä koskevista päätöksistä voidaan hakea muutosta aluehallintovirastolta tai hallinto-oikeudelta, päätöksen tarkoituksesta tai sisällöstä riippuen.

Erityishuollon johtoryhmän ohjauksessa valmistellaan myös yksilölliset palvelutuotteet sekä päätehtään niiden sisällöstä ja hinnasta (vrt. kohta 1.5). Erityishuollon johtoryhmän tehtävät keskittyvät yksilön vaativaa palvelua koskeviin päätöksiin.

Erityishuollon johtoryhmä vastaa lisäksi erityishuolto-ohjelmien tekemisestä, mikäli jäsenkunta ei niitä itse valmistelee. Lisäksi erityishuollon johtoryhmä tekee erityishuoltopäätökset kehitysvammaisen henkilön tahdosta riippumattomasta erityishuollosta.

Erityishuollon johtoryhmä 7.1.1

Erityishuollon johtoryhmä toimii erityishuoltopiirin asiakasasioiden valmistelijana ja päätöksentekijänä kehitysvammalain mukaan. Tästä aiheutuvat kustannukset laskutetaan jäsenkunnilta jäsenkuntaosuuksien suhteessa.

Erityishuolto-ohjelma 7.1.2

THL SOTE22.8

Erityishuolto-ohjelma perustuu henkilökohtaiseen toteuttamissuunnitelmaan (palveluratkaisuun). Erityishuolto-ohjelmaan kirjataan kaikki vammaiselle henkilölle Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) perusteella myönnettävät palvelut ja viitataan hänelle tehtyyn asiakassuunnitelmaan/palvelusuunnitelmaan. Se laaditaan yhteistyössä vammaisen henkilön, hänen huoltajansa tai holhoojansa ja kotikunnan edustajan kanssa. Erityishuolto-ohjelmassa määritellään myös sen tarkistamisajankohta. Erityishuolto-ohjelmaan kirjataan lisäksi asiakkaan palveluihin määritellyt Etevan palvelutuotteet. Ohjelman valmistelevat nimetty sosiaaliohjaaja tai -työntekijä ja sen hyväksyy erityishuollon johtoryhmä.

7.2 Tahdosta riippumaton erityishuolto kehitysvammaiselle henkilölle

THL SOTE22.8

Tilanteessa, jossa kehitysvammaisen henkilö voi joutua vakavaan hengen tai terveyden vaaraan tai hän voi olla vaarallinen toisen henkilön turvallisuudelle, eikä hänen tarvitsemaansa huoltoa voida muuten järjestää, hänet voidaan määrätä erityishuollon johtoryhmän päätöksellä vastoin henkilön omaa tahtoa tutkimuksiin kehitysvammalain (Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977) perusteella. Kirjallisen hakemuksen tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon voi tehdä vammaisen henkilön koti- tai asuinkunnan sosiaalitoimi tai vammaisen henkilön laillinen edustaja, hänen

omaisensa tai muu läheisensä. Vammaisen henkilön tilanne ja erityishuollon tarve arvioidaan kehitysvammalain säännösten mukaisesti. Erityishuollon johtoryhmässä ovat edustettuina kehitysvammalain 23 §:n mukaiset asiantuntijat.

Tutkimuksen perusteella erityishuollon johtoryhmä voi määrätä vammaisen henkilön tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon, mikäli kehitysvammalain edellytykset täyttyvät ja vammaisen henkilö ei itse ole suostuvainen ottamaan vastaan hänelle tarjottavaa erityishuoltoa. Tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon voidaan erityishuollon johtoryhmän päätöksellä jatkaa enintään 6 kuukautta, jonka jälkeen edellytykset hoidon jatkamiseen on selvitettävä. Tahdosta riippumattoman erityishuolto tulee lopettaa erityishuollon johtoryhmän päätöksellä välittömästi, kun lain edellytykset eivät enää täyty.

Etevässä on laadittu erillinen toimintaohje kehitysvammaisen henkilön määrittämisestä tahdosta riippumattomaan tutkimukseen ja tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon.

Päätöksenteon edellyttää asiantuntijalausuntoja ja moniammatillista päätöksentekoa. Päätöksentekoon liittyy aina 2 päätöskokousta ja kehitysvammalain säännösten mukainen tutkimusjakso ennen asiakas kohtaista päätöstä. Lain muutoksen edellyttämät esteellisyysäädökset huomioidaan.

Kehitysvammaisen henkilön määrittäminen tahdosta riippumattomaan tutkimukseen 7.2.1 THL SOTE22.8

Kehitysvammaisen henkilö voidaan määrätä tahdosta riippumattomaan tutkimukseen kehitysvammalain perusteella.

Palvelu sisältää opastuksen hakemuksen tekemisessä ja edellytysten arvioimisessa, 1–2 erityishuollon johtoryhmän kokousta, ja päätöksenteon edellyttämien tietojen, lausuntojen ja muiden asiakirjojen hankkimisen sekä päätöksestä tiedon välittämisen asianosaisille.

Kehitysvammaisen henkilön määrittäminen tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon 7.2.2 THL SOTE22.8

Kehitysvammaisen henkilö voidaan määrätä tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon kehitysvammalain perusteella.

Palvelu sisältää kehitysvammaisen henkilön kuulemisen varmistamisen, asian käsittelyn erityishuollon johtoryhmässä, päätöksenteon edellyttämien tietojen, lausuntojen ja muiden asiakirjojen hankkimisen ja päätöksestä tiedon välittämisen asianosaisille sekä alistamisen hallinto-oikeuteen.

Kehitysvammaisen henkilön tahdosta riippumattoman erityishuollon päättäminen 7.2.3 THL SOTE22.8

Kehitysvammaisen henkilö tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon voidaan lopettaa kehitysvammalain perusteella.

Palvelu sisältää kehitysvammaisen henkilön kuulemisen varmistamisen, asian käsittelyn erityishuollon johtoryhmässä, päätöksenteon edellyttämien tietojen, lausuntojen ja muiden asiakirjojen hankkimisen ja päätöksestä tiedon välittämisen asianosaisille.

8 Kehitysvammapoliklinikan palvelutuotteet

Kehitysvammapoliklinikka sijoittuu perusterveydenhuollon erityistasolle. Se tarjoaa perustasoa täydentäviä moniammatillisia diagnostiikkapalveluja, hoitoa ja kuntoutusta tukevia palveluja sekä neuvontaa ja ohjausta kehitysvammaisille tai autismikirjolla oleville henkilöille ja perusterveydenhuollon perustason työntekijöille. Asiakkaaksi hakeudutaan kotikunnan sosiaalityön palvelupyynnöllä tai lääkärin läheteellä. Palvelua annetaan Etevan kehitysvammapoliklinikalla, jossa asiakkaat käyvät työntekijän vastaanotolla. Palvelua voidaan toteuttaa yksilöllisen tarpeen mukaan myös asiakkaan lähiympäristössä, kuten kotona, ryhmäkodissa tai etäpalveluna. Palvelu toteutetaan yhteistyössä asiakkaiden perheiden, verkoston ja sidosryhmien kanssa.

8.1 Kehitysvammapoliklinikan palvelut aikuisille

Kuntoutussuunnitelma 8.1.1

THL SOTE5.2

Kuntoutussuunnitelma on lakisääteinen asiakirja, jossa kuvataan henkilön elämäntilanne, toimintakyky, vamman ja sairauden aiheuttamista rajoitteista seuraavat vaikutukset arkielämään ja henkilön tarvitsemat kuntoutustoimenpiteet. Palvelu sisältää yksilölliseen tarpeeseen perustuvat moniammatilliset tutkimukset ja arvioinnit eli tavallisimmin lääkärin, toiminta-, puhe- tai fysioterapeutin arviot sekä lääkärin kuntoutussuunnitelmalausunnon. Palvelu toistetaan lähtökohtaisesti vuosittain, mutta tämä voi vaihdella asiakaskohtaisesti. Kuntoutussuunnitelma ei sisällä sairauden hoitoa eikä sen suunnittelua. Suunnitelmaa laadittaessa psyykkisen ja fyysisen voinnin tulee olla stabiili.

Kuntoutussuunnitelma, laaja 8.1.2

THL SOTE5.2

Laaja kuntoutussuunnitelma soveltuu tilanteisiin, joissa tarvitaan laaja-alaista, useiden terapeuttien toteuttamaa moniammatillista tutkimusta ja arviointia. Palveluun voivat osallistua lääkärin ja erityistyöntekijöiden lisäksi kehitysvammaisuuteen erikoistuneet psykologi, AAC-ohjaaja, autismi- ja aistimonivammaisten kuntoutusohjaaja, kuntoutusasiantuntija sekä sosiaalityön ammattilainen. Palvelu sisältää kuntoutussuunnitelman palvelut sekä yllämainitut lisät ja moniammatillisen kehitysvammapsykiatrisen erityisosaamisen sekä kiinteään verkosto- ja työryhmätyöskentelyn. Kuntoutussuunnitelma ei sisällä sairauden hoitoa eikä sen suunnittelua. Suunnitelmaa laadittaessa psyykkisen ja fyysisen voinnin tulee olla stabiili.

Kuntoutussuunnitelman päivitys 8.1.3

THL SOTE5.2

Kuntoutussuunnitelma on lakisääteinen asiakirja, jossa kuvataan henkilön elämäntilanne, toimintakyky, vamman ja sairauden aiheuttamista rajoitteista seuraavat vaikutukset arkielämään ja henkilön tarvitsemat kuntoutustoimenpiteet. Kuntoutussuunnitelman päivitys tarkoittaa kesken kuntoutussuunnitelmakauden tehtävää lääkärin lausuntoa, jolla jotain osaa kuntoutussuunnitelmasta muutetaan uudella lausunnolla. Palvelu sisältää yksilölliseen tarpeeseen perustuvan kuntoutussuunnitelman päivityksen lääkärin vastaanotolla sekä lääkärin lausunnon sekä tarvittaessa yhden asiantuntijan arvion.

Tutkimuskokonaisuus aikuiselle tai aikuistuvalla, jolla epäillään kehitysvammaisuutta 8.1.4

THL SOTE5.2

Palvelu sisältää kognitiivisen tason arvioinnin, laajan toimintakyvyn arvioinnin sekä lääketieteelliset johtopäätökset ja diagnoosin asettamisen. Palveluun osallistuvat lääkäri, toimintaterapeutti, psykologi sekä tarvittaessa sosiaalityöntekijä ja muita erityistyöntekijöitä. Palvelu sisältää erityistyöntekijöiden arviot sekä yhteenvedon tutkimuksista.

Tutkimuskokonaisuus henkilölle, jonka epäillään olevan autismikirjolla 8.1.5

THL SOTE5.2

Palvelu on kehitysvammaisen autismikirjon tai epäillyn autismikirjon henkilön diagnostinen arviointi, jossa keskitytään vaikeuksiin ja erotusdiagnostiikkaan vastavuoroisessa sosiaalisessa kanssakäymisessä, kommunikaatiossa, kielessä, leikissä sekä rajoittuneissa ja stereotyyppisessä käyttäytymisessä. Arvioinnissa hyödynnetään muun muassa ADOS- ja/tai ADI-R menetelmiä. Arvioon osallistuvat lääkäri, psykologi, toimintaterapeutti sekä tarpeen mukaan muita kehitysvamma-alan ammattilaisia, kuten autismikuntoutusohjaaja, puheterapeutti tai AAC-ohjaaja.

Arviointi sisältää palautteen, asiantuntijalausunnat sekä lääketieteelliset johtopäätökset ja diagnoosin asettamisen.

Diagnosoidun autismikirjon jatkosuunnitelma 8.1.19

THL SOTE5.1

Palvelu on tarkoitettu henkilölle, jolla on vasta diagnosoitu autismikirjon häiriö. Palvelussa keskitytään löytämään asiakkaalle hänen tarvitsemansa palvelut ja annetaan psykoedukaatiota autismikirjon diagnoosin merkityksestä asiakkaalle ja hänen verkostolleen. Tyypillisimmin tähän osallistuvat sosiaalityöntekijä, psykologi, toimintaterapeutti ja lääkäri.

Palvelu sisältää moniammatillisen suosituksen jatkokuntoutuksesta.

Eryistä seurantaan vaativan lääkityksen aloittaminen 8.1.20

THL SOTE3.1

Palvelu on tarkoitettu henkilölle, jolla aloitetaan uusi alkuvaiheen tarkkaa seurantaan vaativa lääkitys. Palvelu sisältää 3 lääkärin vastaanottokäyntiä, 3 sairaanhoitajan vastaanottokäyntiä ja 6 sairaanhoitajan seurantapuhelua. Palvelutuote sopii esimerkiksi aloitettaessa klotsapiini-lääkitys. Palvelu sisältää kirjalliset jatkohoito-ohjeet.

Lääkärin vastaanottokäynti, suppea 8.1.6

THL SOTE3.1

Palvelun tavoitteena on seurata aiemman vastaanottokäynnin aikana sovittujen muutosten tai suunnitelmien toteutumista ja vaikuttavuutta sekä näiden perusteella tehdä tarvittaessa lääke-muutoksia. Palvelu soveltuu myös esimerkiksi lyhyen yksittäisen asian hoitamiseen. Palvelu on luonteeltaan puolikiireellistä tai kiireetöntä. Palvelu voidaan toteuttaa myös etäyhteydellä.

Lääkärin vastaanottokäynti, perus 8.1.21

THL SOTE3.1

Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason palvelua, auttaa toimintaohjeiden laadinnassa ja tukea kriisien ennaltaehkäisyssä. Palvelu soveltuu hoitojaksoihin, joissa on ensikäynnin jälkeen useampia lääkärin käyntejä, tai aiemmasta muuten tutun asian hoitamiseen. Palvelu on luonteeltaan puolikiireellistä tai kiireetöntä. Palvelu voidaan toteuttaa myös etäyhteydellä.

Lääkärin vastaanottokäynti, laaja 8.1.7

THL SOTE3.1

Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason palvelua, auttaa toimintaohjeiden laadinnassa ja tukea kriisien ennaltaehkäisyä. Palvelu soveltuu muun muassa laajempien kokonaisuuksien arviointiin ja lääkärinlausuntojen tarpeen sekä lääkehoidon arviointiin. Palvelu on luonteeltaan kiireetöntä. Palveluun sisältyy peruslaajuinen lääkärinlausunto. Palvelu voidaan toteuttaa myös etäyhteydellä.

Lääkärin puhelu 8.1.22

THL SOTE3.1

Palvelun tavoitteena on tiedustella asiakkaan nykytilaa, selvittää lisätietoja tai tiedustella aiemman vastaanottokäynnin aikana sovittujen muutosten tai suunnitelmien toteutumista ja vaikuttavuutta. Palvelu toteutetaan puhelinyhteydellä.

Lääkärin etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.8

THL SOTE3.1

Konsultaatiopalvelu on kahden ammattihenkilön välistä kommunikaatiota. Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason sekä eri erikoissairaanhoidon alojen palvelua, auttaa toimintaohjeiden laadinnassa ja tukea kriisien ennaltaehkäisyä. Etäyhteydellä tai puhelimitse toteutettavan konsultaation tavoitteena voi olla muun muassa haastavasti käyttäytyvän asiakkaan lääkityksen tarkistaminen, ja/tai jatkohoidon suunnittelu yhdessä tilaajan kanssa. Konsultaatio edellyttää asiakkaan esitietojen toimittamisen lääkärille ennen konsultaatioaikaa.

Psykologin etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.9

THL SOTE12.1

Konsultaatiopalvelu on kahden ammattihenkilön välistä kommunikaatiota. Palvelu on psykologin etäyhteydellä toteuttama konsultaatio. Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason sekä eri erikoissairaanhoidon alojen palvelua, tai tukea asiakkaan päiväaikaisen toiminnan tai asumisyksikön henkilökuntaa asiakkaan vahvuuksien, vuorovaikutustarpeiden, psyykkisen tilan ja muiden erityisen tuen tarpeiden käsittelyssä ja/tai toimintamallien löytämisessä. Konsultaatio edellyttää asiakkaan esitietojen toimittamisen psykologille ennen konsultaatioaikaa.

Konsultaation sisällöstä ja kestosta sovitaan etukäteen.

Asiantuntijan etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.10

THL SOTE5.1

Konsultaatiopalvelu on kahden ammattihenkilön välistä kommunikaatiota. Palvelu on puhe-, fysio- tai toimintaterapeutin etäyhteydellä toteuttama konsultaatio. Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason sekä eri erikoissairaanhoidon alojen palvelua, tai tukea asiakkaan päiväaikaisen toiminnan tai asumisyksikön henkilökuntaa asiakkaan vahvuuksien, vuorovaikutustarpeiden ja muiden erityisen tuen tarpeiden käsittelyssä ja/tai toimintamallien löytämisessä. Konsultaatio edellyttää asiakkaan esitietojen toimittamisen asiantuntijalle ennen konsultaatioaikaa.

Konsultaation sisällöstä ja kestosta sovitaan etukäteen.

Sairaanhoitajan etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.23

THL SOTE5.1

Konsultaatiopalvelu on kahden ammattihenkilön välistä kommunikaatiota. Palvelu on sairaanhoitajan etäyhteydellä toteuttama konsultaatio. Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason sekä eri erikoissairaanhoidon alojen palvelua, tai tukea asiakkaan päiväaikaisen toiminnan tai asumisyksi-

kön henkilökuntaa asiakkaan vahvuuksien, vuorovaikutustarpeiden ja muiden erityisen tuen tarpeiden käsittelyssä ja/tai toimintamallien löytämisessä. Konsultaatio edellyttää asiakkaan esitetietojen toimittamisen asiantuntijalle ennen konsultaatioaikaa.

Konsultaation sisällöstä ja kestosta sovitaan etukäteen.

Psykologin vastaanottokäynti, perus 8.1.24

THL SOTE12.1

Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason palvelua, auttaa toimintaohjeiden laadinnassa ja tukea kriisien ennaltaehkäisyssä. Palvelu soveltuu esimerkiksi etukäteis- tai seurantakäynteihin. Palvelu on luonteeltaan puolikiireellistä tai kiireetöntä. Palvelu voidaan toteuttaa myös etäyhteydellä.

Psykologin vastaanottokäynti, laaja 8.1.25

THL SOTE12.1

Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason palvelua, auttaa toimintaohjeiden laadinnassa ja tukea kriisien ennaltaehkäisyssä. Palvelu soveltuu muun muassa laajempiin psykologinlausuntojen tarpeen arviointiin. Palvelu on luonteeltaan puolikiireellistä tai kiireetöntä. Palvelu voidaan toteuttaa myös etäyhteydellä.

Psykologin tutkimus 8.1.11

THL SOTE12.1

Psykologin tekemässä yksilötutkimuksessa selvitetään asiakkaan kehitystasoa, oppimisvalmiuksia ja neuropsykologisia toimintoja koulunkäyntiin tai työelämään liittyvien suunnitelmien tueksi tai psykososiaalisen tai tunne-elämän tilanteen kartoitusta muuttuneen toimintakyvyn takia. Tutkimuksia voidaan tarvita esimerkiksi pidennetyn oppivelvollisuuden, koulujärjestelyn tai jatko-opintojen suunnittelun tueksi tai psyykkisen voimien tai toimintakyvyn muutosten yhteydessä (esimerkiksi epäily muistioireista). Arvioinnin perusteella suunnitellaan asiakkaan tarvitsema tuki arjessa.

Palvelu sisältää 3–4 tapaamista (à 60 min) joko kehitysvammapoliklinikalla tai asiakkaan toimintaympäristössä esimerkiksi kotona, koulussa tai päiväaikaisessa toiminnassa sekä lähi-ihmisen haastattelun, palautteen sekä tarvittavat psykologin lausunnot. Poliklinikan ulkopuolisista arviokäynneistä veloitetaan lisäksi tuote 8.3.1 eli asiantuntijan matka-aika.

Psykologin laaja tutkimus 8.1.12

THL SOTE12.1

Psykologin tekemä laaja tutkimus sisältää kehitystason sekä kognitiivisen kehitystason ja oppimisvalmiuksien että psyykkisen tilanteen ja psykososiaalisen toimintakyvyn arvioinnin. Laajaa psykologin tutkimusta voidaan tarvita esimerkiksi, jos asiakkaan tilanteen taustalla on neuropsykiatrista oireilua tai jos asiakkaan tarvitseman tuen suunnittelu on erityisen vaativaa.

Palvelu sisältää 4–6 tapaamista (à 60 min) joko kehitysvammapoliklinikalla tai asiakkaan toimintaympäristössä esimerkiksi kotona, koulussa tai päiväaikaisessa toiminnassa sekä lähi-ihmisen haastattelun, palautteen sekä tarvittavat psykologin lausunnot. Poliklinikan ulkopuolisista arviokäynneistä veloitetaan lisäksi tuote 8.3.1 eli asiantuntijan matka-aika.

Lääkäriin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.26

THL SOTE3.1

Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason palvelua, auttaa toimintaohjeiden laadinnassa ja tukea kriisien ennaltaehkäisyssä. Lääkäri osallistuu Etevan kehitysvammapoliklinikan toisen työntekijän vastaanottokäynnille. Palvelu soveltuu muun muassa palvelun tarpeen arviointiin. Palvelu on luonteeltaan puolikiireellistä tai kiireetöntä.

Psykologin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.27

THL SOTE12.1

Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason palvelua, auttaa toimintaohjeiden laadinnassa ja tukea kriisien ennaltaehkäisyssä. Psykologi osallistuu Etevan kehitysvammapoliklinikan toisen työntekijän vastaanottokäynnille. Palvelu soveltuu muun muassa palvelun tarpeen arviointiin. Palvelu on luonteeltaan puolikiireellistä tai kiireetöntä.

Asiantuntijan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.28

THL SOTE5.1

Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason palvelua, auttaa toimintaohjeiden laadinnassa ja tukea kriisien ennaltaehkäisyssä. Asiantuntija osallistuu Etevan kehitysvammapoliklinikan toisen työntekijän vastaanottokäynnille. Palvelu soveltuu muun muassa palvelun tarpeen arviointiin. Palvelu on luonteeltaan puolikiireellistä tai kiireetöntä.

Sairaanhoitajan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.29

THL SOTE5.1

Palvelun tavoitteena on vahvistaa perustason palvelua, auttaa toimintaohjeiden laadinnassa ja tukea kriisien ennaltaehkäisyssä. Sairaanhoitaja osallistuu Etevan kehitysvammapoliklinikan toisen työntekijän vastaanottokäynnille. Palvelu soveltuu muun muassa palvelun tarpeen arviointiin. Palvelu on luonteeltaan puolikiireellistä tai kiireetöntä.

Puheterapia-arviointi 8.1.13

THL SOTE6.3

Puheterapeutti arvioi asiakkaan arjen tilanteiden vuorovaikutusta, viestintää ja/tai syömis- ja nielemistoimintoja. Vuorovaikutustilanteiden arvioinnissa tavoitteena on saada tietoa siitä, millä tavalla asiakkaan kanssa syntyy kontakti, hänen kiinnostuksen kohteistaan ja suhteestaan ympäristöönsä (toiset ihmiset, esinemaailma). Arvioinnissa selvitetään toimivat/haasteelliset vuorovaikutustilanteet ja viestintäkeinot sekä asiakkaan puheen ja kielen ymmärtämisen tasoa.

Arvioinnin apuna voidaan käyttää myös arjessa videoituja (vuorovaikutus)tilanteita ja/tai kyselylomaketta. Arvioinnin perusteella suunnitellaan ja suositellaan ohjausta, lisätutkimuksia tai hoitoa ja kuntoutusta.

Palvelu sisältää 1–2 tapaamista (à 60 min) joko kehitysvammapoliklinikalla tai asiakkaan toimintaympäristössä esimerkiksi kotona, koulussa tai päiväaikaisessa toiminnassa, palautteen ja tarvittavat puheterapeutin lausunnot. Poliklinikan ulkopuolisista arviokäynneistä veloitetaan lisäksi tuote 8.3.1 eli asiantuntijan matka-aika.

Puheterapia-arviointi, laaja 8.1.14

THL SOTE6.3

Puheterapeutti arvioi asiakkaan ja hänen lähiympäristönsä vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä asiakkaan kommunikaatiokykyä. Arvioinnin tavoitteena on saada tietoa, jonka perusteella kehitetään käytännön ratkaisuja asiakkaan arkeen, toimivampia vuorovaikutustilanteita ja viestintäkeinoja. Arvioinnin perusteella sovitaan, kuinka asiakkaan lähi-ihmiset sitoutuvat näiden ratkaisujen toteuttamiseen ja minkälaisia tukitoimia tai yksilöllistä kuntoutusta tarvitaan.

Palvelu sisältää enintään 5 tapaamista (à 60 min) joko kehitysvammapoliklinikalla tai asiakkaan toimintaympäristössä esimerkiksi kotona, koulussa tai päiväaikaisessa toiminnassa, kommunikaatiomateriaalin valmistamista sekä puheterapeutin lausunnon. Arvioinnissa huomioidaan jatkotoimien tarpeet, kuten apuväline- ja/tai jatkokuntoutussuositukset sekä ehdotukset kommunikoinnin kehittämiseksi. Poliklinikan ulkopuolisista arviokäynneistä veloitetaan lisäksi tuote 8.3.1 eli asiantuntijan matka-aika.

Erillinen lausunto, perus 8.1.15

THL SOTE22.8

Asiantuntijoiden tutkimuksiin, arviointeihin ja dokumentteihin perustuen tehdään pyydettyä tarkoitusta varten peruslaajuinen lausunto.

Erillinen lausunto, laaja 8.1.30

THL SOTE22.8

Asiantuntijoiden tutkimuksiin, arviointeihin ja dokumentteihin perustuen tehdään pyydettyä tarkoitusta varten laaja lausunto, esimerkiksi koulua, jatko-opintoja tai kuntoutusta varten.

Terapeutin tai kuntoutusohjaajan arvio 8.1.16

THL SOTE5.1

Palvelussa tuotetaan toiminta- tai fysioterapeutin arviointi. Asiantuntija arvioi ennalta määritellyltä osa-alueelta asiakkaan toimintakykyä, tuen tarvetta, tarvittavia apuvälineitä tai kuntoutuksen jatkamista.

Palvelu sisältää 1-3 tapaamista (à 60 min) joko kehitysvammapoliklinikalla tai asiakkaan toimintaympäristössä esimerkiksi kotona, koulussa tai päiväaikaisessa toiminnassa. Poliklinikan ulkopuolisista arviokäynneistä veloitetaan lisäksi tuote 8.3.1 eli asiantuntijan matka-aika. Käynteihin sisältyy tarvittavat lausunnot ja suositukset.

Terapeutin tai kuntoutusohjaajan laaja arvio 8.1.17

THL SOTE5.1

Palvelussa tuotetaan toiminta- tai fysioterapeutin laaja arviointi. Asiantuntija arvioi asiakkaan toimintakokonaisuuksien hallintaan liittyviä taitoja, valmiuksia ja niiden osatekijöitä yhteistyössä asiakkaan lähi-ihmisten kanssa.

Palvelu sisältää 4–6 tapaamista (à 60 min) joko kehitysvammapoliklinikalla tai asiakkaan toimintaympäristöissä esimerkiksi kotona, koulussa tai päiväaikaisessa toiminnassa. Poliklinikan ulkopuolisista arviokäynneistä veloitetaan lisäksi tuote 8.3.1 eli asiantuntijan matka-aika. Käynteihin sisältyy palautekeskustelu, tarvittavat lausunnot ja suositukset.

Seksuaalineuvojan toteuttama neuvonta ja ohjaus, vastaanottokäynti 8.1.18

THL SOTE5.1

Palvelun tarkoituksena on antaa tukea kehitysvammaisen seksuaalisuuteen ja seksuaaliseen kehitykseen liittyviin käytännön asioihin ja auttaa ratkaisemaan aiheeseen liittyviä pulmia. Palvelu on suunnattu myös kehitysvammaisen läheisille.

Seksuaalineuvonnassa annetaan tietoa esimerkiksi anatomiasta, kasvusta ja kehityksestä, seksistä, raskaudesta ja sen ehkäisystä sekä seksiteitse leviävistä taudeista. Lisäksi opetetaan tunne- ja turvataitoja sekä tunnistamaan omia ja toisten rajoja. Kommunikoinnin ja ymmärtämisen tukena käytetään kuvallista materiaalia. Palvelu koostuu yhdestä tai useammasta käynnistä.

Palvelun tavoitteet ja tapaamiskertojen määrä sovitaan yksilöllisesti. Palvelu tapahtuu joko kehitysvammapoliklinikalla tai asiakkaan kotona. Poliklinikan ulkopuolisista arviokäynneistä veloitetaan lisäksi tuote 8.3.1 eli asiantuntijan matka-aika.

Seksuaaliterapeutin vastaanottokäynti 8.1.31

THL SOTE5.1

Palvelun tarkoituksena on antaa tukea kehitysvammaisen seksuaalisuuteen ja seksuaaliseen kehitykseen liittyviin käytännön asioihin ja auttaa ratkaisemaan aiheeseen liittyviä pulmia. Seksuaalite-

rapia on yksilöille ja pareille suunnattu menetelmä ja siinä käsitellään seksuaalisuuteen liittyviä kysymyksiä, kuten läheisyyttä, seksiä ja parisuhdetta. Haasteiden taustalla olevia kuten tunne-elämään ja itsetuntoon liittyviä haasteita ratkotaan. Palvelu on suunnattu myös kehitysvammaisen lähiyhteisölle.

Seksuaaliterapiassa annetaan tietoa esimerkiksi anatomiasta, kasvusta ja kehityksestä, seksistä, raskaudesta ja sen ehkäisystä sekä seksiteitse leviävistä taudeista. Lisäksi opetetaan tunne- ja turvataitoja sekä tunnistamaan omia ja toisten rajoja. Kommunikoinnin ja ymmärtämisen tukena käytetään kuvallista materiaalia. Palvelu koostuu yhdestä tai useammasta käynnistä.

Palvelun tavoitteet ja tapaamiskertojen määrä sovitaan yksilöllisesti. Palvelu tapahtuu joko kehitysvammapoliklinikalla tai asiakkaan kotona. Poliklinikan ulkopuolisista arviokäynneistä veloitetaan lisäksi tuote 8.3.1 eli asiantuntijan matka-aika

Sosiaalityöntekijän toteuttama ohjaus ja neuvonta, tuntiperusteinen 8.1.32

THL SOTE16.2

Palvelun avulla annetaan ohjausta ja neuvontaa sekä arvioidaan asiakkaan avun ja tuen tarvetta sekä suunnitellaan hänen tarvitsemiaan palveluja. Palvelu on kunnan sosiaalityötä täydentävää palvelua. Palvelu voidaan toteuttaa myös etäyhteydellä.

Sairaanhoitajan puhelu 8.1.33

THL SOTE5.1

Palvelun tavoitteena on tiedustella asiakkaan nykytilaa, selvittää lisätietoja tai tiedustella aiemman vastaanottokäynnin aikana sovittujen muutosten tai suunnitelmien toteutumista ja vaikuttavuutta. Palvelu toteutetaan puhelinyhteydellä.

Sairaanhoitajan vastaanottokäynti, perus 8.1.34

THL SOTE5.1

Palvelu sisältää esimerkiksi aloitetun hoidon seurannan tai yksittäisen kohtauksen asiakkaaseen tai hänen lähiympäristöönsä. Palvelu voidaan toteuttaa myös etäyhteydellä.

Sairaanhoitajan vastaanottokäynti, laaja 8.1.35

THL SOTE5.1

Palvelu sisältää esimerkiksi esitietojen keruun, nykytilanteen tarkan kartoittamisen ja näistä yhteenvedon tekemisen. Palvelu voidaan toteuttaa myös etäyhteydellä.

8.2 Lasten ja nuorten palvelut kehitysvammapoliklinikalla

Kehitysvammapoliklinikka sijoittuu perusterveydenhuollon erityistasolle. Se tarjoaa perustasoa täydentäviä alle 18-vuotiden lasten ja nuorten arviointia, hoitoa ja kuntoutusta tukevia palveluja sekä ohjausta ja neuvontaa. Alle 18-vuotiaille suunnatut kehitysvammapsykiatrian palvelutuotteet ovat sisällöltään samat kuin vastaavat aikuisille tuotettavat.

Eteva suosittelee pienten lasten kehitysvammaepäilyssä ensisijaisesti erikoissairaanhoidon selvittäjää hoidon porrastuksen mukaisesti.

Kuntoutussuunnitelma alle 18-vuotiaalle 8.2.1

THL SOTE5.2

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Kuntoutussuunnitelma 8.1.1.

Kuntoutussuunnitelma alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.2

THL SOTE5.2

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Kuntoutussuunnitelma, laaja 8.1.2.

Kuntoutussuunnitelman päivitys alle 18-vuotiaalle 8.2.3

THL SOTE5.2

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Kuntoutussuunnitelman päivitys 8.1.3.

Tutkimuskokonaisuus henkilölle, jonka epäillään olevan autismikirjolla alle 18-vuotiaalle 8.2.4

THL SOTE5.2

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Tutkimuskokonaisuus henkilölle, jonka epäillään olevan autismikirjolla 8.1.5.

Diagnosoidun autismikirjon jatkosuunnitelma alle 18-vuotiaalle 8.2.18

THL SOTE5.2

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Diagnosoidun autismikirjon jatkosuunnitelma 8.1.19.

Eriyistä seurantaa vaativan lääkityksen aloittaminen alle 18-vuotiaalle 8.2.19

THL SOTE3.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Eriyistä seurantaa vaativan lääkityksen aloittaminen 8.1.20.

Lääkärin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, suppea 8.2.5

THL SOTE3.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Lääkärin vastaanottokäynti, suppea 8.1.6.

Lääkärin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, perus 8.2.20

THL SOTE3.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Lääkärin vastaanottokäynti, perus 8.1.21.

Lääkärin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.6

THL SOTE3.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Lääkärin vastaanottokäynti, laaja 8.1.7.

Lääkärin puhelu alle 18-vuotiaalle 8.2.21

THL SOTE3.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Lääkärin puhelu 8.1.22.

Lääkärin etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen 8.2.7

THL SOTE3.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Lääkärin etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.8.

Psykologin etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen 8.2.8

THL SOTE12.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Psykologin etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.9.

Asiantuntijan etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen 8.2.9

THL SOTE5.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Asiantuntijan etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.10.

Sairaanhoitajan etäkonsultaatio alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen 8.2.22

THL SOTE5.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Sairaanhoitajan etäkonsultaatio, tuntiperusteinen 8.1.23.

Psykologin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, perus 8.2.23

THL SOTE12.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Psykologin vastaanottokäynti perus 8.1.24.

Psykologin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.24

THL SOTE12.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Psykologin vastaanottokäynti laaja 8.1.25.

Psykologin tutkimus alle 18-vuotiaalle 8.2.10

THL SOTE12.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Psykologin tutkimus 8.1.11.

Psykologin laaja tutkimus alle 18-vuotiaalle 8.2.11

THL SOTE12.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Psykologin laaja tutkimus 8.1.12.

Lääkärin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle 8.2.25

THL SOTE3.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Lääkärin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.26.

Psykologin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle 8.2.26

THL SOTE12.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Psykologin osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.27.

Asiantuntijan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle 8.2.27

THL SOTE5.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Asiantuntijan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.28.

Sairaanhoitajan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille alle 18-vuotiaalle 8.2.28

THL SOTE5.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Sairaanhoitajan osallistuminen toisen ammattilaisen vastaanottokäynnille 8.1.29.

Puheterapia-arviointi alle 18-vuotiaalle 8.2.12

THL SOTE6.3

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Puheterapia-arviointi 8.1.13.

Puheterapia-arviointi alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.13

THL SOTE6.3

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Puheterapia-arviointi, laaja 8.1.14.

Erillinen lausunto alle 18-vuotiaalle, perus 8.2.14

THL SOTE22.8

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Erillinen lausunto, perus 8.1.15.

Erillinen lausunto alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.29

THL SOTE22.8

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Erillinen lausunto laaja 8.1.30.

Terapeutin tai kuntoutusohjaajan arvio alle 18-vuotiaalle 8.2.15

THL SOTE5.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Terapeutin tai kuntoutusohjaajan arvio 8.1.16.

Terapeutin tai kuntoutusohjaajan laaja arvio alle 18-vuotiaalle 8.2.16

THL SOTE5.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Terapeutin tai kuntoutusohjaajan laaja arvio 8.1.17.

Seksuaalineuvojan toteuttama neuvonta ja ohjaus alle 18-vuotiaalle, vastaanottokäynti 8.2.17

THL SOTE5.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Seksuaalineuvojan toteuttama neuvonta ja ohjaus, vastaanottokäynti 8.1.18.

Seksuaaliterapeutin vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle 8.2.30

THL SOTE5.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Seksuaaliterapeutin vastaanottokäynti 8.1.31.

Sosiaalityöntekijän toteuttama ohjaus ja neuvonta alle 18-vuotiaalle, tuntiperusteinen 8.2.31

THL SOTE16.2

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Sosiaalityöntekijän toteuttama ohjaus ja neuvonta, tuntiperusteinen 8.1.32.

Sairaanhoitajan puhelu alle 18-vuotiaalle 8.2.32

THL SOTE5.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Sairaanhoitajan puhelu 8.1.33.

Sairaanhoitajan vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, perus 8.2.33

THL SOTE5.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Sairaanhoitajan vastaanottokäynti, perus 8.1.34.

Sairaanhoitajan vastaanottokäynti alle 18-vuotiaalle, laaja 8.2.34

THL SOTE5.1

Palvelutuote vastaa aikuisten samansisältöistä tuotetta Sairaanhoitajan vastaanottokäynti, laaja 8.1.35.

8.3 Palvelutuotteet matka-ajan laskuttamiseen

Asiantuntijan matka-aika 8.3.1

THL SOTE22.8

Lääkärin matka-aika 8.3.2

THL SOTE22.8

Palvelutuotteiden ostoehdot kunnille

Etevan antama palvelu perustuu hyväksytyyn erityishuolto-ohjelmaan tai muuhun viranomaispäätökseen. Palvelu myös lopetetaan tai sen sisältöä muutetaan edellä mainituilla päätöksillä. Palvelu toteutetaan Etevan hallituksen vuosittain vahvistaman palvelutuoteluettelon mukaisesti.

Eteva järjestää Etevan asumispalveluissa oleville asiakkaille päiväaikaista toimintaa pääsääntöisesti kaikkina arkipäivinä, pois lukien sovittu loma-aika.

Kunta tai muu tilaaja maksaa tilaamistaan palveluista Etevan hallituksen vuosittain vahvistaman palvelutuotehinnaston mukaisen hinnan. Muilta tilaajilta kuin jäsenkunnilta voidaan periä korotettua hintaa, joka sisältää muun muassa hallinnollisesta työstä aiheutuneita kustannuksia.

Jos Eteva on tehnyt palvelupyynnön perustuen asiakkaalle toteuttamissuunnitelman (palveluratkaisun), mutta asiakas ei siirrykään Etevan palvelujen piiriin, veloitetaan tehdystä työstä tuotteen 5.1.1 mukaisesti näiden ostoehtojujen nojalla.

Sopimusohjausneuvotteluissa sovitaan jäsenkuntien kanssa seuraavan tai seuraavien vuosien palveluostojen puitteista. Eteva veloittaa kuntia tai muita tilaajia niiltä päiviltä, jotka asiakkaat ovat Etevan palvelunkäyttäjiä seuraavin rajauksin:

- Asiakkaan siirtyessä pysyvästi toisen palveluntuottajan palveluihin on siitä sovittava vähintään kuukautta ennen siirtymispäivää. Tällöin Eteva veloittaa kunnalta tai muulta tilaajalta asiakkaan todelliset palveluissa olopäivät. Jos siirtyminen tapahtuu lyhyemmällä sopimisajalla, Eteva veloittaa kunnalta karenssimaksuina asiakkaan 3 viikon palvelumaksut.
- Etevan asiakaspaikka palveluissa on asiakkaalle varattuna myös asiakkaan oman loman, sairauden tai muun palveluista poissaolon aikana, ja asiakkaalla on oikeus palata takaisin omaan kotiinsa ja/tai muihin palveluihin oman aikataulunsa mukaisesti. Tämän vuoksi nämä poissaolot eivät katkaise laskutusta ensimmäisen kuukauden aikana. Tahdosta riippumattoman jakson aikana kehitysvammapsykiatrian yksiköiden laskutusta ei voida keskeyttää poissaolojen vuoksi.
- Jos palvelun tilaaja tai käyttäjä ei ilman pätevää syytä peruuta asiakkaan palveluun tuloa viimeistään seitsemän päivää ennen sovitun lyhytaikaisen asumis- tai hoitajakson alkamista, kunnalta tai muulta tilaajalta peritään sovitun jakson maksu. Maksu peritään kuitenkin enintään seitsemältä päiviltä. Tuntihoito on peruutettava viimeistään 2 arkipäivää ennen sovitun hoitajakson alkamista.
- Perhehoidon päättyessä kunta tai muu tilaaja maksaa maksun myös perhehoitajan mahdolliselta irtisanomisajalta (60 päivää). Asiakkaan kuolemantapauksen yhteydessä kunta on velvollinen suorittamaan palvelumaksut Etevalle 30 päivän ajalta.
- 16 vuotta täyttäneet asiakkaat osallistuvat pääsääntöisesti päiväaikaiseen toimintaan toimintakeskuksissa. Mikäli asiakas on Etevan asumispalveluissa eikä osallistu koulujen loma-aikana kesäkuussa toimintakeskuksessa toteutettuun päiväaikaiseen toimintaan, järjestetään palvelu tuotteella Ryhmämuotoinen toiminta asumisyksikössä.
- Jos asiakas on tilapäishoidossa toisella palveluntuottajalla, Eteva hoitaa kuljetuksen päiväaikaiseen toimintaan, mikäli se voidaan yhdistää muihin asiakaskuljetuksiin.

- Eteva kohtelee perussopimuksensa mukaisesti jäsenkuntiaan tasapuolisesti. Toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan yhtymähallituksen päättämällä palvelutuotehinnoilla ja asiakasmaksuilla, jotta taseeseen ei kertyisi alijäämää. Mikäli henkilöasiakkaalta ei saada perittyä hänelle kuuluvia asiakasmaksuja, ne veloitetaan asiakkaan kotikunnalta.
- Asiakkaan kuolemantapauksen yhteydessä palvelumaksuja kunnalta tai asiakkaalta peritään vain siltä ajalta, kun asiakas on palveluja käyttänyt. Perhehoidon asiakkaan osalta kuolemantapauksen yhteydessä toimitaan kohdan 5. mukaisesti.
- Tulkkipalvelut eivät sisälly palvelutuotteiden hintoihin. Kunta vastaa tulkkipalvelun tilaamisesta asiakkaalle ja kustannuksista.
- Tuntiperusteisissa tuotteissa laskutus pyöristetään seuraavaan alkavaan tuntiin.

Lastensuojeluasiakas

Kunta on velvollinen huolehtimaan lastensuojeluasiakkaana olevan lapsen tai nuoren itsenäistymisvarojen kerryttämisestä kaikissa lasten ja nuorten palvelutuotteissa.

Henkilöasiakkailta perittävät maksut ja niiden ostoehdot

Erityishuoltona asiakkaalle annettavat palvelut ovat palvelunkäyttäjälle maksuttomia. Muista palveluista asiakas maksaa yhtymähallituksen vahvistamat asiakasmaksut ja/tai vuokrasopimuksen mukaisen vuokran.

Asiakasmaksut alkavat seuraavan kalenterikuukauden alusta asiakkaan täytettyä 16 vuotta tai kun lastensuojelun jälkihuolto päättyy.

Asumispalvelut ja kehitysvammapsykiatrian yksiköt

Asiakas maksaa vakituksessa asumispalvelussa asunnostaan vuokran. Kun asiakas irtisanoo vuokrasopimuksensa, lasketaan kuukauden irtisanomisaika sen kalenterikuukauden viimeisestä päivästä, jonka aikana irtisanominen on tehty.

Asiakas maksaa asumispalveluissa ja kehitysvammapsykiatrian yksiköissä ylläpidosta, joka koostuu ateriamaksusta ja maksullisista lisäpalveluista.

Ateriamaksussa on 2 luokkaa:

- osapäivämaksu: yksi lämmin ateria ja välipala (aamupala, välipala, iltapala) tai 2 välipalaa
- kokopäivämaksu: 2 lämmintä ateriaa ja välipalat

Lisäpalveluissa on asiakkaan valittavissa 2 maksuluokkaa:

- luokka 1: 1–3 lisäpalvelua
- luokka 2: vähintään 4 lisäpalvelua

Kehitysvammapsykiatrian palveluissa on käytössä vain lisämaksuluokka 1.

Lyhytaikaisessa asumispalvelussa asiakkaan asumispaketti sisältää asumisen, ateriat ja muun ylläpidon. Jos asiakas käyttää ravintoliuosta eikä ruokaile Etevan palveluissa, häneltä ei peritä ateriamaksua. Lyhytaikainen palvelu kestää yhtäjaksoisesti enintään 3 kuukautta.

Asiakkaan ollessa poissa Etevan asumispalveluista yhtäjaksoisesti vähintään 30 päivän jakson, häneltä ei peritä lisäpalvelun kuukausiveloitusta.

Osallisuutta ja työllistymistä edistävä toiminta

Asiakas maksaa osallisuutta ja työllistymistä edistävässä toiminnassa ateriamaksun, joka sisältää 1 lämpimän aterian ja välipalan.

Pitkäaikainen perhehoito

Pitkäaikainen perhehoito on asiakkaalle täyttä ylläpitoa, jossa asiakas maksaa tuloihinsa suhteutetun asiakasmaksun. Jos pitkäaikainen perhehoito keskeytyy määräajaksi asiakkaasta johtuvasta syystä, asiakas maksaa asiakasmaksun viideltä ensimmäiseltä keskeytyspäivältä.

Lyhytaikainen ja osavuorokautinen perhehoito

Asiakasmaksuissa noudatetaan omaishoitoasiakkaiden asiakasmaksuja kaikkien asiakkaiden osalta. Osavuorokautisessa perhehoidossa maksu on puolet lyhytaikaisen perhehoidon maksusta. Jos lyhytaikainen perhehoito keskeytyy määräajaksi asiakkaasta johtuvasta syystä, asiakas maksaa asiakasmaksun toteuman mukaisesti.

Etevan palvelutuotteiden ja THL:n termien vastaavuustaulukko

THL Koodi	THL Luokka	THL Kuvaus	Eteva Palvelutuotteet
Asumispalvelut			
SOTE10.4	Palveluasuminen	Sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja järjestää sosiaalihuollon asiakkaalle palveluasunnon ja sinne osavuorokautisesti asiakkaan tarvitsemaa hoitoa ja huolenpitoa sekä asumiseen liittyviä palveluja.	2.1.8, 2.2.2
SOTE10.5	Tehostettu palveluasuminen	Sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja järjestää sosiaalihuollon asiakkaalle palveluasunnon ja sinne asiakkaan tarvitsemaa hoitoa ja huolenpitoa sekä asumiseen liittyviä palveluja asiakkaan ympärivuorokautiseen hoidon ja huolenpidon tarpeeseen.	2.1.3, 2.1.4, 2.2.3, 2.2.5, 2.2.7, 2.2.9, 2.2.12, 2.4.1, 2.4.2, 2.2.13, 2.2.14,
SOTE10.6	Tuettu asuminen	Sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja tukee ja ohjaa sosiaalihuollon asiakasta itsenäisessä asumisessa tai siirtymisessä itsenäiseen asumiseen.	2.2.1
SOTE10.7	Tilapäinen asuminen	Sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja järjestää sosiaalihuollon asiakkaalle väliaikaisen majoituksen ja tarvittavan tuen ja avun yllättävään ja satunnaiseen tarpeeseen.	2.1.1, 2.1.2, 2.2.4, 2.2.6, 2.2.8, 2.2.10, 2.1.9, 2.1.10,
SOTE22.8	Muu oheis- ja tukipalvelu	Muu oheis- tai tukipalvelu, jolle ei ole määrätty luokituksessa omaa luokkaansa.	2.1.5, 2.1.11, 2.1.12, 2.3.2, 2.3.3, 2.3.4, 2.3.5, 2.3.6, 2.3.7

THL Koodi	THL Luokka	THL Kuvaus	Eteva Palvelutuotteet
Perhehoitopalvelut			
SOTE10.9	Perhehoito	Sosiaalipalvelu, jossa perhehoitaja antaa sosiaalihuollon asiakkaalle hoitoa tai huolenpitoa joko omassa kodissaan tai asiakkaan kotona.	3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5, 3.1.6, 3.1.7, 3.1.8, 3.1.9, 3.1.10, 3.1.11, 3.1.12, 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3

THL Koodi	THL Luokka	THL Kuvaus	Eteva Palvelutuotteet
Osallisuutta ja työllistymistä edistävä toiminta			
SOTE11.1	Kuntouttava työtoiminta	Sosiaalipalvelu, jossa parannetaan pitkään työtömänä olleen sosiaalihuollon asiakkaan henkilökohtaisia työllistymisedellytyksiä ja elämäntilannetta. Huom. Kuntouttavan työtoiminnan pääasiallinen tavoite on sijoittuminen työelämään. Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) mukaiset vaatimukset täyttävässä, kunnan hyväksymässä paikassa.	4.5.1
SOTE11.3	Vammaisten henkilöiden työhönvalmennus	Sosiaalipalvelu, jossa autetaan vammaista sosiaalihuollon asiakasta sopeutumaan työelämään tukemalla sekä asiakasta työntekijänä että työyhteisöä.	4.2.1
SOTE11.4	Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta	Sosiaalipalvelu, jossa tuetaan vammaista sosiaalihuollon asiakasta työsopimussuhteisen työpaikan saamisessa. Huom. Asiakkaalle voidaan esim. järjestää työpaikka, auttaa työpaikan löytämisessä tai tukea ja ohjata ammatillisen koulutuksen hankkimisessa.	4.1.1, 4.1.4
SOTE11.5	Päivätoiminta	Sosiaalipalvelu, jossa järjestetään sosiaalihuollon asiakkaan toimintakykyä, henkistä vireyttä ja sosiaalisia suhteita edistävää toimintaa säännöllisesti päiväsaikaan tietyissä tiloissa.	4.3.1, 4.3.2, 4.3.3, 4.3.4
SOTE22.8	Muu oheis- tai tukipalvelu	Muu oheis- tai tukipalvelu, jolle ei ole määrätty luokituksessa omaa luokkaansa.	4.4.1

THL Koodi	THL Luokka	THL Kuvaus	Eteva Palvelutuotteet
Asiantuntijapalvelut			
SOTE12.1	Psykologipalvelu	Käyttäytymiseen ja psyykkisiin toimintoihin liittyvä terveystyö, jota antaa psykologi.	5.1.4, 5.1.5, 5.2.5, 5.3.1, 5.5.1
SOTE16.2	Sosiaaliohjaus	Sosiaalipalvelu, jossa arvioidaan sosiaalihuollon asiakkaan palvelutarpeita, ohjataan asiakas palveluihin, tuetaan häntä palvelujen käytössä ja elämänhallinnassa ja tehdään yhteistyötä eri tukimuotojen yhteensovittamiseksi. Huom. Sosiaaliohjauksessa sosiaalihuollon ammattihenkilö tukee sosiaalihuollon asiakasta vuorovaikutuksessa tämän kanssa asiakassuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	5.1.1
SOTE22.8	Muu oheis- tai tukipalvelu	Muu oheis- tai tukipalvelu, jolle ei ole määritetty luokituksessa omaa luokkaansa.	5.1.15, 5.4.1, 5.4.2, 5.6.3, 5.10.1, 5.10.2, 5.10.3
SOTE3.1	Yleislääkärin palvelu	Yleislääketieteen alaan kuuluva, lääkärin tekemä vastaanotolla, kotikäynneillä tai etäyhteyksien avulla toteutettava asiakkaan oireiden, toimintakyvyn ja sairauksien tutkimus, toteaminen ja hoito sekä terveydenhuoltolain mukasten todistusten antaminen. Huom. Lupatoiminnan näkökulmasta kyseessä on laissa terveydenhuollon ammattihenkilöistä tarkoitettu lääkärin palvelu.	5.2.4
SOTE5.1	Kuntoutusohjaus	Palvelu, jossa asiakkaalle tarjotaan kuntoutumista ja kuntoutuspalvelujen käyttöä tukevaa ohjausta ja neuvontaa sairauksien tai vammasta aiheutuvien psyykkisten, fyysisten tai sosiaalisten haasteiden selvittämiseen.	5.1.17, 5.1.18, 5.2.6, 5.3.5, 5.3.6, 5.3.7, 5.3.8, 5.6.1, 5.8.4, 5.9.1, 5.9.3
SOTE6.2	Toimintaterapia	Toiminnan, neuvonnan ja ohjauksen avulla annettava terapiapalvelu, jolla pyritään tukemaan asiakkaan keinoja selviytyä mahdollisimman omatoimisesti oman elinympäristönsä arkoisissa tilanteissa.	5.5.2
SOTE6.3	Puheterapia	Terapiapalvelu, jossa keskitytään kieli-, puhe- ja äänihäiriöiden ehkäisyyn, neuvontaan ja hoitoon puheterapian avulla.	5.1.8, 5.1.9

THL Koodi	THL Luokka	THL Kuvaus	Eteva Palvelutuotteet
Kehitysvammapsykiatrian palvelut			
SOTE10.5	Tehostettu palveluasuminen	Sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja järjestää sosiaalihuollon asiakkaalle palveluasunnon ja sinne asiakkaan tarvitsemaa hoitoa ja huolenpitoa sekä asumiseen liittyviä palveluja asiakkaan ympärivuorokautiseen hoidon ja huolenpidon tarpeeseen.	6.1.0, 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3, 6.1.4, 6.1.10, 6.1.17, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.13, 6.1.14, 6.1.15, 6.1.7, 6.1.19, 6.1.20, 6.1.21
SOTE22.8	Muu oheis- tai tukipalvelu	Muu oheis- tai tukipalvelu, jolle ei ole määritetty luokituksessa omaa luokkaansa.	6.1.8, 6.1.10, 6.1.11, 6.1.12, 6.1.16, 6.1.18, 6.1.22, 6.1.23

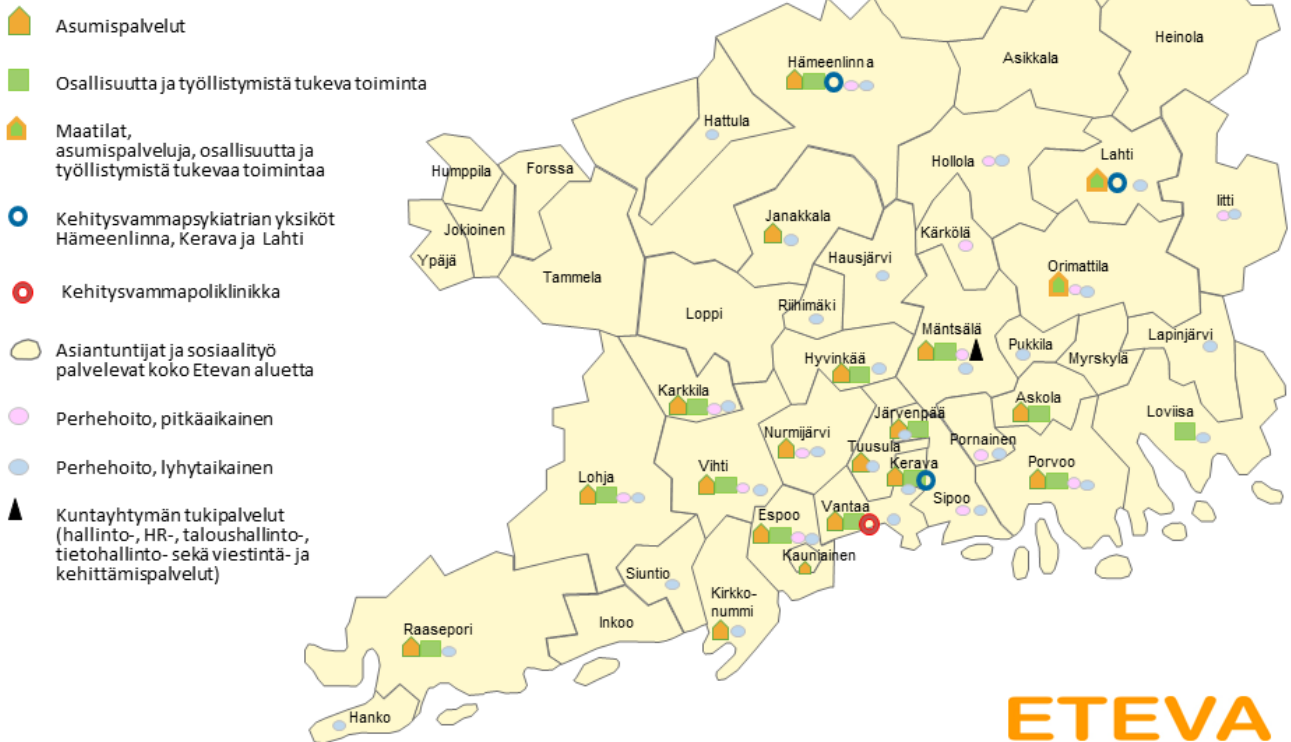
THL Koodi	THL Luokka	THL Kuvaus	Eteva Palvelutuotteet
Erytishuollon lakisääteiset tehtävät ja palvelutuotteet			
SOTE22.8	Muu oheis- tai tukipalvelu	Muu oheis- tai tukipalvelu, jolle ei ole määritetty luokituksessa omaa luokkaansa.	7.1.2, 7.2.1, 7.2.2, 7.2.3

THL Koodi	THL Luokka	THL Kuvaus	Eteva Palvelutuotteet
Kehitysvammapoliklinikan palvelut			
SOTE12.1	Psykologipalvelu	Käyttäytymiseen ja psyykkisiin toimintoihin liittyvä terveystyö, jota antaa psykologi.	8.1.9, 8.1.11, 8.1.12, 8.2.8, 8.2.10, 8.2.11, 8.1.24, 8.1.25, 8.1.27, 8.2.23, 8.2.24, 8.2.26
SOTE16.2	Sosiaaliohjaus	Sosiaalipalvelu, jossa arvioidaan sosiaalihuollon asiakkaan palvelutarpeita, ohjataan asiakas palveluihin, tuetaan häntä palvelujen käytössä ja elämänhallinnassa ja tehdään yhteistyötä eri tukimuotojen yhteensovittamiseksi. Huom. Sosiaaliohjauksessa sosiaalihuollon ammattihenkilö tukee sosiaalihuollon asiakasta vuorovaikutuksessa tämän kanssa asiakassuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.	8.1.32, 8.2.31
SOTE22.8	Muu oheis- tai tukipalvelu	Muu oheis- tai tukipalvelu, jolle ei ole määritetty luokituksessa omaa luokkaansa.	8.1.15, 8.2.14, 8.1.30, 8.2.29, 8.3.1, 8.3.2
SOTE3.1	Yleislääkärin palvelu	Yleislääketieteen alaan kuuluva, lääkärin tekemä vastaanotolla, kotikäynneillä tai etäyhteyksien avulla toteutettava asiakkaan oireiden, toimintakyvyn ja sairauksien tutkimus, toteaminen ja hoito sekä terveydenhuoltolain mukasten todistusten antaminen. Huom. Lupatoiminnan näkökulmasta kyseessä on laissa terveydenhuollon ammattihenkilöistä tarkoitettu lääkärin palvelu.	8.1.6, 8.1.7, 8.1.8, 8.2.5, 8.2.6, 8.2.7, 8.3.2, 8.1.20, 8.1.21, 8.1.22, 8.1.26, 8.2.19, 8.2.20, 8.2.21, 8.2.25

THL Koodi	THL Luokka	THL Kuvaus	Eteva Palvelutuotteet
Kehitysvammapoliklinikan palvelut jatkuu			
SOTE5.1	Kuntoutusohjaus	Palvelu, jossa asiakkaalle tarjotaan kuntoutumista ja kuntoutuspalvelujen käyttöä tukevaa ohjausta ja neuvontaa sairauksien tai vammasta aiheutuvien psyykkisten, fyysisten tai sosiaalisten haasteiden selvittämiseen.	8.1.10, 8.1.16, 8.1.17, 8.1.18, 8.1.19, 8.1.23, 8.1.28, 8.1.29, 8.1.31, 8.1.33, 8.1.34, 8.1.35, 8.2.9, 8.2.15, 8.2.16, 8.2.17, 8.2.22, 8.2.27, 8.2.28, 8.2.30, 8.2.32, 8.2.33, 8.2.34
SOTE5.2	Kuntoutustutkimus	Palvelu, jossa asiakkaalle tarjotaan kuntoutuksen tarvetta ja kuntoutusmahdollisuuksia selvittävää tutkimusta. Huom. Kuntoutustutkimus voi sisältää lääkärin, sosiaalityöntekijän ja psykologin tutkimukset ja tarvittavat muut erityisasiantuntijoiden suorittamat tutkimukset. Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn ongelmat kartoitetaan, arvioidaan kuntoutusennuste, selvitetään mahdollisuudet kuntoutuksen järjestämiseen ja laaditaan selvityksen pohjalta yhteistyössä kuntoutujan kanssa yksilöllinen kuntoutussuunnitelma.	8.1.1, 8.1.2, 8.1.3, 8.1.4, 8.1.5, 8.2.1, 8.2.2, 8.2.3, 8.2.4, 8.2.18,
SOTE6.3	Puheterapia	Terapiapalvelu, jossa keskitytään kieli-, puhe- ja äänihäiriöiden ehkäisyyn, neuvontaan ja hoitoon puheterapian avulla.	8.1.13, 8.1.14, 8.2.12, 8.2.13

Etevan toimintayksiköt ja muut palvelut

Toimintayksiköt ja palvelut 2021

tilanne 5/2021

ETEVA

Karhukuja 1
PL 43
04600 Mäntsälä

Puh. 020 692 100
etunimi.sukunimi@eteva.fi
www.eteva.fi

Y-tunnus
0203300-9